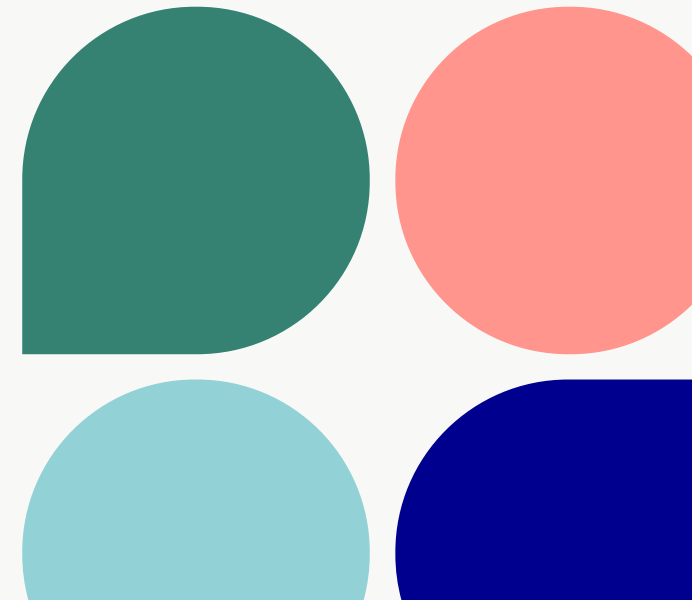

LIITE 1:

Ympäristöosaston tarkempien prosessien ja toimintamallien kuvaukset

Prosessikaaviot 12.12.2025

Sisällys

- Yhteyspistepalvelujen (YPP) prosessit.....s. 5
- YVA-SOVA –prosessit.....s. 19
- Lupaproessit.....s. 46
- Valvonnan prosessit.....s. 58
- Alueidenkäytön -prosessits.124
- Vesien- ja merenhoidon -prosessit.....s.162
- Luonnonsuojelun -prosessit.....s.178

Tärkeimpien prosessien ja toimintamallien kuvaukset

Tässä liitteessä on esitetty kootusti vuoden 2025 aikana laaditut ympäristötoimialan tärkeimpien prosessien ja toimintamallien kuvaukset

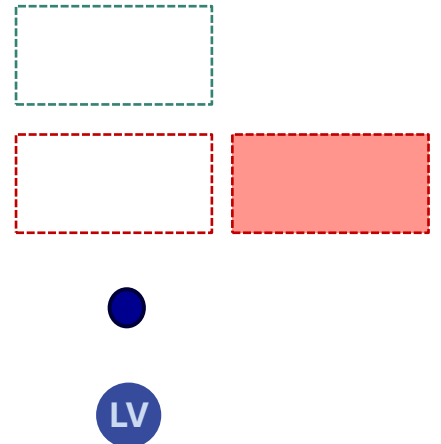
- Tavoitteena oli tunnistaa ja kuvata viraston ja edelleen ympäristöosaston toiminnan aloittamisen kannalta tärkeimmät ja kriittisimmät prosessit.
 - Prosessien ja toimintamallien valtakunnallistaminen ja yhtenäistäminen
 - Ottaa huomioon ja suunnitella yhden luukun palveluiden toteutuminen laajasti
 - Vahvistaa alkuvaiheen ennakkollista ohjausta ja koordinointia
 - Tunnistaa yhteys ja tarpeet asiakaspalvelulle, tietojärjestelmille ja niiden kehittämiselle
- Prosesseista on laadittu perustietojen kuvaus, uimaratakaaviot, prosessien keskeisten toimintojen kuvaukset sekä taustoittava seliteosa.
- Tähän yhteenvetoliitteeseen on koottu uimaratakaaviot sekä taulukkomuotoinen prosessin perustietojen kuvaus.

Uimaratakuvioiden sisältö ja tulkinta

- Uimaratakaavioihin on kuvattuna prosessin vaiheittainen eteneminen vasemmalta oikealle. Päällekkäiset ”uimaradat” etenevät keskenään samanaikaisesti.
- Kunkin prosessin uimaratakaaviot sisältävät seuraavat tasot:
 - **ASIAKAS:** Keskeiset prosessin eri vaiheisiin liittyvät asiakkaan tekemiset/tehtävät
 - **PALVELUPROSESSI:** Palvelupolun asiakkaalle näkyvät vaiheet ja tuotokset, jossa toimijat (LVV ja asiakas) ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa.
 - **VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN:** Keskeiset prosessin eri vaiheisiin liittyvät sisäiset työ- ja käsittelyvaiheet, jotka eivät suoraan näy asiakkaalle
 - **YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN:** Keskeiset prosessiin ja sen eri vaiheisiin kytkeytyvät toiset prosessit sekä tarvittava sisäinen yhteistyö ja työnjako prosessin läpiviennissä.
 - **KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT:** Muiden viranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö ja työnjako prosessin läpiviennissä.

Huomiovärit värit ja merkinnät

- **Katkoviivalla** on merkitty laatikoiden reunat tai nuolet/yhdysviivat silloin kun halutaan tuoda esille kyseinen tapahtuman koskevan **vain osaa tapauksista**
- **Punaisella reunaviivalla** ja mahdollisella laatikon pohjavärillä on merkitty avoinna olevat, **keskeneräiset tai kehittämistä vaativat** asiat (esim. edellyttää linjausta, tarvitaan tekninen ratkaisu)
- **LVV sisäisen asiantuntemuksen hyödyntämisen** / vuoropuhelu: Kaavioihin on merkitty sinisellä pallolla prosessin vaiheet, joissa tapahtuu merkittävää yhteistyötä muiden ryhmien kanssa.
- **Luvat ja valvonta –palvelun hyödyntäminen:** Kaavioihin on merkitty vaiheet, joissa Luvat ja valvonta – palvelua hyödynnetään asioiden toteuttamisessa.

Yhteyspistepalvelujen (YPP) -prosessit

Yhteyspistepalvelujen (YPP) -prosessit

Kuvatut prosessit:

- Yhteyspistepalvelujen asiakas- ja ennakkoneuvonta
- Lupakokonaisuuden koordinointi
- Määräaikalaskenta
- Yhteyspistepalvelujen tiedon tuottamisen ja jakamisen prosessi

Yhteyspistepalvelujen asiakas- ja ennakkoneuvonta

Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelut

Prosessin perustiedot:

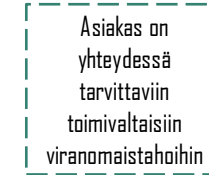
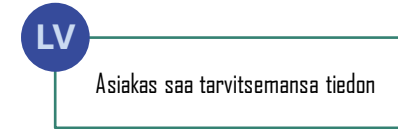
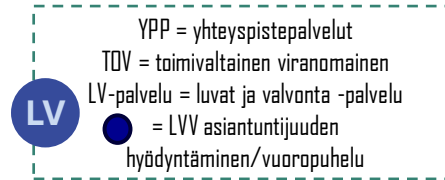
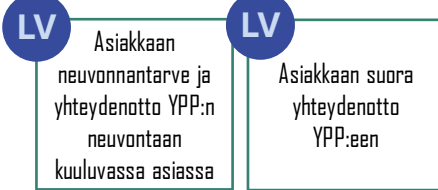
Yhteyspistepalvelujen asiakas- ja ennakkoneuvonta

1	Prosessin nimi	Yhteyspistepalvelujen asiakas- ja ennakkoneuvonta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Asiakkaan neuvominen uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin tai nettonollahankkeeseen liittyvissä menettelyissä
4	Prosessin säädöspohja	Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä (1145/2020), Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa (898/2009), kriittisten raaka-aineiden asetus (EU 2024/1252), nettonollateollisuuden asetus (EU 2024/1735)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelujen -pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Asiakas = hanketoimija, yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys tai yhteisö uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollahankkeessa, joka vastaa/hakee lupia/suunnittelee/valmistelee uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateollisuus hankkeesta.
7	Prosessin syöte	Asiakkaan yhteydenotto ja neuvontatarve uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin tai nettonollahankkeeseen liittyen
8	Prosessin tuotos	Asiakas saa neuvontaa ja vastauksen/-t kysymykseen/-iin tai tunnistetaan tarve laajemmalle neuvonnalle. Tarvittaessa ohjataan asiakas keskusteluun toimivaltaisen viranomaisen kanssa LVV:ssa tai sen ulkopuolella. Voidaan tunnistaa tarve lupakokonaisuuden koordinoinnille.
9	Prosessin sidosryhmät	EVK:n toimivaltaiset viranomaiset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, Museovirasto, Työ- ja elinkeinoministeriö, pelastusviranomaiset, Traficom, Energiavirasto, TUKES, kunnaneläinlääkärit, Ruokavirasto, kuntien kaavoitusviranomaiset, maakuntien liitot, Maanmittauslaitos, Valtionneuvosto, Pääesikunta, Ympäristöministeriö, EU komissio, SYKE, Geologian tutkimuskeskus, Luke
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Asiakas voi ohjautua prosessiin suoraan tai Lupa- ja valvontaviraston toiseen prosessiin liittyvän neuvonnan kautta. Tällaisia prosesseja ovat ainakin Y-aspan neuvontaprosessit, YVA/SOVA-prosessit, tietyt alueidenkäyttöön liittyvät prosessit, ympäristölliset lupaprosessit (ympäristölupa, vesilupa, LS-lain mukaiset poikkeamiset) ja valvontaan liittyvät prosessit. Asiakas voi ohjautua prosessiin myös Lupa- ja valvontaviraston ulkopuolisen viranomaisprosessin kautta. Asiakas- ja ennakkoneuvontaprosessi voi vaatia yhteydenpitoa, keskustelua ja neuvontaa myös toimivaltaiselta viranomaiselta (kts prosessin sidosryhmät). Viraston sisäisissä prosesseissa tulisi tunnistaa yhteyspistepalvelujen tehtäviin liittyvät hankkeet. YPP:n neuvontaan kuuluu opastaminen asiakkaan lupakokonaisuuteen kuuluvien menettelyiden seuraavissa vaiheissa. Yhteyspistepalvelujen toiminta on keskeinen elementti LVV:n yhden luokun palvelun –periaatteen toteuttamisessa. Yhteyspistepalvelujen neuvonnassa asiakasta pyritään palvelemaan mahdollisimman pitkään YPP:n toimesta. YPP voi esimerkiksi selvittää asioita asiakkaan puolesta. Jatkossa on tärkeää laatia sisäiset toimintaohjeet millä tavoin ja millaisissa tilanteissa YPP neuvoo ja selvittää vastaukset sekä millaisissa tilanteissa asiakas ohjataan keskusteluun asiantuntijan kanssa.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin ja nettonollateollisuuteen liittyvien hankkeiden neuvonta tapahtuu saman tahon toimesta entisten kolmen tahon sijaan. Uudessa organisaatiossa neuvontaa tehdään aikaisempaa koordinoitummin.

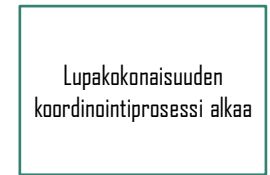
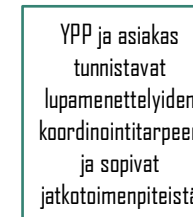
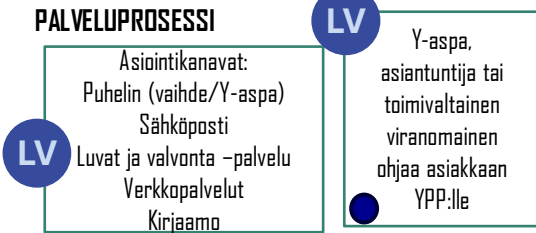

Yhteyspistepalvelujen asiakas- ja ennakkoneuvonta

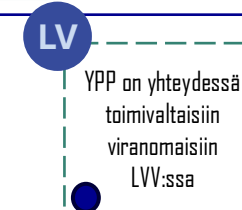
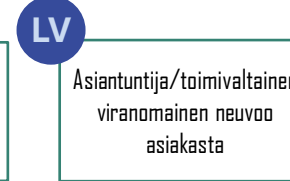
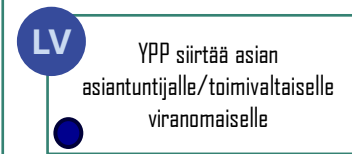
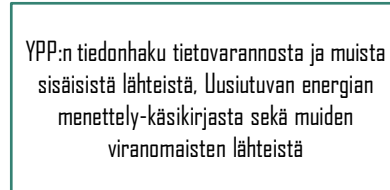
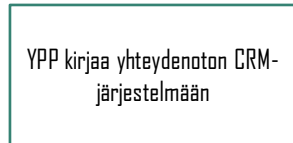
ASIAKAS

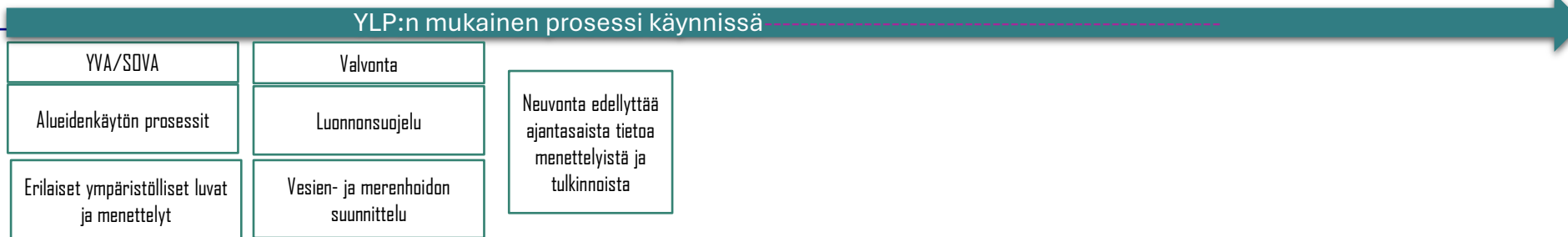
PALVELUPROSESSI

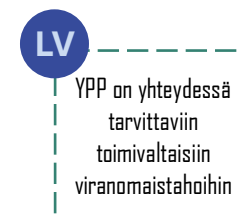
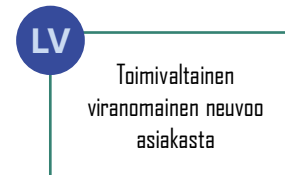
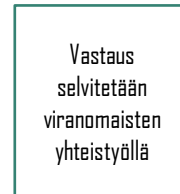
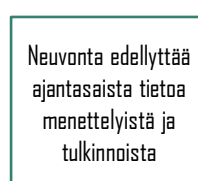
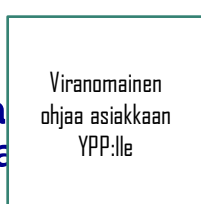
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Lupakokonaisuuden koordinointi

Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelut

Prosessin perustiedot: Lupakokonaisuuden koordinointi

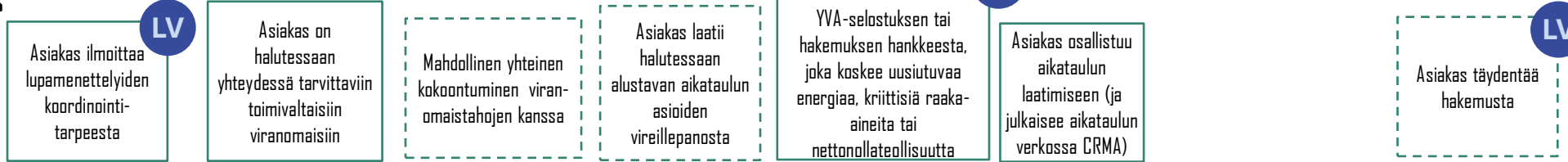
1	Prosessin nimi	Lupakokonaisuuden koordinointi
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Asiakkaan hankkeen vaatiman lupa- ja menettelykokonaisuuden koordinointi ja aikataulun laatiminen yhteistyössä asiakkaan ja toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Varmistaa viranomaisia koskevien määräaikojen toteutuminen. Varmistaa, että kaikilla viranomaisilla on riittävästi käsittelyaikaa hakemuksen/ilmoituksen käsittelyyn.
4	Prosessin säädöspohja	Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä (1145/2020), Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa (898/2009), kriittisten raaka-aineiden asetus (EU 2024/1252), nettonollateollisuuden asetus (EU 2024/1735)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelujen -pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Asiakas (yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys tai yhteisö), joka vastaa/hakee lupia/suunnittelee/valmistelee uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateollisuuden hankkeesta.
7	Prosessin syöte	Uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateollisuuden hankkeen vaatiman lupa- ja menettelykokonaisuuden koordinointitarve. Tarve on tunnistettu ennakoneuvonnassa tai asiakas ilmaisee koordinointitarpeen.
8	Prosessin tuotos	Kartoitetaan yhdessä asiakkaan sekä tarvittaessa toimivaltaisten viranomaisten kanssa hankkeen vaatima lupakokonaisuus sekä siihen liittyvät selvitykset. Laaditaan aikataulu hakemusten/ilmoitusten toimittamiseen (asiakas). Määrittää määräaikalaskenta prosessin alkuhetki.
9	Prosessin sidosryhmät	EVK:n toimivaltaiset viranomaiset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, Museovirasto, Työ- ja elinkeinoministeriö, pelastusviranomaiset, Traficom, Energiavirasto, TUKES, kunnaneläinlääkärit, Ruokavirasto, kuntien kaavoitusviranomaiset, maakuntien liitot, Maanmittauslaitos, Valtionneuvosto, Pääesikunta, Ympäristöministeriö, EU komissio
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessi voi liittyä kiinteästi LVVn sisäisiin YVA/SOVA-prosesseihin, alueidenkäyttö-prosesseihin, ympäristöllisiin lupaprosesseihin (ympäristölupa, vesilupa, LS mukaiset poikkeamiset, maa-aineslupa). Prosessi liittyy muiden toimivaltaisten viranomaisten lupa- ja hallinnollisiin menettelyihin (kts prosessin sidosryhmät). Prosessi vaatii yhteydenpitoa ja keskustelua toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Viraston sisäisten lupa- ja hallinnollisten menettelyiden koordinointiprosessit liittyvät kiinteästi prosessiin. Yhteyspistepalvelujen toiminta on keskeinen elementti LVV:n yhden luukun palvelun –periaatteen toteuttamisessa. Asiakas voi halutessaan hoitaa kaikki hankkeeseen liittyvät asiointinsa yhteyspisteviranomaisen kautta.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin ja nettonollateknologiaan liittyvien hankkeiden lupa- ja menettelykokonaisuuksien koordinointi tapahtuu yhden tahon toimesta entisten kolmen tahon sijasta. Tehostetaan em. kokonaisuuden koordinointia uusiutuvan energian hankkeissa. Pyritään sitouttamaan hankkeesta vastaava aikaisempaa paremmin yhdessä laadittuun aikatauluun.

Lupakokonaisuuden koordinointi

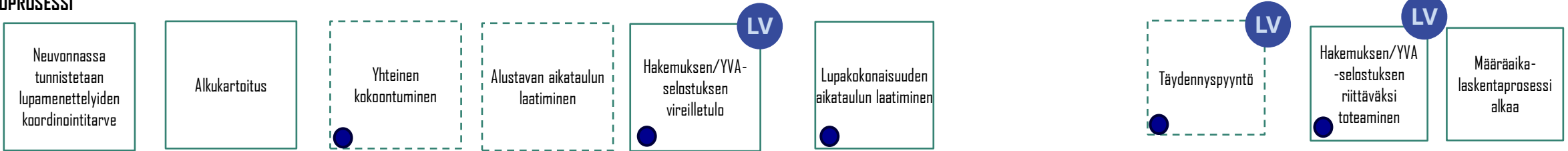
LV = Luvat ja valvonta –palvelu

● = LVV asiantuntijuuden hyödyntäminen/vuoropuhelu

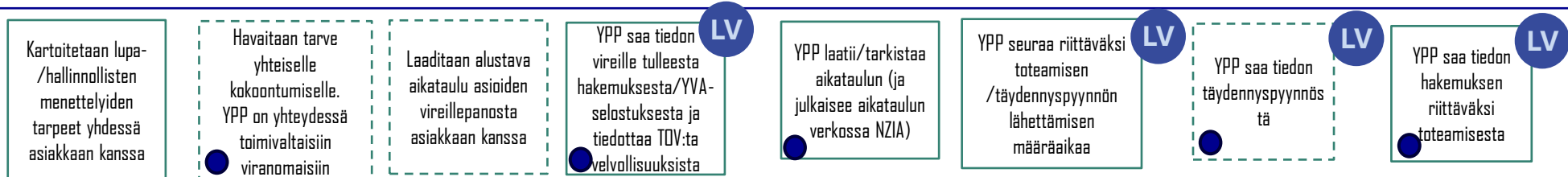
ASIAKAS

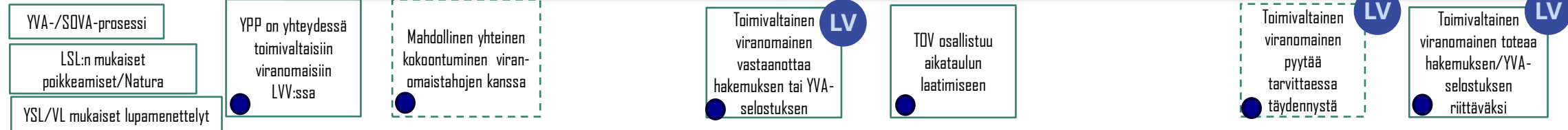
PALVELUPROSESSI

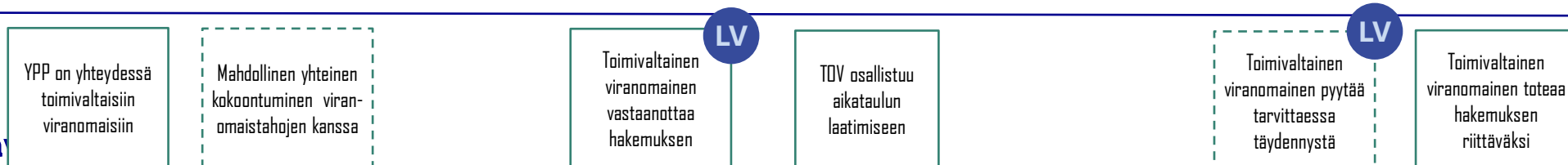
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Määräaikalaskenta

Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelut

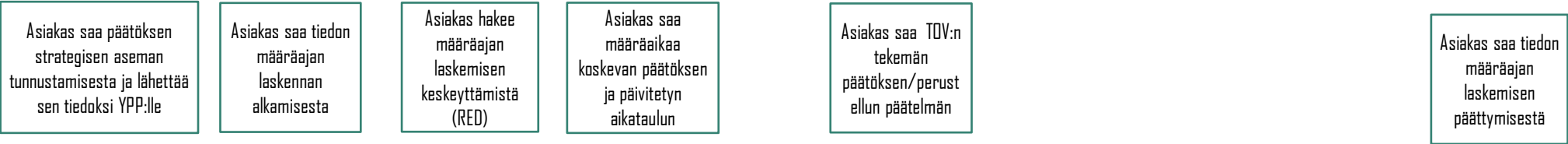
Prosessin perustiedot: Määräaikalaskenta

1	Prosessin nimi	Määräaikalaskenta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin tai nettonollateknologiaan liittyvän hankkeen lupamenettelyitä koskevien määräaikojen laskenta, seuranta ja toteutumisen varmistaminen
4	Prosessin säädöspohja	Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä (1145/2020), Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa (898/2009), kriittisten raaka-aineiden asetus (EU 2024/1252), nettonollateollisuuden asetus (EU 2024/1735)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelujen -pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Asiakas (yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys tai yhteisö), joka hakee lupia uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateknologian hankkeen toteuttamiseksi.
7	Prosessin syöte	Käynnistynyt asiakkaan uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin tai nettonollateollisuuteen liittyvä lupakokonaisuus
8	Prosessin tuotos	Tavoite on, että asiakkaan lupakokonaisuuteen liittyvät menettelyt käsitellään määräajassa ja kaikilla toimivaltaisilla viranomaisilla on riittävästi aikaa käsitellä toimivaltaansa/ratkaisuvaltaansa kuuluva menettely. Laaditaan aikataulu lupakokonaisuuteen sisältyville menettelyille. Tehdään tarvittaessa päätös lupakokonaisuuden määräajan pidentämisestä. Prosessissa määritetään lupakokonaisuuteen sovellettava määräaika ja prosessin päättyessä saadaan selville lupakokonaisuuden kesto.
9	Prosessin sidosryhmät	EVK:n toimivaltaiset viranomaiset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, Museovirasto, Työ- ja elinkeinoministeriö, pelastusviranomaiset, Traficom, Energiavirasto, TUKES, kunnaneläinlääkärit, Ruokavirasto, kuntien kaavoitusviranomaiset, maakuntien liitot, Maanmittauslaitos, Valtionneuvosto, Pääesikunta, Ympäristöministeriö, EU komissio
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Määräaikalaskennan prosessi alkaa lupamenettelyiden koordinoitiproessin jälkeen, kun asiakas on toimittanut YVA-selostuksen tai ensimmäisen lupahakemuksen ja toimivaltainen viranomainen toteaa hakemuksen riittäväksi. Prosessi vaatii yhteydenpitoa ja keskustelua asiakkaan sekä toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Prosessi liittyy kiinteästi LVV:n sisäisiin YVA/SOVA-prosesseihin, ympäristöllisiin lupaprosesseihin (ympäristölupa, vesilupa, LS mukaiset poikkeamiset). Prosessi liittyy myös muiden toimivaltaisten viranomaisten lupa- ja hallinnollisiin menettelyihin (kts prosessin sidosryhmät). Prosessi vaatii YPP:n yhteydenpitoa ja keskustelua toimivaltaisten viranomaisten kanssa. Viraston sisäisten lupa- ja hallinnollisten menettelyiden koordinoitiproessit liittyvät kiinteästi prosessiin. Yhteyspistepalvelujen toiminta on keskeinen elementti LVV:n yhden luukun palvelun –periaatteen toteuttamisessa. Asiakas voi halutessaan hoitaa kaikki hankkeeseen liittyvät asiointinsa yhteyspisteviranomaisen kautta.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin ja nettonollateollisuuteen liittyvien hankkeiden lupamenettelyiden määräaikojen toteutumista seurataan yhden tahon toimesta, entisten kolmen tahon sijasta. Pyritään tehostamaan tiedonkulkua hankkeeseen liittyvien hakemusten käsittelytilanteesta eri viranomaisten välillä.

Määräaikalaskenta

ASIAKAS

LV

YPP = yhteyspistepalvelut

TOV = toimivaltainen viranomainen

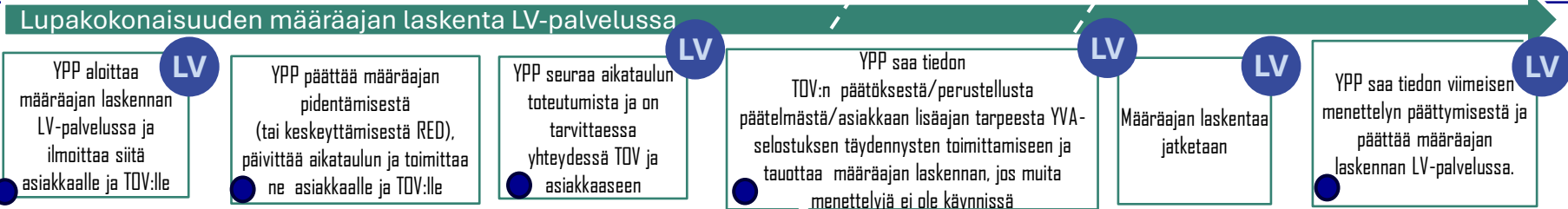
LV-palvelu = luvat ja valvonta -palvelu

● = LVV asiantuntijuuden hyödyntäminen/ vuoropuhelu

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

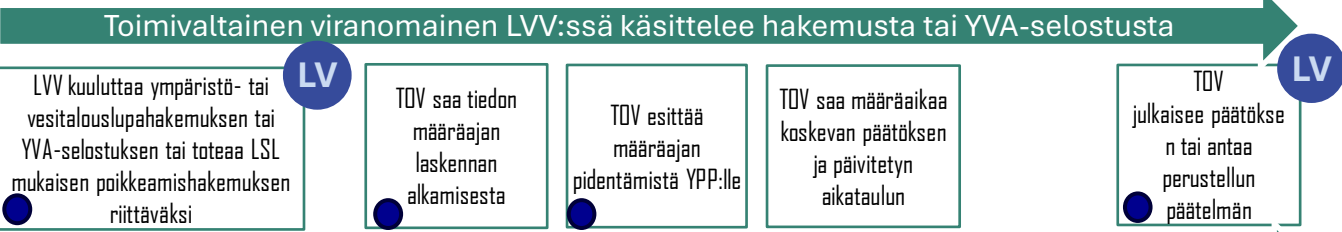

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

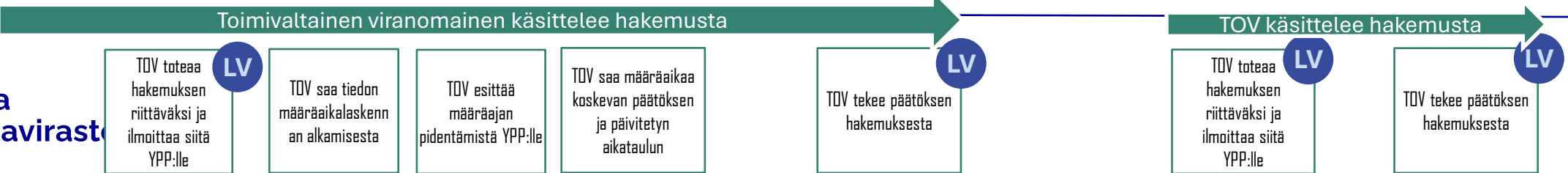
YVA-/SDVA-prosessi

LSL:n mukaiset poikkeamiset/Natura

YSL/VL mukaiset lupamenettelyt

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Tiedon tuottaminen ja jakaminen

Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelut

Prosessin perustiedot: Yhteyspistepalvelujen tiedon tuottamisen ja jakamisen prosessi

1	Prosessin nimi	Yhteyspistepalvelujen tiedon tuottamisen ja jakamisen prosessi
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Yhteyspisteviranomaisen tulee tuottaa ja jakaa asiakkaiden käyttöön tietoa uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateknologian hankkeisiin liittyvistä lupa- ja muista hallinnollisista menettelyistä sekä ylläpitää uusiutuvan energian lupamenettelykäsikirjaa
4	Prosessin säädöspohja	Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä (1145/2020), Laki ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelystä aluehallintovirastossa (898/2009), kriittisten raaka-aineiden asetus (EU 2024/1252), nettonollateollisuuden asetus (EU 2024/1735)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Yhteyspisteviranomainen/Yhteyspistepalvelujen -pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Asiakas (yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys tai yhteisö), joka tarvitsee tietoa uusiutuvan energian, kriittisten raaka-aineiden tai nettonollateollisuuden hankkeeseen liittyvistä lupamenettelyistä. Joissakin tapauksissa asiakas voi olla myös viranomainen, joka tarvitsee tietoa em. asioissa.
7	Prosessin syöte	Yhteyspisteviranomaisella on lakisääteinen velvollisuus tuottaa ja jakaa asiakkaiden saataville tietoa uusiutuvan energian, kriittisten materiaalien tai nettonollateollisuuden hankkeisiin liittyvistä lupa – ja muista hallinnollisista menettelyistä sekä ylläpitää uusiutuvan energian lupamenettelykäsikirjaa.
8	Prosessin tuotos	Asiakas löytää helposti, nopeasti, kattavasti ja keskitetysti saavutettavuus kriteerit täyttävää ajantasaista materiaalia ja tietoa uusiutuvan energian, kriittisten materiaalien sekä nettonollateollisuuden hankkeisiin liittyvistä lupa- ja muista hallinnollisista menettelyistä
9	Prosessin sidosryhmät	EVK:n toimivaltaiset viranomaiset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset, kuntien rakennusvalvontaviranomaiset, Museovirasto, Työ- ja elinkeinoministeriö, pelastusviranomaiset, Traficom, Energiavirasto, TUKES, kunnaneläinlääkärit, Ruokavirasto, kuntien kaavoitusviranomaiset, maakuntien liitot, Maanmittauslaitos, Valtionneuvosto, Pääesikunta, Ympäristöministeriö sekä useat muut tahot (EU komissio, SYKE, Geologian tutkimuskeskus, Kuntaliitto, Metsähallitus, Suomen metsäkeskus, Luke, Energiateollisuus ry, Metsäteollisuus ry, Teknologiateollisuus ry, Fingrid Oyj, Gasgrid Finland Oy, Suomen yrittäjät, MTK, Suomen Lähienergiialiitto ry, Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry, Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, Suomen Lämpöpumppuyhdistys SULPU ry, FINDHC ry, Suomen Uusiutuvat ry, BotH2nia ry, jne.)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessi vaatii laajaa yhteistyötä ja keskustelua toimivaltaisten viranomaisten kanssa viraston sisällä ja sen ulkopuolella. Prosessi liittyy kiinteästi LVVn sisäisiin YVA/SOVA-prosesseihin, alueidenkäytön prosesseihin, ympäristöllisiin lupaprosesseihin (ympäristölupa, vesilupa, LS mukaiset poikkeamiset, maa-aineslupa) sekä valvonnan prosesseihin. Prosessi liittyy kiinteästi myös useiden muiden viranomaisten lupa- ja hallinnollisiin menettelyihin (kts prosessin sidosryhmät). Prosessi vaatii laajaa yhteydenpitoa ja keskustelua useiden viranomaistahojen, etujärjestöjen sekä muiden tahojen kanssa (kts prosessin sidosryhmät). Prosessissa hyödynnetään erilaisia viranomais- ja sidosryhmäverkostoja. Viraston sisäiset tietovarantojen päivitysprosessit, koulutusprosessit, tiedon jakamisen, asiakaspalvelun sekä verkkopalveluiden jne. prosessit ja toimintamallit liittyvät kiinteästi yhteyspistepalvelujen tiedon tuottamisen ja jakamisen kokonaisuuteen.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Uusiutuvaan energiaan, kriittisiin raaka-aineisiin ja nettonollateollisuuteen liittyvien hankkeiden neuvonta tapahtuu saman tahon toimesta entisten kolmen tahon sijaan. Uudessa organisaatiossa tietoa tuotetaan ja jaetaan aikaisempaa koordinoitummin ja tehokkaammin, koska tuotettu tieto palvelee usein kaikkia yhteyspistepalveluiden neuvontavastuulle kuuluvia hanketyyppejä. Asiantuntijoita voidaan aikaisempaa sujuvammin osallistaa tiedon tuottamisen prosessiin.

Tiedon tuottaminen ja jakaminen

● = LVV asiantuntijuuden
hyödyntäminen/vuorovaikutus

ASIAKAS

Asiakkaan
tiedontarve

Asiakkaan
ilmoittama
päivitystarve

PALVELUPROSESSI

Alkukartoitus

Luonnos
tietotekstistä/ohjeis-
ta

Komentointi
tietotekstistä/ohjeis-
ta

Tietotekstin/ohjeiden
julkaisu (LVV:n
verkkosivuilla)

VIRANOMAISPROSESSI

Lakisääteinen
velvollisuus tiedon
tuottamiseen ja
tarjoamiseen

YPP toteaa tarpeen
tiedon
päivittämiseksi ja
aloittaa
alkukartoituksen
päivitystarpeista

YPP
kartoittaa/arvioi
viranomaisten ja/tai
asiantuntijoiden
kanssa tiedon
tuottamisen tarpeet

YPP kokoaa
tarvittavan
työryhmän
tapauskohtaisesti

YPP laatii yhteistyössä työryhmän
kanssa luonnoksen
tietotekstistä/ohjeista tms.

YPP pyytää
kommentteja
laajemmalta
asiantuntijajoukolta

YPP muokkaa
tietotekstiä / ohjeita
kommenttien
perusteella

YPP pyytää
kommentteja
sidosryhmiltä

YPP muokkaa
tietotekstiä / ohjeita
kommenttien
perusteella

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Lainsäädännön muutos
tai viranomaisohjeiden
/-tulkinnan muutos

Tiedonhaku muiden
viranomaisten
lähteistä,
tietovarannosta,
lainsäädännöstä jne.

LVV:n
asiantuntijoiden
hyödyntäminen
tiedon tuottamisen
tarpeiden
arvioinnissa

Työryhmään kuuluvat LVV:n
asiantuntijat osallistuvat luonnoksen
laatimiseen

Muut LVV:n
asiantuntijat voivat
kommentoida
tietotekstiä

Julkaisun
saavutettavuuden
varmistaminen ja
käännösten
laatiminen

Tiedotus, viestintä ja
julkaisu LVV:n
viestintä-
asiantuntijoiden
ohjeiden mukaisesti

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Asiantuntijoiden
osaamista
hyödynnetään tiedon
tuottamisen
tarpeiden
arvioinnissa

Työryhmään kuuluvat viranomaiset
ja/tai asiantuntijat osallistuvat
luonnoksen laatimiseen

Muut viranomaiset
ja/tai asiantuntijat
voivat kommentoida
tietotekstiä

YVA-SOVA -prosessit

YVA-SOVA -prosessit

Kuvatut prosessit:

- YVA-menettely
- YVA-menettely ja hankekaavoitus
- YVA-menettelyn ja ympäristö- ja/tai vesilupahakemuksen yhteiskuuleminen
- YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen
- Päätöksen antaminen YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa
- Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointi (SOVA)

Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely)

YVA-menettely

Puutteellisen arviointiselostuksen täydentäminen

Perustellun päätelmän ajantasaistaminen

YVA-SOVA -prosessit

Prosessin perustiedot:

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

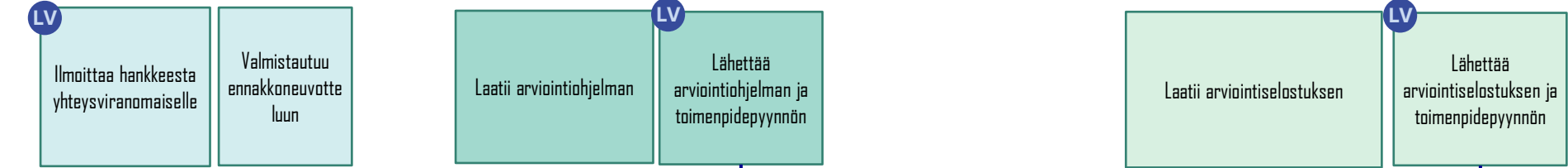
1	Prosessin nimi	Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), sisältäen puutteellisen arviointiselostuksen täydentämisen ja perustellun päätelmän ajantasaistamisen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	YVA-menettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-menettelyssä hankkeen vaikutukset arvioidaan suunnittelun yhteydessä ennen päätöksentekoa. Menettelyn avulla pyritään vähentämään tai estämään hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia.
4	Prosessin säädöspohja	YVAL (2017/252) ja YVAA (2017/277)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 12.10.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityinen yritys tai julkinen taho
7	Prosessin syöte	YVAL liite 1 hankeluettelo tai 13 §:n mukainen päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, menettelyratkaisu hankkeesta vastaavan aloitteeseen YVA-menettelyn aloittamisesta ilman YVA-yksittäispäätöstä
8	Prosessin tuotos	Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista
9	Prosessin sidosryhmät	Kunta, maakuntaliitto, toimialaan liittyvät muut viranomaiset ja tutkimuslaitokset, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät (yhdistykset, yritykset, jotka liittyvät toimialaan tai paikkaan).
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessin liityntäpintoja muihin prosesseihin ovat ainakin päätös YVA-menettelyn soveltamisesta, Natura-arviointi, ympäristö- tai vesilainen mukainen lupamenettely, ennakkovalvonta, yhteyspistepalvelut sekä kaavoituksen tuki ja valvonta. Asiantuntijuutta hyödynnetään hankekohtaisesti osaston eri yksiköistä ja ryhmistä. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen YVA-menettelyn näkökulmasta - Hankkeesta vastaavan ja hankkeen tarpeiden tunnistaminen ja kartoittaminen ennakkolisessä vaiheessa: Tunnistetaan mitä muita prosesseja tai menettelyitä hankkeeseen todennäköisesti liittyy ja miten ne kytkeytyvät tai on tarkoituksenmukaista kytkeä YVA-menettelyyn. - Ohjauksen vahvistaminen erityisesti ennakkolisessä vaiheessa ja YVA-menettelyn aikana ottaen huomioon liittyvien prosessien ja menettelyiden tarpeet YVA-menettelyn mahdollistamassa tarkkuudessa ja laajuudessa. - Asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi. Tarvittaessa laajan, useita prosesseja kytkevän asiantuntijatiimin koordinoinnin ja keskitetyn asiakasyhteyden järjestäminen. - Työparimallin hyödyntäminen erityisesti tiiviisti kytkeytyvissä prosesseissa.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ohjauksen vahvistaminen prosessin eri vaiheissa, erityisesti ennakkolisessä vaiheessa. Asiantuntijatiimityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuksien tarpeisiin. Työparimallin hyödyntäminen erityisesti tiiviisti kytkeytyvissä prosesseissa.

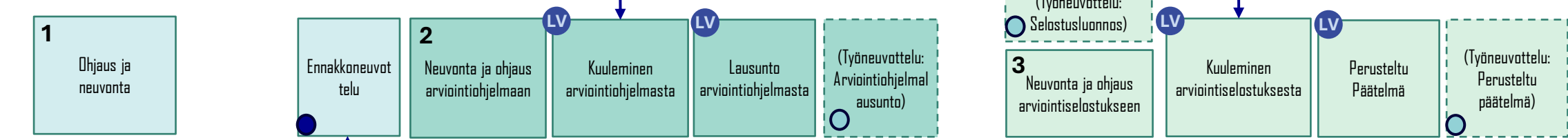
YVA-menettely

LVV ASiantuntijuuden hyödyntäminen ●
Työparimalli ○●
Luvat ja valvonta -palvelu LV

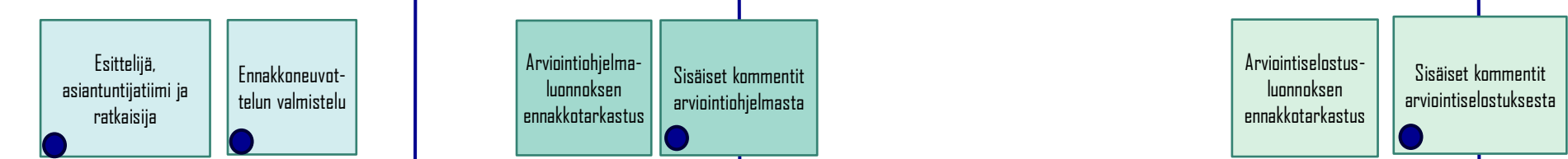
HANKKEESTA VASTAAVA

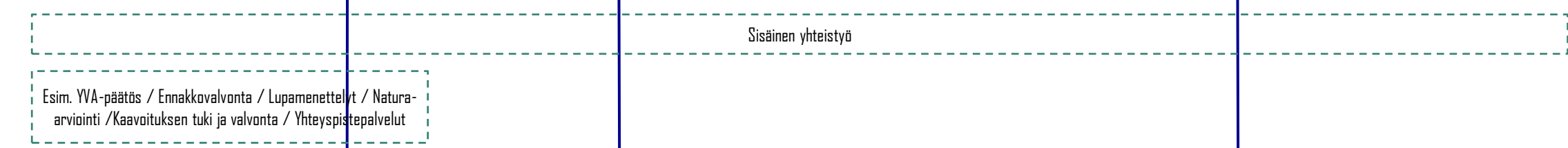
PALVELUPROSESSI

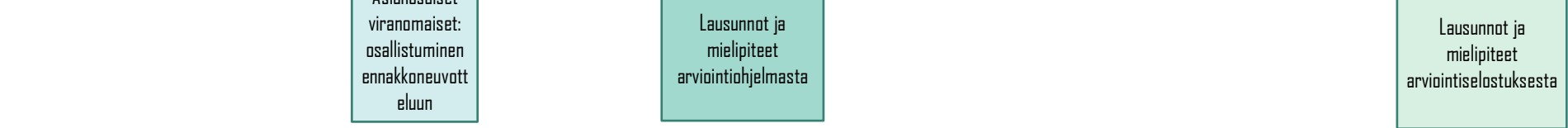
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

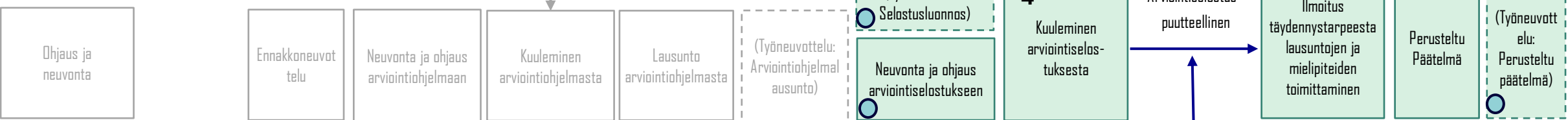
YVA-menettely, puutteellisen arviointiselostuksen täydentäminen

LW ASIAINTUNTIJUUDEN HYÖDYNTÄMINEN ● TYÖPARIMALLI ○ ●
LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

HANKKEESTA VASTAAVA

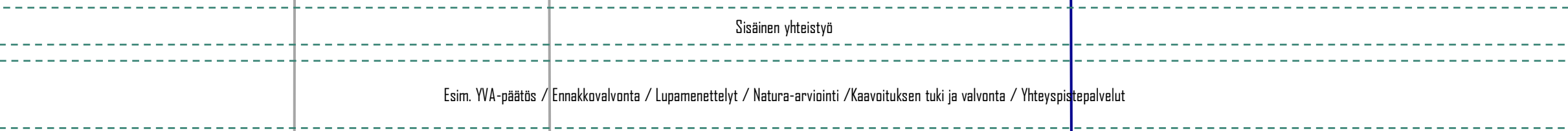
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LW PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Perustellun päätelmän ajantasaistaminen

HANKKEESTA VASTAAVA

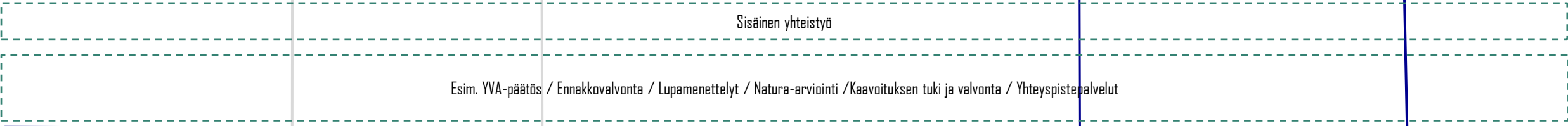
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISSPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

LVV ASIAINTUNTIJUUDEN HYÖDYNTÄMINEN ● TYÖPARIMALLI ● LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

Hanketta koskevan kaavoituksen ja YVA-menettelyn kuulemisten yhteensovittaminen (YVAL 22 §)

YVA-SOVA -prosessit

Prosessin perustiedot: Hanketta koskevan kaavoituksen ja YVA-menettelyn kuulemisten yhteensovittaminen

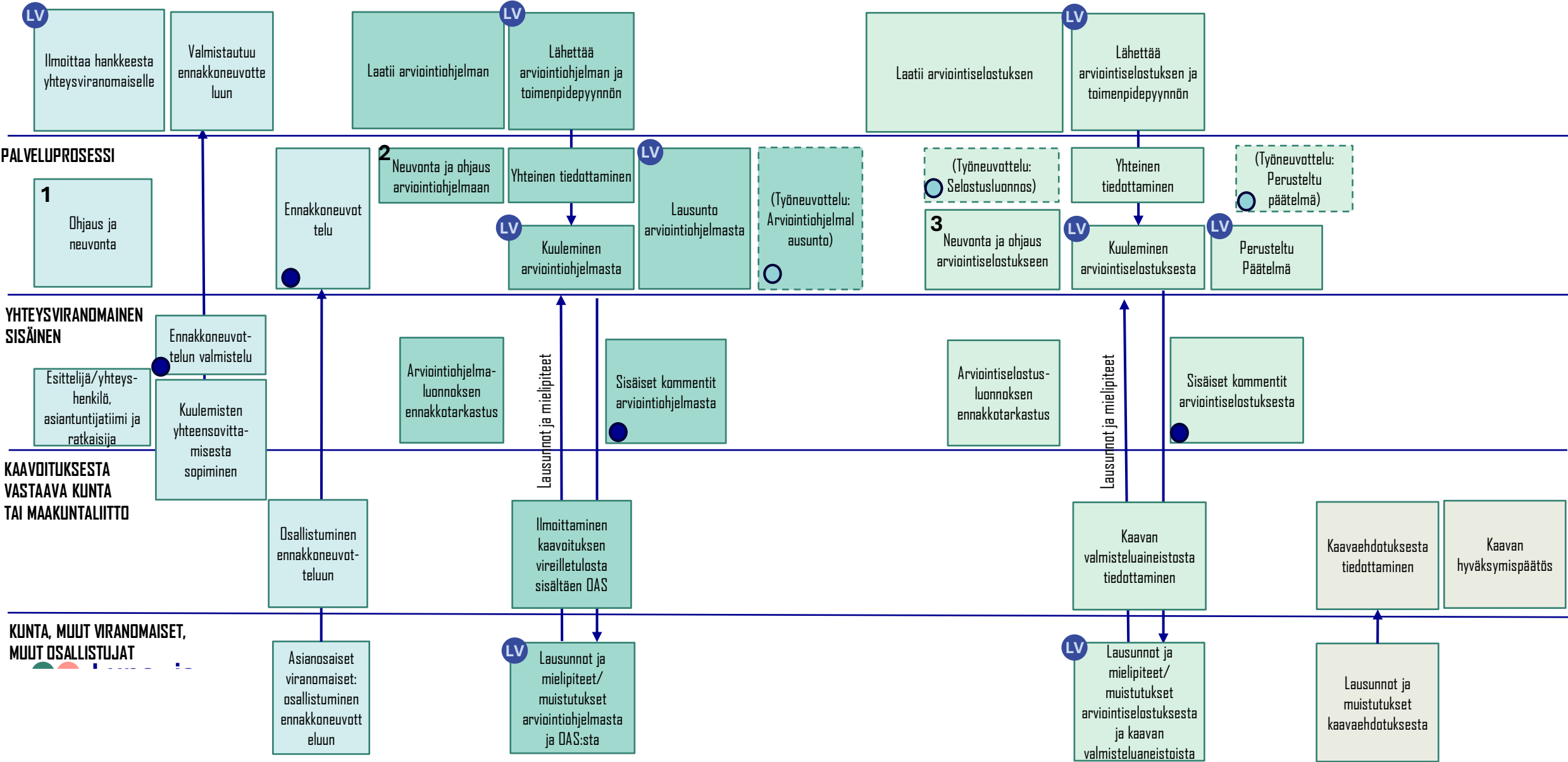
1	Prosessin nimi	Hanketta koskevan kaavoituksen ja YVA-menettelyn kuulemisten yhteensovittaminen (YVAL 22 §)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	YVA-menettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-menettelyn ja hankkeen edellyttämän kaavoituksen kuulemiset voidaan sovittaa yhteen. Kuulemisten lisäksi pyritään koordinoimaan molemmissa menettelyissä tarvittavat ympäristövaikutusten arviointia koskevat aineistot. Lausunnonantajat ja mielipiteen esittäjät voivat antaa palautteen samanaikaisesti kumpaankin menettelyyn ja se välittyy sekä yhteysviranomaiselle että kaavoituksesta vastaavalle viranomaiselle (kunta, maakuntaliitto).
4	Prosessin säädöspohja	YVAL 22 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 10.12.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityinen yritys tai julkinen taho
7	Prosessin syöte	YVAL liite 1 hankeluettelo, 13 §:n mukainen päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, menettelyratkaisu hankkeesta vastaavan aloitteeseen YVA-menettelyn aloittamisesta ilman YVA-yksittäispäätöstä
8	Prosessin tuotos	Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista
9	Prosessin sidosryhmät	Kunta, maakuntaliitto, toimialaan liittyvät muut viranomaiset ja tutkimuslaitokset, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät (yhdistykset, yritykset, jotka liittyvät toimialaan tai paikkaan).
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessin liityntäpintoja muihin prosesseihin ovat tapauskohtaisesti päätös YVA-menettelyn soveltamisesta, Natura-arviointi, ympäristö- tai vesilain mukainen lupamenettely, ennakoivalvonta, sekä kaavoituksen tuki ja valvonta. Asiantuntijuutta hyödynnetään hankekohtaisesti osaston eri yksiköistä ja ryhmistä. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen kuulemisten yhteensovittamisessa - Hankkeesta vastaavan ja hankkeen tarpeiden tunnistaminen ja kartoittaminen ennakkolisessä vaiheessa: Tunnistetaan mitä muita prosesseja tai menettelyitä hankkeeseen todennäköisesti liittyy ja miten ne kytkeytyvät tai on tarkoituksenmukaista kytkeä YVA-menettelyyn. - Työparimallin hyödyntäminen YVA-esittelijän ja alueidenkäytön esittelijän välillä - Asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi. - Ohjauksen vahvistaminen erityisesti ennakkolisessä vaiheessa ja YVA-menettelyn aikana ottaen huomioon liittyvien prosessien ja menettelyiden tarpeet YVA-menettelyn mahdollistamassa tarkkuudessa ja laajuudessa.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ohjauksen vahvistaminen prosessin eri vaiheissa, erityisesti ennakkolisessä vaiheessa. Asiantuntijatiimiityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuksien tarpeisiin. Työparimallin hyödyntäminen YVA-esittelijän ja alueidenkäytön asiantuntijan välillä.

YVA-menettelyn ja kaavan kuulemisten yhteensovittaminen (YVAL 22 §)

LVV ASiantuntijuuden hyödyntäminen ●
TYÖPARIMALLI YVA JA ALUEIDENKÄYTTÖ ○
LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

HANKKEESTA VASTAAVA

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen

YVA-SOVA –prosessit

Lupaprosessit

Prosessin perustiedot: Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen

1	Prosessin nimi	Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Tavoitteena on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä. Yhteensovittamisessa tunnistetaan ja hyödynnetään menettelyissä tarvittavia selvityksiä, sekä kuullaan YVA-selostuksesta ja ympäristö- ja/tai vesilupahakemuksesta yhdessä.
4	Prosessin säädöspohja	YVA-laki 5 §, 22 a §, YSL 44 a §, VL 11 luku 11 a §, MAL 4 a §, laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa 9 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä ja Luvat-pienryhmä 12.6.2025
6	Prosessin asiakas	YVA-menettelyn hankkeesta vastaava (yritys) ja luvan hakija (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö)
7	Prosessin syöte	Hankkeesta vastaavan / hakijan aloite yhteiskuulemisen soveltamisesta
8	Prosessin tuotos	YVA-selostuksen ja ympäristö- ja tai vesilupahakemuksen yhteiskuuleminen
9	Prosessin sidosryhmät	YVA-menettely: Kunta, maakuntaliitto, toimialaan liittyvät muut viranomaiset ja tutkimuslaitokset, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät (yhdistykset, yritykset, jotka liittyvät toimialaan tai paikkaan). Lupamenettely: Lausuntoviranomaiset: kunta/kaupunki, kunnan/kuntien ympäristönsuojeluviranomainen/-omaiset, sijaintikunnan terveysuojeluviranomainen, tapauskohtaisesti kunnan/kaupungin kaavoitusviranomainen ja/tai pelastusviranomainen, TRAFICOM, väylävirasto, museoviranomainen, EVK, TUKES, lisäksi vielä tarvittaessa muitakin, Asianosaiset (=ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea), Yhdistykset ja säätiöt, Muut kuin asianosaiset (yleisö)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessin liittymäpintoja ovat ainakin ennakolliset menettelyt, valvonnan prosessit ml. luvantarpeen harkinta, päätös YVA-menettelyn soveltamistarpeesta, vesien- ja merenhoidon prosessit ml. vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen, luonnonsuojelulain mukaiset prosessit ml. Natura-arviointi ja luonnonsuojelulain mukainen poikkeamislupamenettely, alueidenkäytön prosessit, yhteispistepalveluiden prosessit, yleisen edun valvontayksikön valitusmenettely. Asiantuntijuutta hyödynnetään hankekohtaisesti osaston eri yksiköistä ja ryhmistä. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen yhteiskuulemisessa • Kartoittaa ja tunnistaa hankkeesta vastaavan/hakijan tarpeet • Työparimallin hyödyntäminen YVA- ja lupaesittelijöiden välillä ja tiivis yhteistyö asioiden hoitamisessa • Asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi menettelyiden käytäntöjen mukaisesti • Asiantuntijatiimin koordinoinnin ja keskitetyn asiakasyhteyden järjestäminen • Yhdistää myös muut LVV:n palvelut (mm. Natura-arviointi, LSL:n mukaiset poikkeusluvut) yhdeksi kokonaisuudeksi hyödyntäen lisäksi alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä vesien ja merenhoidon asiantuntemusta • Toteuttaa LVV:n sisäistä yhteistyötä ja vuoropuhelua sekä edistää yhteisiä asioita sovitulla toimintatavoilla sovitussa aikataulussa
11	Muutokset nykytilanteeseen	Yhteisen ennakollisen vaiheen ja kuulemisen myötä on mahdollista hyödyntää mm. selvityksien laatimista ja osallistamista kummankin menettelyn tarpeisiin. Työparimallin hyödyntäminen. Asiantuntijatiimityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuden tarpeisiin. Yhteiskuulemisen soveltamisen laajentuminen.

LVV ASIAANTUNTIJUUDEN HYÖDYNTÄMINEN ●

TYÖPARIMALLI ● ●

LUVAT JA VALVONTA -PALVELU (LV)

[illegible]

YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen

YVA- ja SOVA –prosessit

YVA- ja SOVA –pienryhmä

Luonnonsuojelu-pienryhmä

Prosessin perustiedot: YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen

1	Prosessin nimi	YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi tehdään YVA-menettelyn yhteydessä.
4	Prosessin säädöspohja	YVAL (2017/252) ja YVAA (2017/277), Laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 12.10.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityinen yritys tai julkinen taho
7	Prosessin syöte	YVAL liite 1 hankeluettelo tai 13 §:n mukainen päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, menettelyratkaisu hankkeesta vastaavan aloitteeseen YVA-menettelyn aloittamisesta ilman YVA-yksittäispäätöstä, hanke edellyttää luonnonsuojelulain mukaista Natura-arviointia
8	Prosessin tuotos	Lupa- ja valvontaviraston ja Natura-alueen haltijan lausunnot sisällytetään yhteysviranomaisen perusteltuun päätelmään hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Lupa- ja valvontaviraston ollessa luvan myöntävä tai suunnitelman hyväksyvä viranomainen Natura-arviointia koskevat olennaiset näkökohdat kootaan omaan sisäiseen muistioon.
9	Prosessin sidosryhmät	Kunta, maakuntaliitto, toimialaan liittyvät muut viranomaiset ja tutkimuslaitokset, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät (yhdistykset, yritykset, jotka liittyvät toimialaan tai paikkaan).
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessin liityntäpintoja muihin prosesseihin ovat ainakin päätös YVA-menettelyn soveltamisesta, ympäristö- tai vesilainen mukainen lupamenettely, ennakkovalvonta, yhteyspistepalvelut sekä kaavoituksen tuki ja valvonta. Asiantuntijuutta hyödynnetään hankekohtaisesti osaston eri yksiköistä ja ryhmistä. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen YVA-menettelyn näkökulmasta - Hankkeesta vastaavan ja hankkeen tarpeiden tunnistaminen ja kartoittaminen ennakkolisessä vaiheessa. - Hankkeen kytkeytymisen tunnistaminen vaikutusalueen Natura-alueisiin ja edelleen tarvittavaan osaamistarpeeseen ja asiantuntijuuteen luonnonsuojelunäkökulmasta. - Ohjauksen vahvistaminen erityisesti ennakkolisessä vaiheessa ja menettelyn aikana ottaen huomioon Natura-arvioinnin laatimista koskevat tarpeet YVA-menettelyn mahdollistamassa tarkkuudessa ja laajuudessa. - Asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi. Tarvittaessa laajan, useita prosesseja kytkevän asiantuntijatiimin koordinoinnin ja keskitetyn asiakasyhteyden järjestäminen. - Työparimallin hyödyntäminen YVA-esittelijän ja luonnonsuojeluasiantuntijan välillä
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ohjauksen vahvistaminen prosessin eri vaiheissa, erityisesti ennakkolisessä vaiheessa. Asiantuntijatiimityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuksien tarpeisiin. Työparimallin hyödyntäminen.

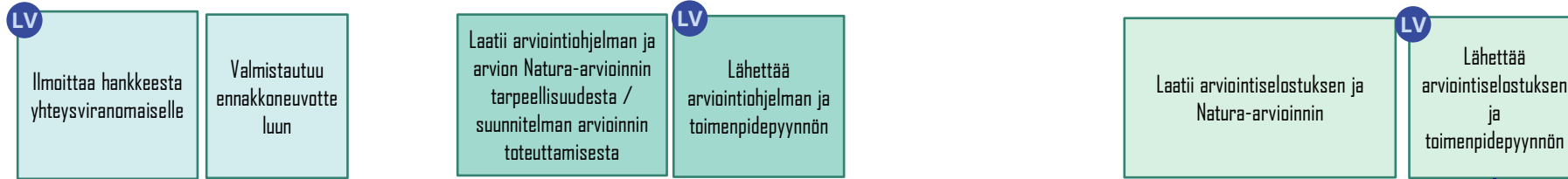
YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen

LVV ASiantuntijuuden hyödyntäminen ●

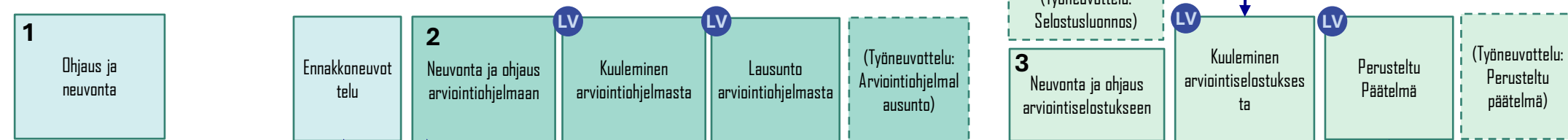
TYÖPARIMALLI ○ ●

LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

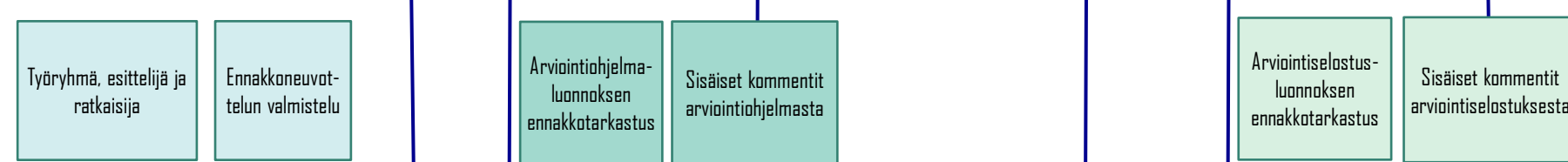
HANKKEESTA VASTAAVA

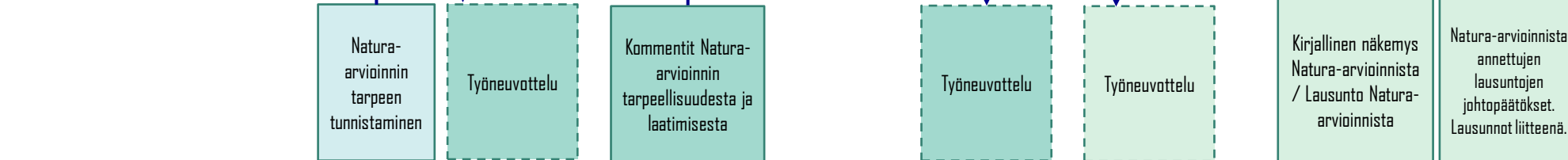
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISEPROSESSI SISÄINEN

YHTEYS NATURA-ARVIDINTIIN

LVV, KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT, NATURA-ALUEEN HALTIJAT

Asianasaiset viranomaiset osallistuminen ennakoneuvotteluun

LV Lausunnot ja mielipiteet arviointiohjelmasta

LV Lausunnot ja mielipiteet arviointiselostuksesta, lausunnot Natura-arvioinnista

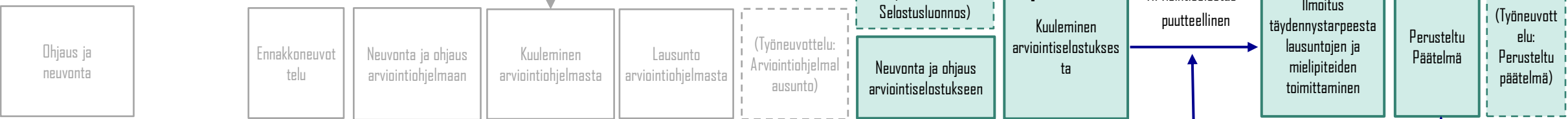
YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhdistäminen, puutteellisen arviointiselostuksen täydentäminen

LVV ASIAANTUNTIJUUDEN HYÖDYNTÄMINEN ●
TYÖPARIMALLI ●●
LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

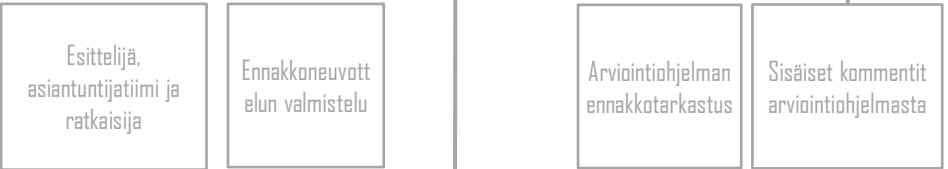
HANKKEESTA VASTAAVA

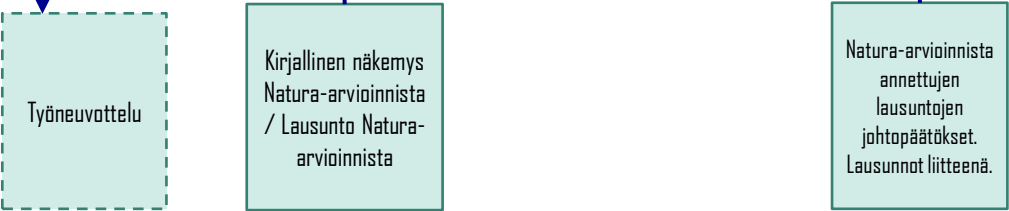
PALVELUPROSESSI

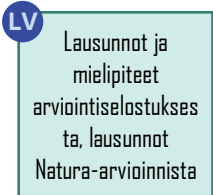
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYS NATURA-ARVIDINTIIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

YVA-SOVA -prosessi

Prosessin perustiedot: Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

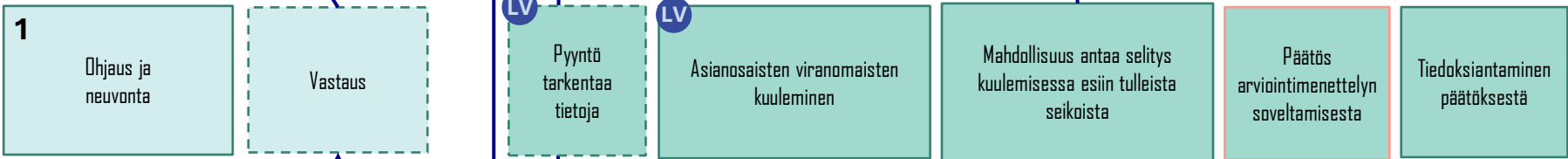
1	Prosessin nimi	Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa (YVAL 13 §)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	YVA-menettelyn soveltamistarvetta koskevan yksittäistapauspäätöksen laatiminen hankkeeseen tai jo olemassa olevaan hankkeen muutokseen.
4	Prosessin säädöspohja	YVAL (2017/252) 13 § ja YVAA (2017/277)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 10.12.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityinen yritys tai julkinen taho
7	Prosessin syöte	Hankkeesta vastaavan arviointipyyntö, muun tahon kirjallinen aloite, viraston oma aloite
8	Prosessin tuotos	Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa
9	Prosessin sidosryhmät	Kunta, maakuntaliitto, muut viranomaiset, aloitteessa asukkaat ja muut yksityiset, yhdistykset, yritykset
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessin liityntäpintoja ovat ainakin luvantarpeen arviointi, ympäristö- tai vesilain mukainen lupamenettely, ennakkovalvonta, sekä yhteyspistepalvelut ja kaavoituksen tuki ja valvonta. Asiantuntijanäkemystä tarvitaan tapauskohtaisesti eri palvelualueilta. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen yksittäistapauspäätösmenettelyn näkökulmasta • Tarve arvioida hankkeen YVA-soveltamisvelvollisuutta voi tulla ilmi asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa tai jonkin toisen kyseistä hanketta koskevan menettelyn tai prosessin yhteydessä. Tämä edellyttää tietoisuutta hankkeiden YVA-velvollisuudesta ja myös vuorovaikutusta menettelyiden ja prosessien välillä. • YVA-velvollisuutta arvioitaessa tunnistetaan myös mitä muita prosesseja tai menettelyitä hankkeeseen todennäköisesti liittyy ja miten ne kytkeytyvät tai on tarkoituksenmukaista kytkeä päätösmenettelyyn. • Tarvittaessa asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Asioinnin ohjautumisessa tai muiden menettelyiden ja prosessien yhteydessä tunnistetaan tarve arvioida hankkeen YVA-menettelyn soveltamistarvetta. Asiantuntijatiimityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuksien tarpeisiin.

Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

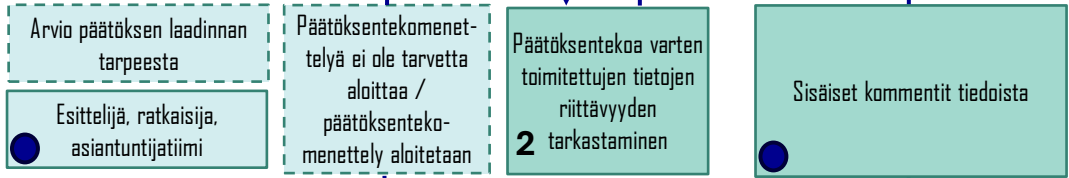
HANKKEESTA VASTAAVA

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISEPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, OSALLISET

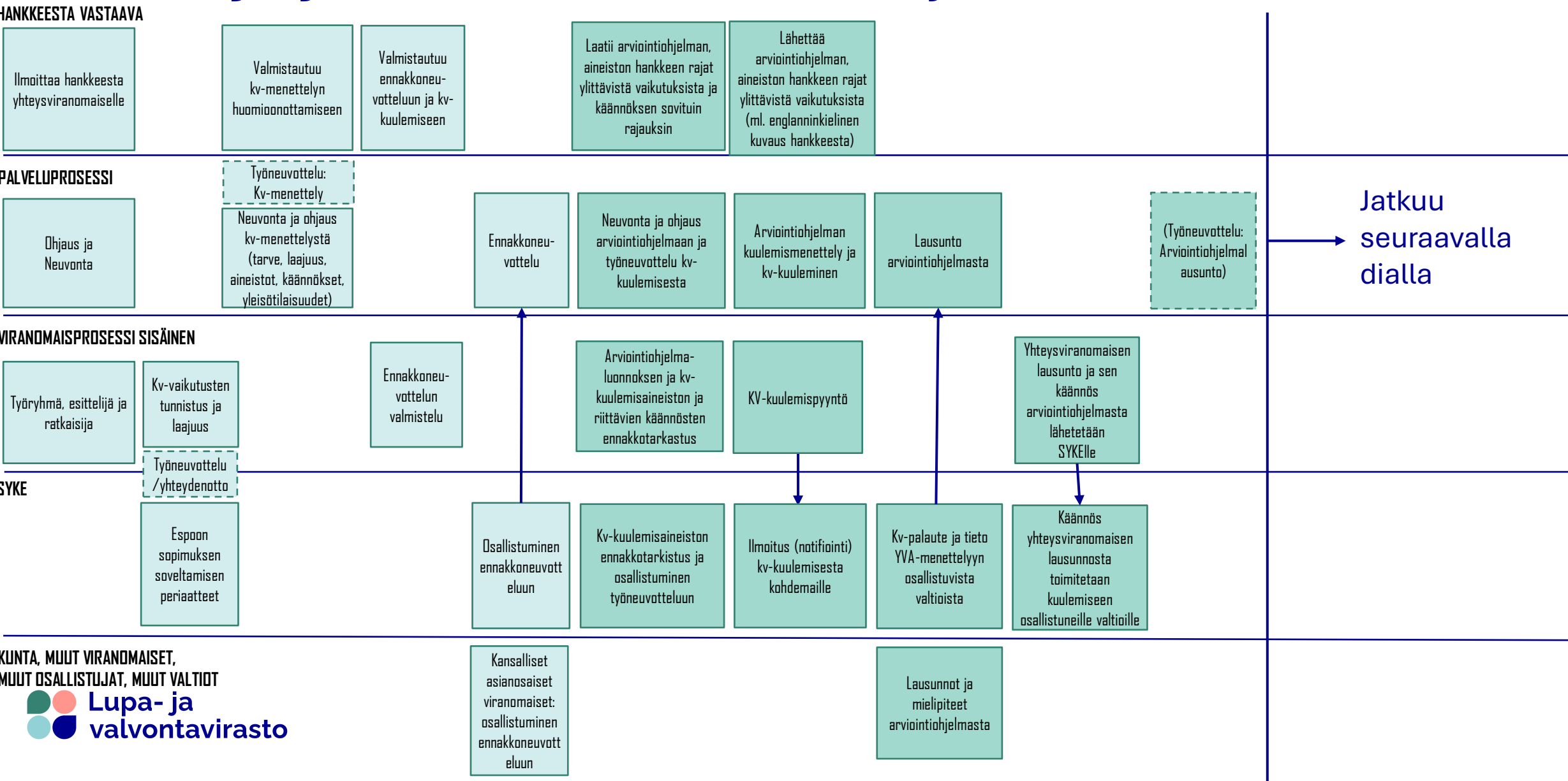
YVA-menettelyn ja Espoon sopimuksen hankkeita koskevan menettelyn yhdistäminen

YVA-SOVA -prosessi

Prosessin perustiedot: YVA-menettelyn ja Espoon sopimuksen hankkeita koskevan menettelyn yhdistäminen

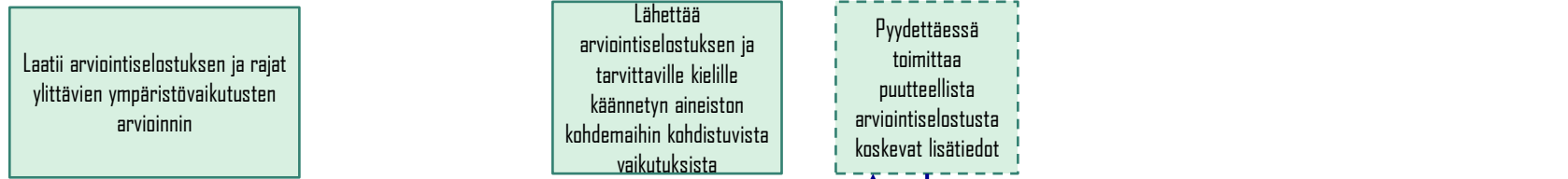
1	Prosessin nimi	Ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely), joka sisältää Espoon sopimuksen ja Suomen ja Viron kahdenvälisen sopimuksen mukaisen kansainvälisen kuulemisen valtioiden rajat ylittävistä ympäristövaikutuksista.
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kansainvälisellä kuulemisella annetaan mahdollisuus toiselle valtiolle osallistua Suomessa vireillä olevaan YVA-menettelyyn ja samalla pyritään vähentämään tai estämään hankkeen haitallisia valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia.
4	Prosessin säädöspohja	YVAL (2017/252) ja YVAA (2017/277), Valtion rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskeva yleissopimus (Espoon sopimus 1991, 67/1997), Suomen ja Viron välinen sopimus valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista, 51/2002
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 11.12.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityinen yritys tai julkinen taho (YVA-menettelyn hankkeesta vastaava)
7	Prosessin syöte	YVAL liite 1 hankeluettelo tai 13 §:n mukainen päätös arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa, menettelyratkaisu hankkeesta vastaavan aloitteeseen YVA-menettelyn aloittamisesta ilman YVA-yksittäispäätöstä, mikäli hankkeella on valtioiden rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia. YVAL:n 3 §:n mukainen hanke tai sen muutos, jolla on valtion rajat ylittäviä ympäristövaikutuksia
8	Prosessin tuotos	Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Perusteltu päätelmä sisältää kansainvälistä kuulemista koskevat tulokset ja perusteltu päätelmä on toimitettu SYKEN kautta kohdemaille
9	Prosessin sidosryhmät	SYKE, Valtio, johon ympäristövaikutuksia voi kohdentua, Kunta, maakuntaliitto, toimialaan liittyvät muut viranomaiset ja tutkimuslaitokset, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät (yhdistykset, yritykset, jotka liittyvät toimialaan tai paikkaan).
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	YVA-menettelyn liityntäpintoja muihin prosesseihin ovat ainakin päätös YVA-menettelyn soveltamisesta, Natura-arviointi, ympäristö- tai vesilain mukainen lupamenettely, muut valtion ja kuntien lupaviranomaiset, ennakkovalvonta, yhteyspistepalvelut sekä kaavoituksen tuki ja valvonta. Asiantuntijuutta hyödynnetään hankekohtaisesti osaston eri yksiköistä ja ryhmistä.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ohjauksen vahvistaminen prosessin eri vaiheissa, erityisesti ennakollisessa vaiheessa. Asiantuntijatiimiityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen hankekokonaisuuksien tarpeisiin. Työparimallin hyödyntäminen erityisesti tiiviisti kytkeytyvissä prosesseissa.

YVA-menettelyn ja Espoon sopimuksen hankkeita koskevan menettelyn yhdistäminen, arviointiohjelmavaihe

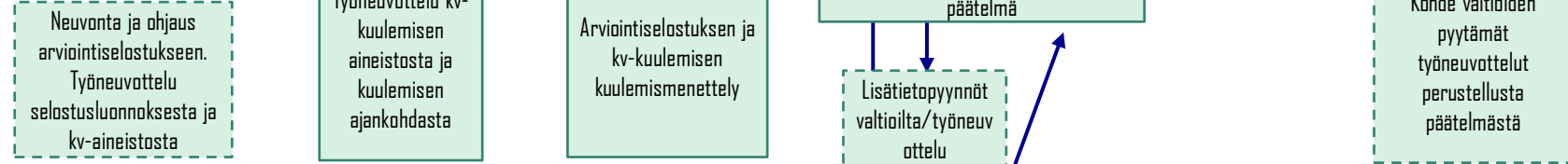

YVA-menettelyn ja Espoon sopimuksen hankkeita koskevan menettelyn yhdistäminen, arviointiselostusvaihe

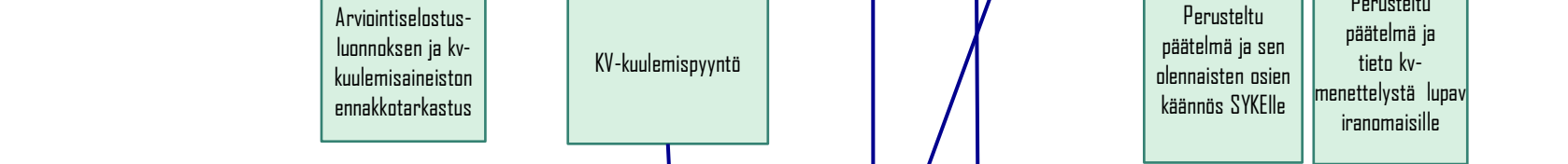
HANKKEESTA VASTAAVA

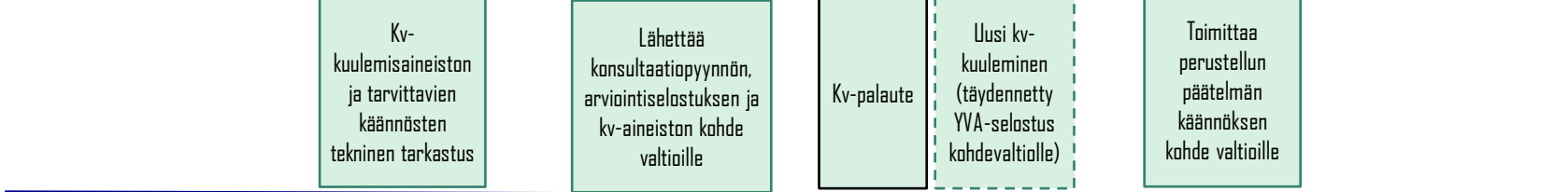
PALVELUPROSESSI

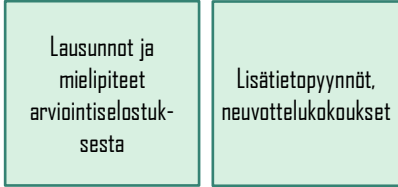
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

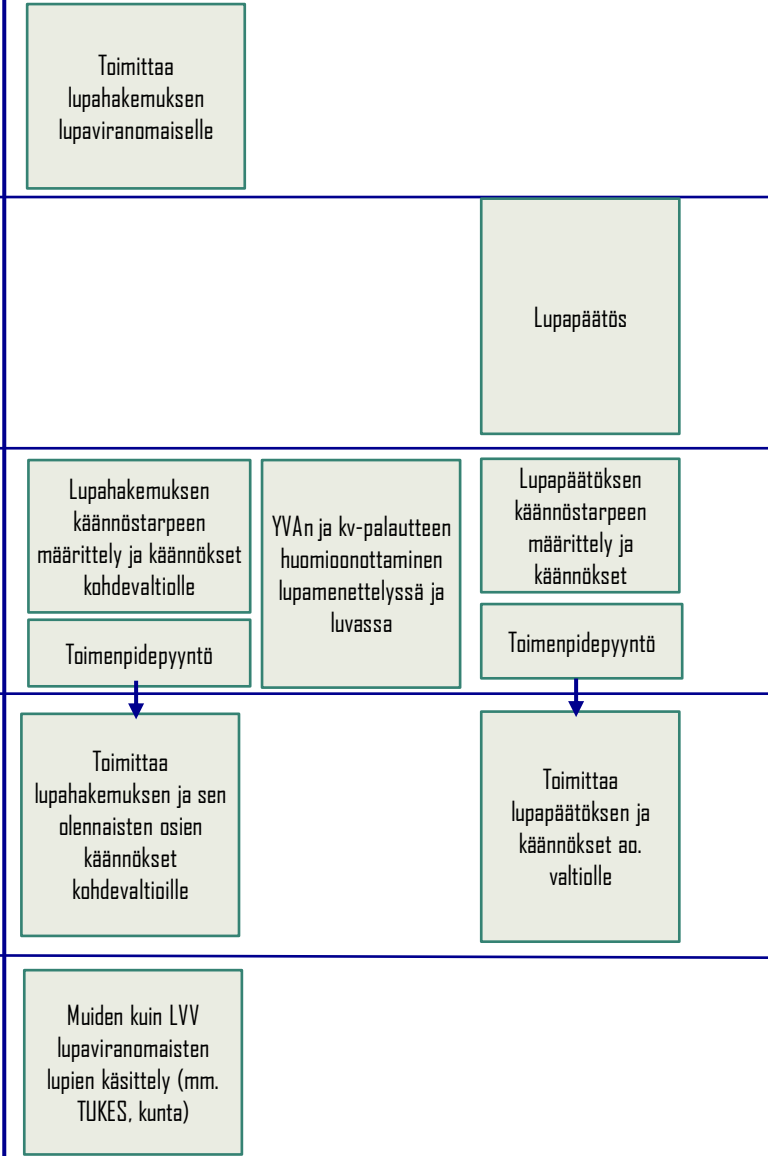
SYKE

LVV, KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT, MUUT VALTIOT

Lupamenettely (koskee lupaviranomaista)

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointi (SOVA)

SOVA-lainsäädännön mukaiset ympäristöviranomaisen
lausunnonantotehtävät

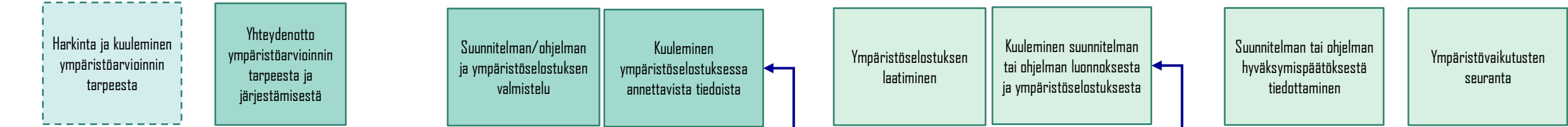
YVA-SOVA -prosessit

Prosessin perustiedot: Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointi (SOVA)

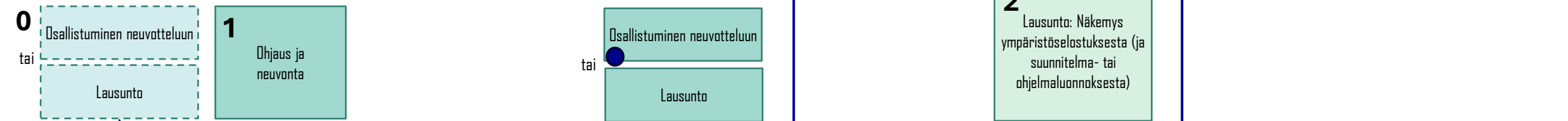
1	Prosessin nimi	Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarviointi (SOVA), ympäristöviranomaisen lausunnonantotehtävät
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	SOVA-lainsäädännön mukaiset ympäristöviranomaisen lausunnonantotehtävät. Tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä.
4	Prosessin säädöspohja	Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	YVA-SOVA –pienryhmä 10.12.2025
6	Prosessin asiakas	Suunnitelmia ja ohjelmia laativat viranomaiset
7	Prosessin syöte	Viranomaisen suunnitelma tai ohjelma
8	Prosessin tuotos	Näkemykset ympäristöselostuksesta ja suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta
9	Prosessin sidosryhmät	-
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin ja yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu	Prosessiin liittyvät erilaiset asiantuntijatehtävät, jotka kytkeytyvät kulloinkin tarkasteltavaan suunnitelmaan tai ohjelmaan, josta ympäristöarviointi toteutetaan. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun tuottaminen SOVA-lausunnonantotehtävien näkökulmasta • Tunnistetaan suunnitelman tai ohjelman ja siihen sisältyvän ympäristöarvioinnin kytkeytyminen eri palveluihin ja asiantuntijatarpeisiin. • Asiantuntijatiimin perustaminen sisäisen vuorovaikutuksen ja ohjauksen tueksi. • Ympäristöselostuksesta annettuvan näkemyksen lisäksi lausuntoon voi olla mahdollista sisällyttää myös suunnitelma- tai ohjelmaluonnosta koskevaa näkemystä.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Asiantuntijatiimityöskentelyn vakiinnuttaminen ja skaalautuminen tehtävän tarpeisiin.

SOVA-menettely, lausunnonantotehtävät

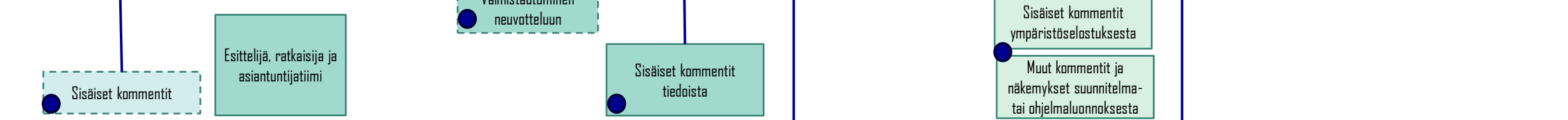
SUUNNITELMASTA JA OHJELMASTA VASTAAVA VIRANOMAINEN

PALVELUPROSESSI

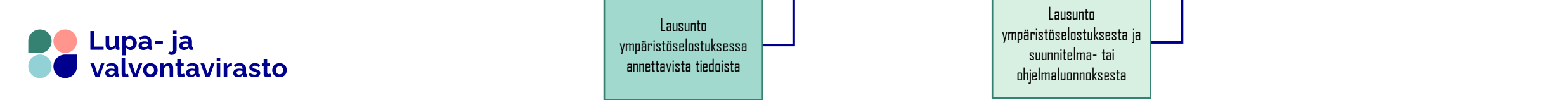
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

MUUT VIRANOMAISET

Lupaprosessit

Lupaprosessit

Kuvatut prosessit:

- Ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen lupa-asian ennakollinen neuvonta
- Ympäristönsuojelulain/vesilain mukainen lupamenettely
- Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitus-menettely ja koeluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely

Ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen lupa- asian ennakkollinen neuvonta

Lupaprosessit

Prosessi: Ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen lupa-asian ennakkollinen neuvonta

1	Prosessin nimi	Ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen lupa-asian ennakkollinen neuvonta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Prosessin tarkoituksena on tunnistaa hakijan tarvitsemat luvat ja muut ympäristölliset menettelyt sekä antaa hakijalle riittävä ohjeistus ja opastus ympäristö- ja/tai vesitalouslupahakemuksen laatimiseksi
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 39 a §, hallintolaki (434/2003) 8 §, laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8 §, laki eräiden ympäristöasioiden käsittelystä Lupa- ja valvontavirastossa 3 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luvat-pienryhmä, 23.6.2025
6	Prosessin asiakas	Mahdollinen luvan hakija tai hakijan edustaja (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö), esim. yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys, yhteisö tai julkisoikeudellinen taho
7	Prosessin syöte	Asiakkaan neuvontapyyntö
8	Prosessin tuotos	Tarpeelliset neuvot ja ohjeet asiakkaalle
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnan/kuntien ympäristönsuojeluviranomainen/-omaiset, tapauskohtaisesti kunnan/kaupungin kaavoitusviranomainen, EVK, TUKES, pelastusviranomainen, lisäksi vielä tarvittaessa muitakin
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessin liittymäpintoja ovat ainakin valvonnan prosessit ml. luvantarpeen harkinta, YVAan liittyvät prosessit ml. YVA-tarpeen arviointi ja YVA-menettely, luonnonsuojelulain mukaiset prosessit ml. Natura-arviointi ja poikkeamislupamenettely, ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaiset lupamenettelyt, vesien- ja merenhoidon prosessit ml. vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen, alueidenkäytön prosessit, yhteyspistepalveluiden prosessit. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun kannalta on tärkeää 1) kartoittaa ja tunnistaa asiakkaan tarpeet 2) yhdistää LVV:n palvelut (mm. YVA, Natura-arviointi, ympäristö- ja vesitalousluvut, LSL:n mukaiset poikkeusluvut) yhdeksi kokonaisuudeksi hyödyntäen lisäksi alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä vesien ja merenhoidon asiantuntemusta 3) toteuttaa LVV:n sisäistä yhteistyötä ja vuoropuhelua sekä edistää yhteisiä asioita sovituilla toimintatavoilla sovitussa aikataulussa 4) toteuttaa keskitettyä yhteydenpitoa asiakkaaseen 5) hyödyntää edellä mainituissa sähköisiä palveluita ja alustoja.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Yhden luukun toimintamallin mukaisesti kaikki hankkeen/toiminnan vaatimat palvelutarpeet on tunnistettava kattavasti ennakkolisessa menettelyssä ennen tarvittavien lupien hakemista.

Ympäristönsuojelulain tai vesilain mukaisen lupa-asian ennakkollinen neuvonta

ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

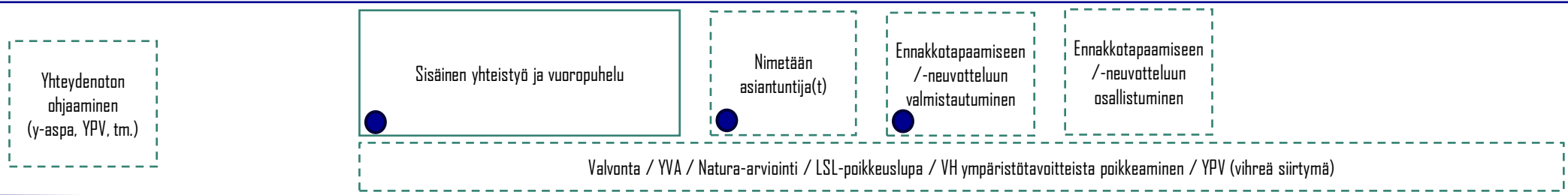

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

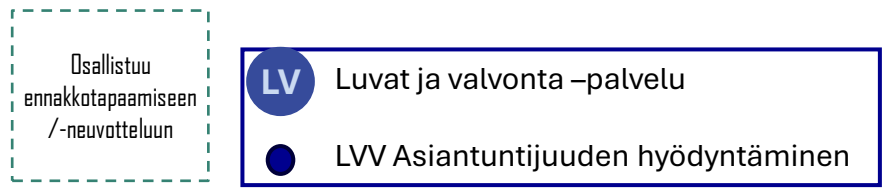

YHTEYDET MUIHIN

LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

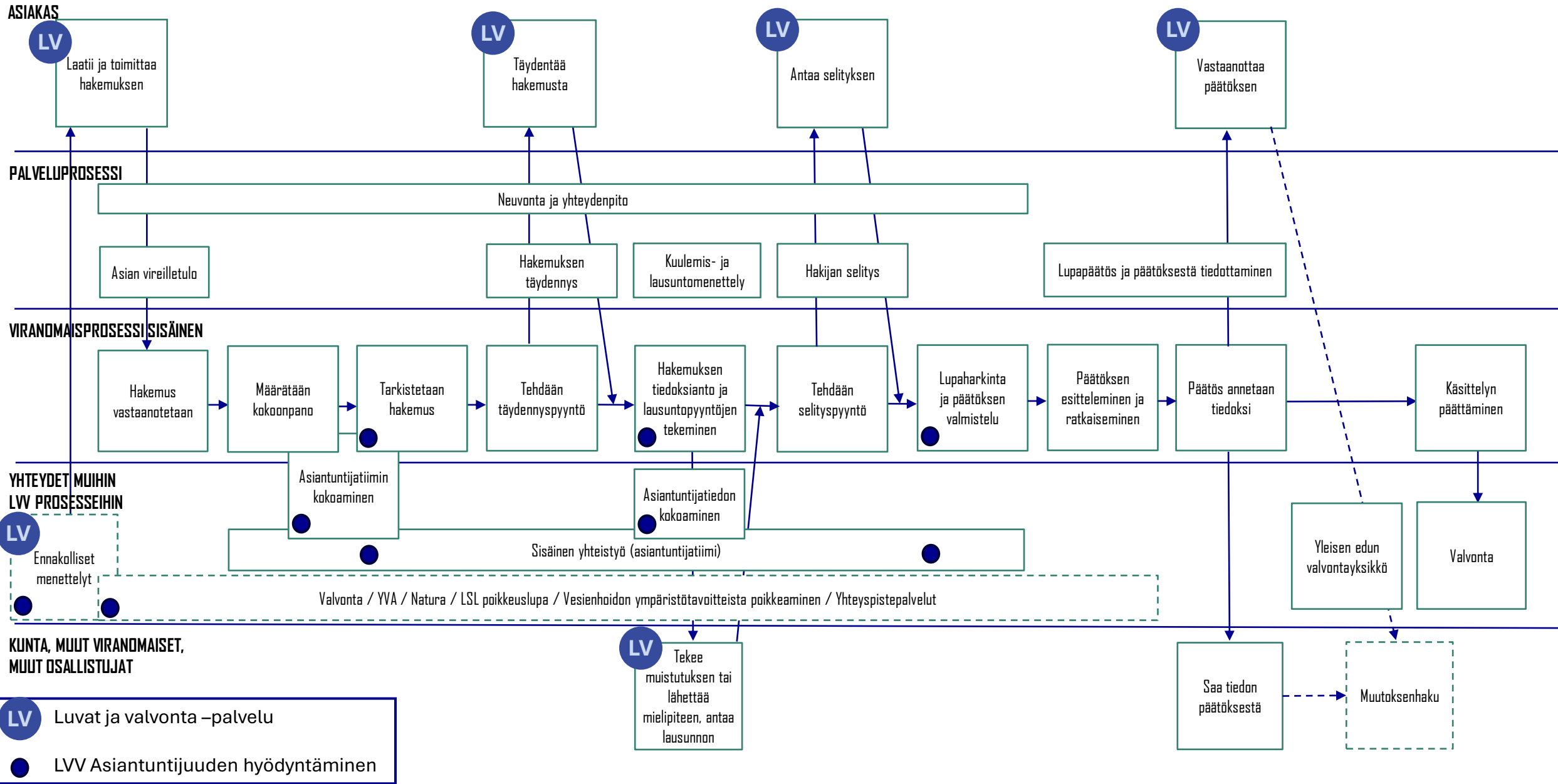
Ympäristönsuojelulain/vesilain mukainen lupamenettely

Lupaprosessit

Prosessi: Ympäristönsuojelulain/vesilain mukainen lupamenettely

1	Prosessin nimi	Ympäristönsuojelulain/vesilain mukainen lupamenettely
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Prosessin tarkoituksena on käsitellä YSL:n/VL:n mukainen lupahakemus
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 5 luku ja 8 luku, vesilaki (587/2011) 11 luku
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luvat-pienryhmä, 23.6.2025
6	Prosessin asiakas	Luvan hakija tai hakijan edustaja (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö), esim. yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys, yhteisö tai julkisoikeudellinen taho
7	Prosessin syöte	Asiakkaan lupahakemus
8	Prosessin tuotos	Päätös
9	Prosessin sidosryhmät	Lausuntoviranomaiset: kunta/kaupunki, kunnan/kuntien ympäristönsuojeluviranomainen/-omaiset, sijaintikunnan terveydensuojeluviranomainen, tapauskohtaisesti kunnan/kaupungin kaavoitus- ja/tai rakennusvalvontaviranomainen, pelastusviranomainen, TRAFICOM, väylävirasto, museoviranomainen, EVK, TUKES, ruokavirasto, lisäksi vielä tarvittaessa muitakin Asianosaiset (=ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea), yhdistykset ja säätiöt, muut kuin asianosaiset (yleisö)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessin liittymäpintoja ovat ainakin ennakkolliset menettelyt, valvonnan prosessit ml. luvantarpeen harkinta, YVAan liittyvät prosessit ml. YVA-tarpeen arviointi ja YVA-menettely, vesien- ja merenhoidon prosessit ml. vesienhoidon ympäristötavoitteista poikkeaminen, luonnonsuojelulain mukaiset prosessit ml. Natura-arviointi ja poikkeamislupamenettely, alueidenkäytön prosessit, yhteyspistepalveluiden prosessit, yleisen edun valvontayksikön valitusmenettely. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun kannalta on tärkeää 1) kartoittaa ja tunnistaa hakijan tarpeet 2) yhdistää LVV:n palvelut (mm. YVA, Natura-arviointi, ympäristö- ja vesitalousluvut, LSL:n mukaiset poikkeusluvut) yhdeksi kokonaisuudeksi hyödyntäen lisäksi valvonnan, YVAn, alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä vesien ja merenhoidon asiantuntemusta 3) toteuttaa LVV:n sisäistä yhteistyötä ja vuoropuhelua sekä edistää yhteisiä asioita sovitulla toimintatavoilla sovitussa aikataulussa 4) toteuttaa keskitettyä yhteydenpitoa hakijaan 5) hyödyntää edellä mainituissa sähköisiä palveluita ja alustoja.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Nykyisistä ELY-keskuksen eri yksiköiltä pyydettävistä lausunnoista luopuminen lisää tarvetta viraston sisäiseen vuoropuheluun. Lisäksi asiointi tapahtuu jatkossa keskitetysti digitaalisesti yhden prosessin kautta (yhden luukun palvelu, kokonaispalvelu).

Ympäristönsuojelulain/vesilain mukainen lupamenettely

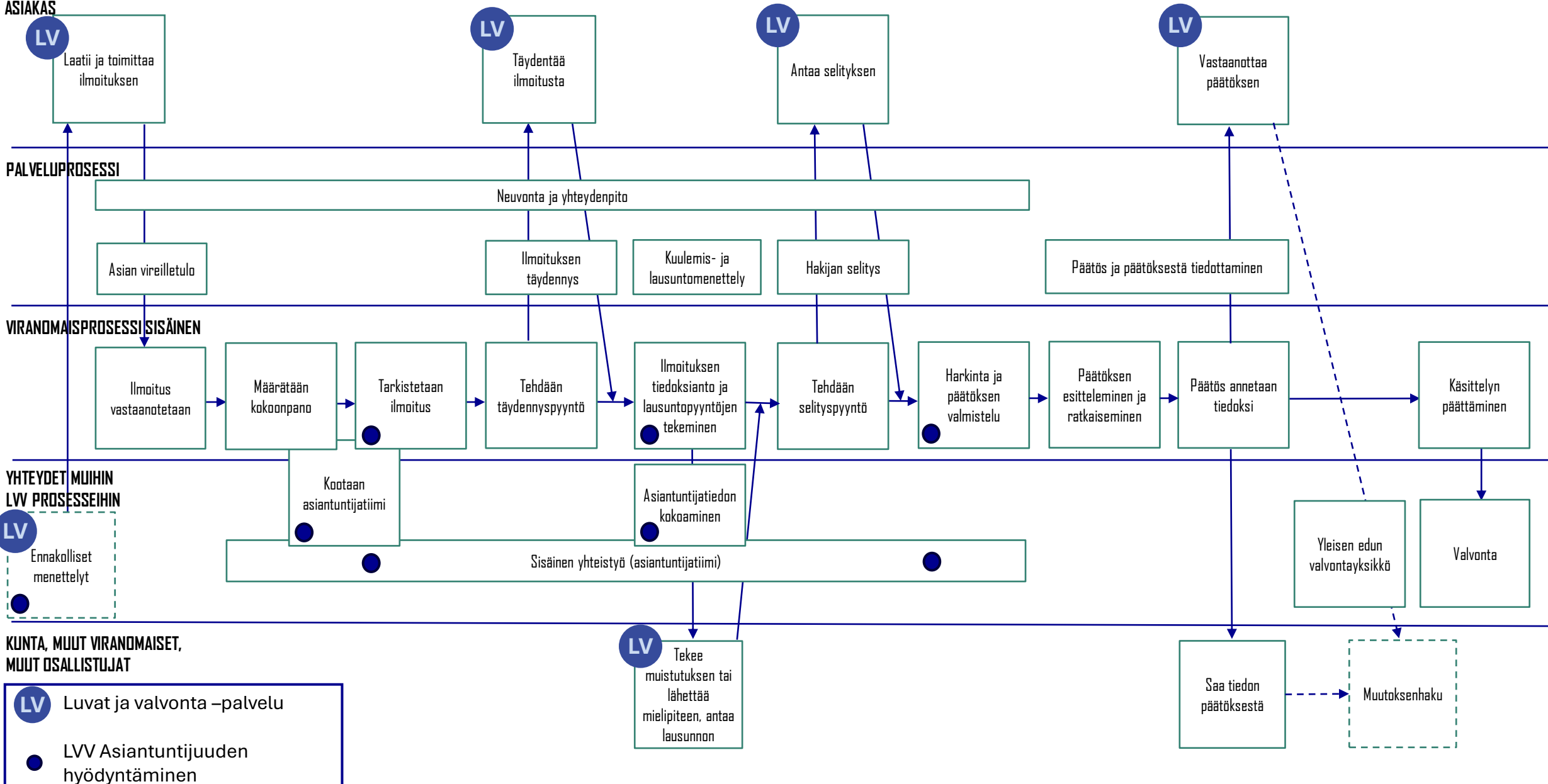
Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely ja koeluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely

Lupaprosessit

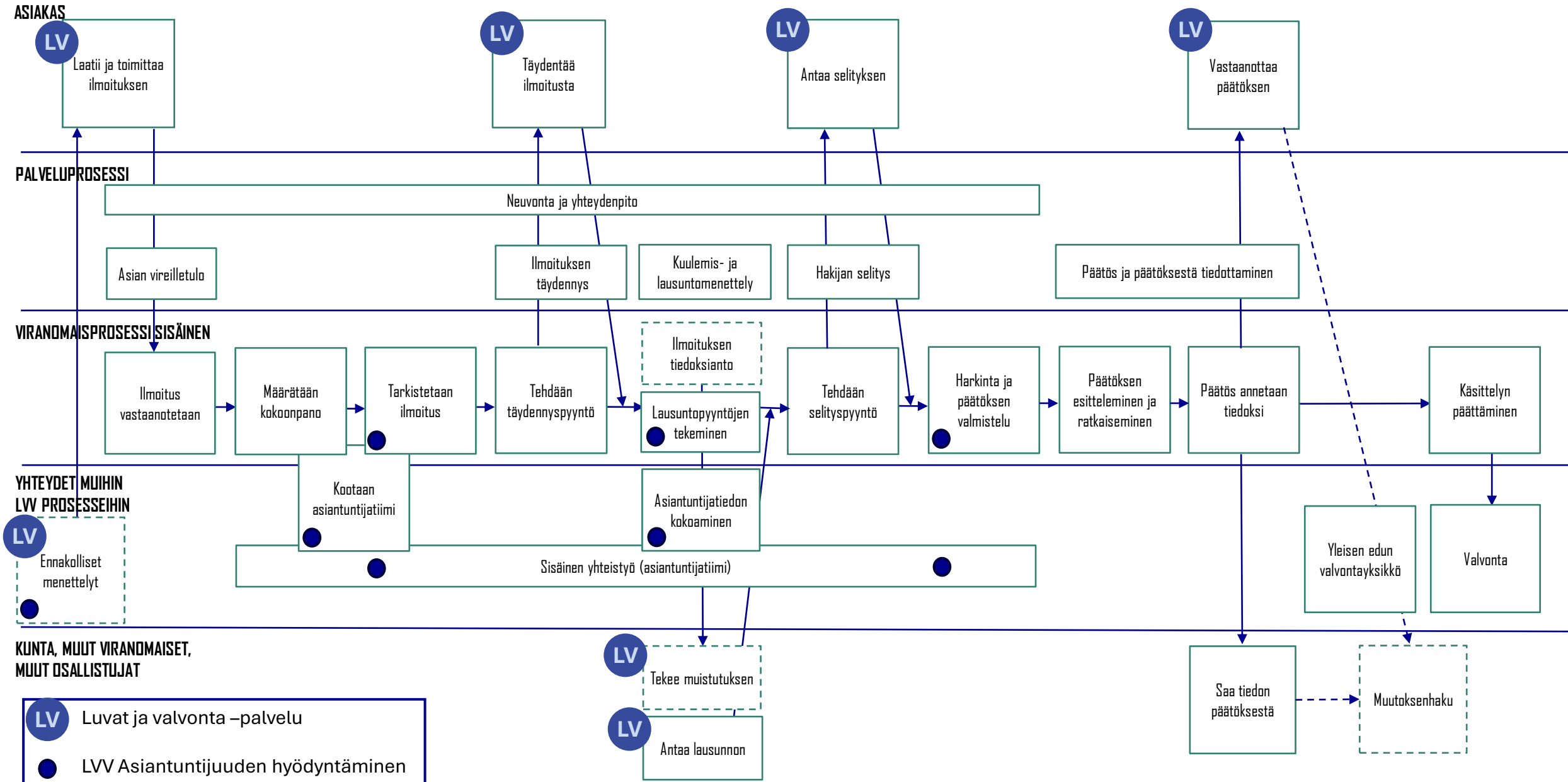
Prosessi: Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely ja koeluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely

1	Prosessin nimi	Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitusmenettely ja koeluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Prosessin tarkoituksena on käsitellä YSL:n mukainen ilmoitus
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 10 a luku (yleinen ilmoitusmenettely) sekä 31 §, 119 §, 121 §, 122 § (koeluonteinen toiminta)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luvat-pienryhmä, 23.06.2025
6	Prosessin asiakas	Hakija tai hakijan edustaja (luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö), esim. yksityishenkilö, ammatinharjoittaja, yritys, yhteisö tai julkisoikeudellinen taho
7	Prosessin syöte	Asiakkaan ilmoitus
8	Prosessin tuotos	Päätös
9	Prosessin sidosryhmät	Lausuntoviranomaiset: kunnan/kuntien ympäristönsuojeluviranomainen/-omaiset, tapauskohtaisesti kunta/kaupunki, sijaintikunnan terveydensuojeluviranomainen, EVK/kalatalousviranomainen, saamelaiskäräjät, saamelaismuseum Siida, Luke, lisäksi tarvittaessa vielä muitakin Asianosaiset (=ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea), yhdistykset ja säätiöt, muut kuin asianosaiset (yleisö)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessin liittymäpintoja ovat ainakin ennakolliset menettelyt, valvonnan prosessit ml. luvantarpeen harkinta sekä yleisen edun valvontayksikön valitusmenettely. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukaisen kokonaispalvelun kannalta on tärkeää 1) kartoittaa ja tunnistaa hakijan tarpeet 2) yhdistää LVV:n palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi hyödyntäen lisäksi valvonnan, YVAn, alueidenkäytön, luonnonsuojelun sekä vesien ja merenhoidon asiantuntemusta 3) toteuttaa LVV:n sisäistä yhteistyötä ja vuoropuhelua sekä edistää yhteisiä asioita sovitulla toimintatavoilla sovitussa aikataulussa 4) toteuttaa keskitettyä yhteydenpitoa hakijaan 5) hyödyntää edellä mainituissa sähköisiä palveluita ja alustoja.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Nykyisistä ELY-keskuksen eri yksiköiltä pyydettävistä lausunnoista luopuminen lisää tarvetta viraston sisäiseen vuoropuheluun. Lisäksi asiointi tapahtuu jatkossa keskitetysti digitaalisesti yhden prosessin kautta (yhden luukun palvelu, kokonaispalvelu).

A Ympäristönsuojelulain mukainen yleinen ilmoitus-menettely

B Koeluonteisen toiminnan ilmoitusmenettely

Valvonnan prosessit

Valvonnan prosessit

Kuvatut prosessit:

- Ympäristönsuojelulain mukainen luvan tarpeen arviointi
- Vesilain mukaisen luvan tarpeen arviointi
- Jätehuoltorekisteröinti
- Ilmoitusmenettely jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA)
- Tutkintapyyntö
- PIMA-ilmoituksen käsittely
- Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen (päätos)
- Vuosiraporttien tarkastaminen
- Määräaikaistarkastus (YSL 168 §)
- Valvontasuunnitelma
- Valvontaohjelma
- Hallintopakko-prosessi
- Poikkeuksellista tilannetta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa koskevan häiriöilmoituksen käsittely
- Yleisöilmoituksen käsittely
- Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen neuvontapyyntö YSL:n, JL:n ja VL:n lupa- ja valvonta-asiaissa
- Kuntayhteistyö – koulutustilaisuuden järjestäminen lupa- ja valvonta-asioissa
- Kunnan lausuntopyyntö lupahakemuksesta
- Tutkintapyyntö

YSL:n mukainen luvan tarpeen arviointi

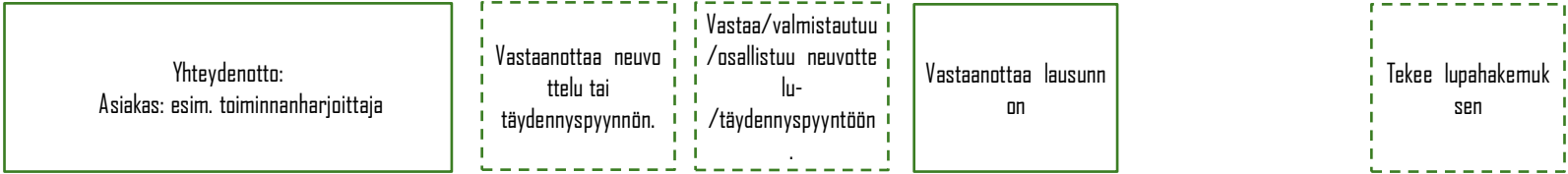
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Ympäristönsuojelulain mukainen luvan tarpeen arviointi

1	Prosessin nimi	<i>Ympäristönsuojelulain mukainen luvan tarpeen arviointi</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Tuottaa arvio toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisesta luvan tarpeesta ympäristön suojelemiseksi. Tarvitseeko toiminta ympäristölupaa.</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>Ympäristönsuojelulaki (527/2014), Luku 4 (27-38 §), 80 §, 89 § ja 186 §</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	<i>Valvonta pienryhmä</i>
6	Prosessin asiakas	<i>Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta vastaava (yritys, yksityishenkilö yhdistys, jne.)</i>
7	Prosessin syöte	<i>Asiakas (esim. yritys/haitankärsijä), viranomainen (esim. valvoja), lainsäädännön muutos (esim. komission täytäntöönpanopäätös),</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Lausunto/Siirto/Päätös</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Kunta (erittyisesti ympäristönsuojelu viranomainen), EVK, Tukes, Metsähallitus, Luke, FMI, GTK jne...</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Prosessi voi saada syötteen YVA-prosessista tai johtaa YVA-prosessin käynnistymiseen. Prosessin seurauksena voi lähteä liikkeelle hallintopakkiprosessi. Prosessi voi johtaa lupaprosessin käynnistymiseen. Prosessin yhteydessä voidaan havaita muun kuin ympäristöluvan tarve.</i> <i>Yhteydenoton myötä prosessin vetovastuu ohjataan asiantuntijalle, joka vastaa lausunnon/päätöksen tuottamisesta ja/tai asian mahdollisesta saattamisesta muun yksikön tai viranomaisen valmisteluun. Asiantuntija toimii yhteyshenkilönä asiakkaan suuntaan.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Uuden toiminnan luvan tarpeen arvioisi luparyhmä/luparyhmän asiantuntija. Muussa tapauksessa valvontaryhmä/valvontaryhmän asiantuntija. Molemmissa tapauksissa vastuussa oleva ryhmä/asiantuntija kuulee muita tarpeellisia ryhmiä ja yksiköitä. Tarvittaessa lupa- tai valvontaryhmän tai muun yksikön ryhmän asiantuntijat muodostavat työparin tai ryhmän asian käsittelemiseksi. Vastuu asiantuntija on kuitenkin nimettynä aina lupa- tai valvontaryhmästä. Työpari tai ryhmä voidaan muodostaa/lakkauttaa käsittelyn eri vaiheissa.</i>

1. YSL:n mukaisen luvan tarpeen arviointi - uusi hanke

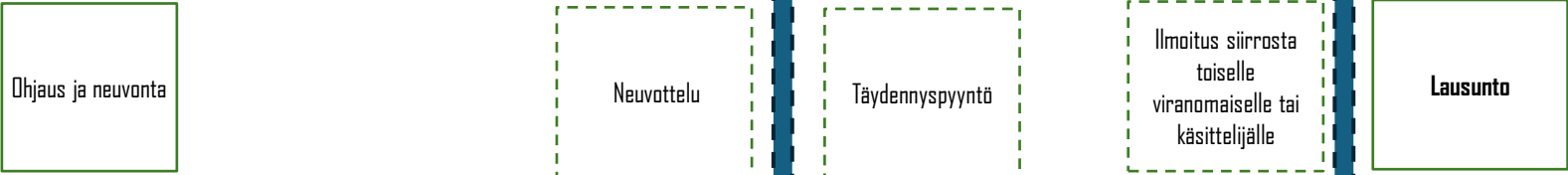
ASIAKAS

*Asiantuntija/työpari käy läpi mm. YSL:n laitosluettelon, rekisteröitävät toiminnot, ilmoituksen varaiset toiminnot, sekä yleiset luvan perusteet ja koetoimintaa koskevat pykälät.

**Asiantuntija on tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen, muihin ryhmiin, asiantuntijoihin, yksiköihin, toisiin viranomaisiin mm. yhteyspisteviranomaisen, YVA, EVK jne...

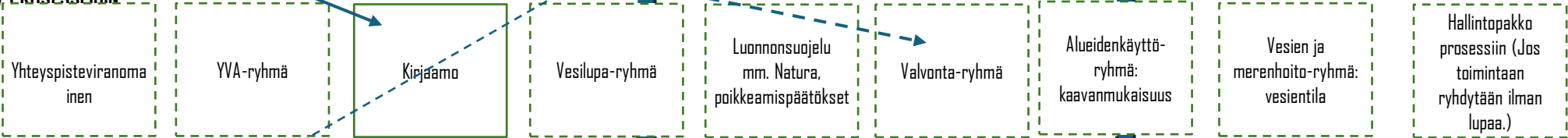
PALVELUPROSESSI

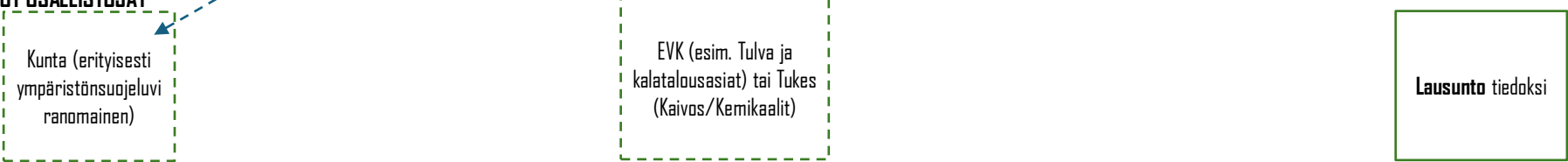
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LV-PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

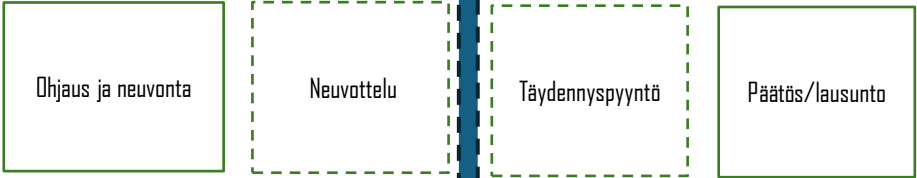
*** Asia voi olla myös ns. yksinkertainen tapaus esim. YSL:n laitosluettelon perusteella ja asiakkaan kanssa ollaan yhtä mieltä. Pelkkä asian käsittely sähköpostitse tai puhelimitse riittää. Asian käsittely loppuu ilman lausuntoa tai päätöstä esim. sähköpostin kirjaamisella järjestelmään.

2. YSL:n luvan tarpeen arviointi: lakimuutos/ komissiontäytäntöönpanopäätös (BAT-päätelmä /-t)

ASIAKAS

*Asiantuntija on tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen, muihin ryhmiin, asiantuntijoihin, yksiköihin, toisiin viranomaisiin mm. yhteyspisteviranomainen, YVA, EVK jne...

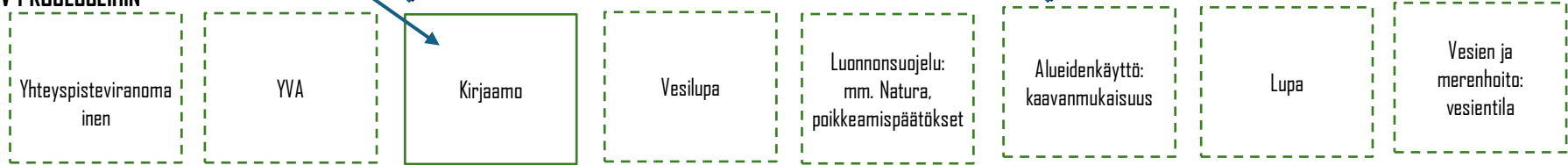
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

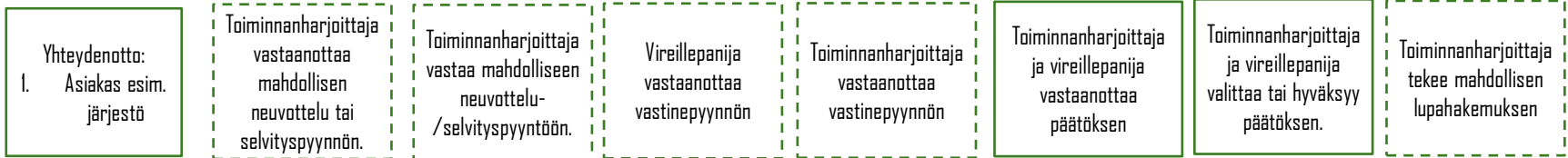

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

3. YSL:n luvan tarpeen arviointi: vireillepano

ASIAKAS

*Asiantuntija/työpari käy läpi mm. YSL:n laitosluettelon, rekisteröivät toiminnot, ilmoituksen varaiset toiminnot, sekä yleiset luvan perusteet ja koetoimintaa koskevat pykälät.

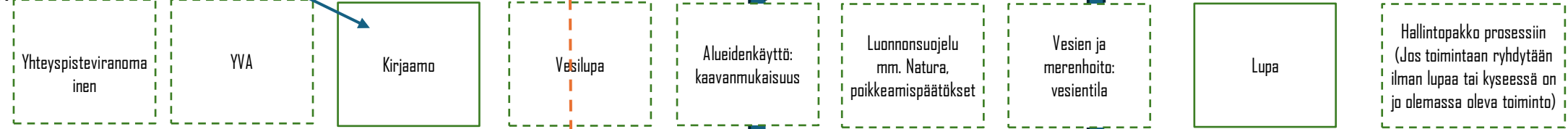
PALVELUPROSESSI

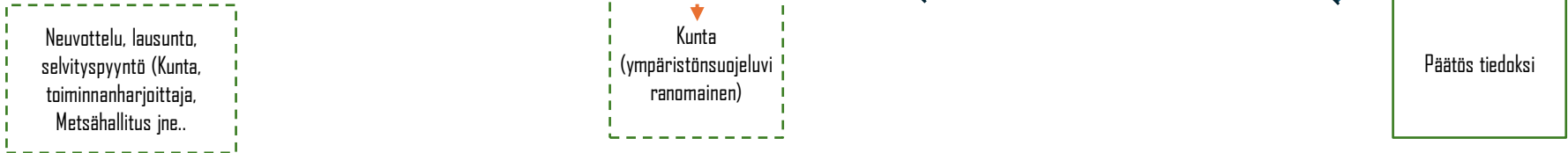
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

4.1 YSL:n luvan tarpeen arviointi: toiminnanharjoittajan yhteydenotto, olemassa oleva toiminto

ASIAKAS

Yhteydenotto:
Asiakas: esim. toiminnanharjoittaja , kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Vastaanottaa neuvo
ttelu tai
täydennyspyynnön.

Vastaa/valmistautuu
/osallistuu neuvotte
lu-
/täydennyspyyntöön

Vastaanottaa lausun
on

Tekee lupahakemuk
sen

*Asiantuntija/työpari käy läpi mm. YSL:n laitosluettelon, rekisteröitävät toiminnot, ilmoituksen varaiset toiminnot, sekä yleiset luvan perusteet ja koetoimintaa koskevat pykälät.

**Asiantuntija on tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen, muihin ryhmiin, asiantuntijoihin, yksiköihin, toisiin viranomaisiin mm. yhteyspisteviranomaisen, YVA, EVK jne...

PALVELUPROSESSI

Ohjaus ja neuvonta

Neuvottelu

Täydennyspyyntö

Lausunto

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

LV
Asian vireilletulo, kirjaus ja ohjaus

Vastuu
asiantuntijan/työparin /ryhmän nimeäminen

Asian
ennakkokäsittely*

LV
Yhteydenotto **

LV
Asian siirto

LV
Täydennys-
ja/tai
neuvottelupyyntö

LV
Yhteydenotto **

LV
Asian käsittely
(Esittely/ratkaisu/lähetys)

Arkistointi

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Yhteyspisteviranoma
inen

YVA

Kirjaamo

Vesilupa

Lubnonsuojelu:
mm. Natura ja
poikkeamispäätökset

Lupa

Alueidenkäyttö:
kaavanmukaisuus

Vesien ja
merenhoito:
vesientila

Hallintopakko prosessiin (Lupaa
edellytetään lausunnossa, eikä
toiminnanharjoittajaryhdy
hakemaan lupaa))

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

EVK (esim. Tulva ja kalatalousasiat) tai Tukes (Kaivos/Kemikaalit)

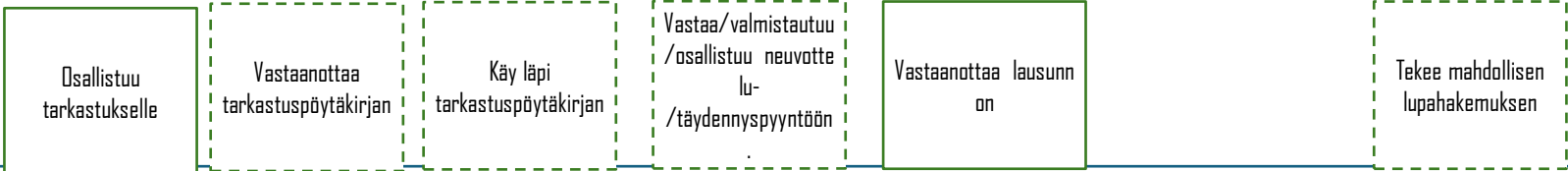
Kunta
(ympäristönsuojeluviranomainen)

Päätös tai lausunto tiedoksi

*** Asia voi olla myös ns. yksinkertainen tapaus esim. YSL:n laitosluettelon perusteella ja asiakkaan kanssa ollaan yhtä mieltä. Pelkkä asian käsittely sähköpostitse tai puhelimitse riittää. Asian käsittely loppuu ilman lausunto tai päätöstä esim. sähköpostin kirjaamisella järjestelmään.

4.2 YSL:n luvan tarpeen arviointi tarkastuksen kautta (uusi toiminto/olemassa oleva)

ASIAKAS

*Asiantuntija/työpari käy läpi mm. YSL:n laitosluettelon, rekisteröitävät toiminnot, ilmoituksen varaiset toiminnot, sekä yleiset luvan perusteet ja koetoimintaa koskevat pykälät.

**Asiantuntija on tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen, muihin ryhmiin, asiantuntijoihin, yksiköihin, toisiin viranomaisiin mm. yhteyspisteviranomaisen, YVA, EVK jne...

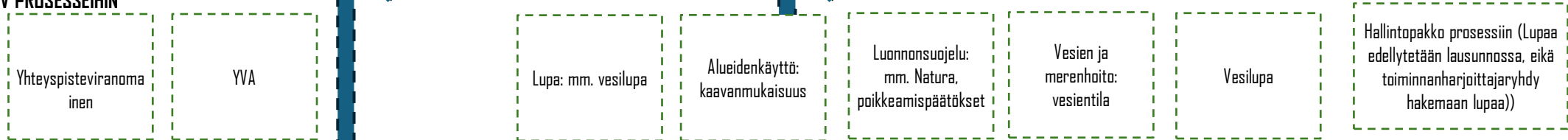
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

*** Asia voi olla myös ns. yksinkertainen tapaus esim. YSL:n laitosluettelon perusteella ja asiakkaan kanssa ollaan yhtä mieltä. Pelkkä asian käsittely tarkastuspöytäkirjassa, sähköpostitse tai puhelimitse riittää. Asian käsittely loppuu ilman lausunto tai päätöstä esim. sähköpostin kirjaamisella järiestelmään.

Luvan tarpeen arviointi, vesilain mukaiset asiat

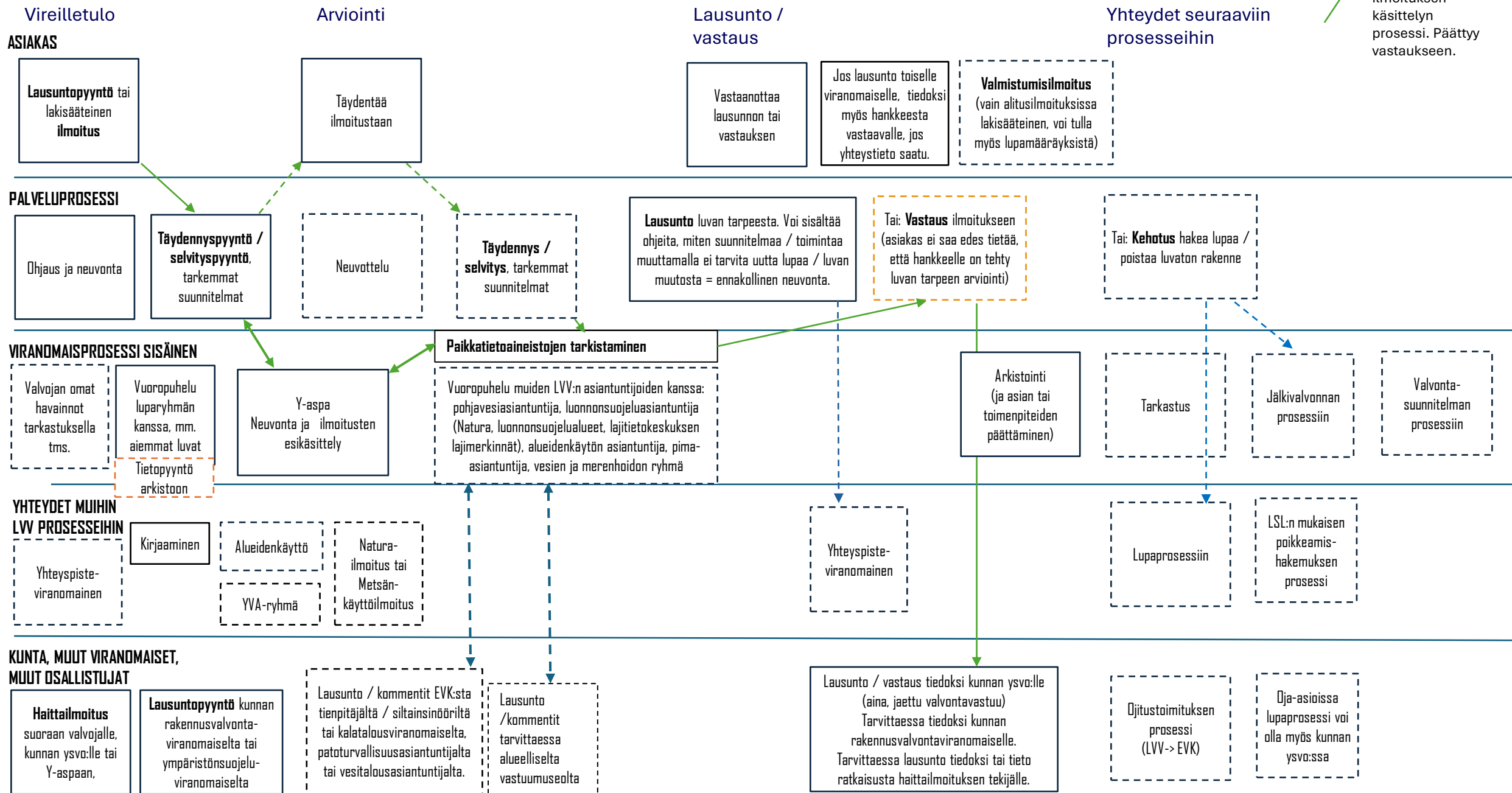
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Vesilain mukaisen luvan tarpeen arviointi

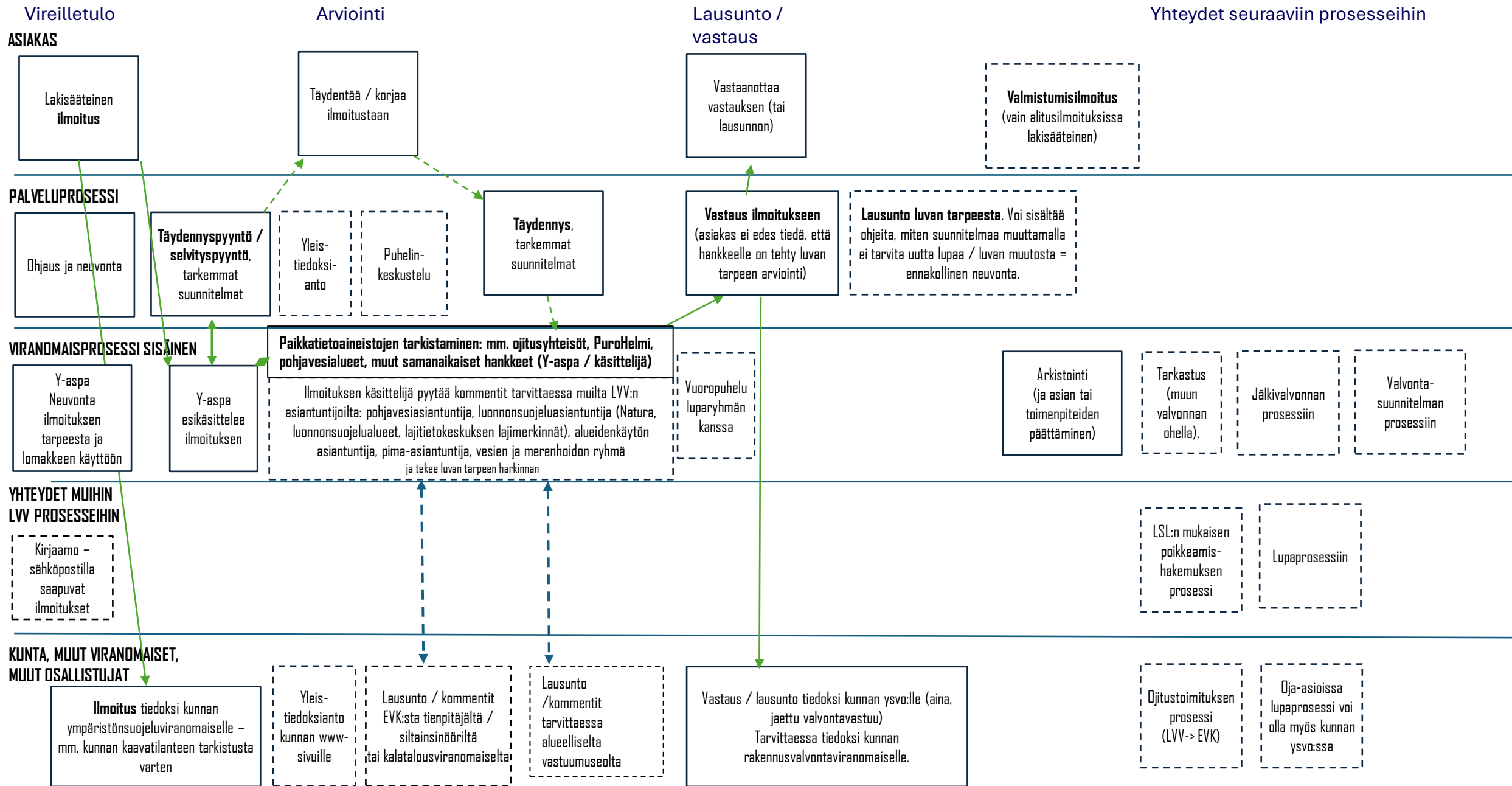
1	Prosessin nimi	Vesilain mukaisen luvan tarpeen arviointi
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Ohjata asiakasta hakemaan lupa hankkeille, jolle lupa tarvitaan. Estää asiakkaan kannalta tarpeettomia lupahakemuksia ja / tai virheinvestointeja. Lisätä toimijoiden ymmärrystä vesilaista, vesiensuojelusta ja luonnonsuojelusta
4	Prosessin säädöspohja	Vesilaki, ilmoitukset 2 luku 15 § ja 5 luku 6 §, muu luvan tarpeen arviointi on hallintolain 2 luvun 8 § mukaista neuvontaa ja 10 § mukaista viranomaisten yhteistyötä.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Yksityishenkilö, ammatinharjoittaja (maa- ja metsätalouden ojitukset, matkailuyritysten vesirakentaminen), yritys tai yhteisö (vesioikeudelliset yhteisöt, osakaskunnat).
7	Prosessin syöte	Asiakkaan suunnittelema vesitaloushanke, josta tehdään ilmoitus tai pyydetään lausuntoa.
8	Prosessin tuotos	Lausunto luvan tarpeesta / Vastaus ilmoitukseen tai tiedusteluun.
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja rakennusvalvontaviranomainen, EVK:t, alueellinen vastuumuseo, metsäkeskus
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Lupavelvollisen hankkeen valvonta (määräikaistarkastukset, raporttien tarkastukset), YVA-prosessi, kaavoituksen ohjaus – prosessi, metsänkäyttöilmoitus (puron ylitykset, lähteet) tai Natura-ilmoitus voivat laittaa vireille myös luvan tarpeen arvioinnin. Valvontaryhmän asiantuntija vastaa lausunnon/vastauksen tuottamisesta ja/tai asian mahdollisesta saattamisesta muun yksikön tai viranomaisen valmisteluun. Asiantuntija toimii yhteyshenkilönä asiakkaan suuntaan. Käsittely voi jatkua jälkivalvonnan prosessissa, ojitustoimituksena, poikkeamisprosessissa tai lupaprosessissa tai ohjataan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaistavaksi.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ilmoituksen / lausuntopyyntöön käsittelijä pyytää tarvittaessa hallinnon sisällä kommentit myös LSL:n, YSL:n, alueidenkäytön, liikenteen, vesien ja merenhoidon ym. asiantuntijoilta. Kaikki tarvittava neuvonta annetaan samassa lausunnossa. Tarvittaessa lupa- ja valvontaryhmän tai muun ryhmän asiantuntijat muodostavat työparin tai ryhmän asian käsittelemiseksi. Vastuu asiantuntija on kuitenkin nimettynä aina lupa- tai valvontaryhmästä. Työpari tai ryhmä voidaan muodostaa/lakkauttaa käsittelyn eri vaiheissa. Osa asiantuntijoista, joiden kommentit tarvitaan ovat jatkossa EVK:n organisaatiossa – tarvitaan yhteistyösopimus tai vastaava, jolla kommentit saadaan sujuvasti ja 30 vrk käsittelyajan puitteissa.

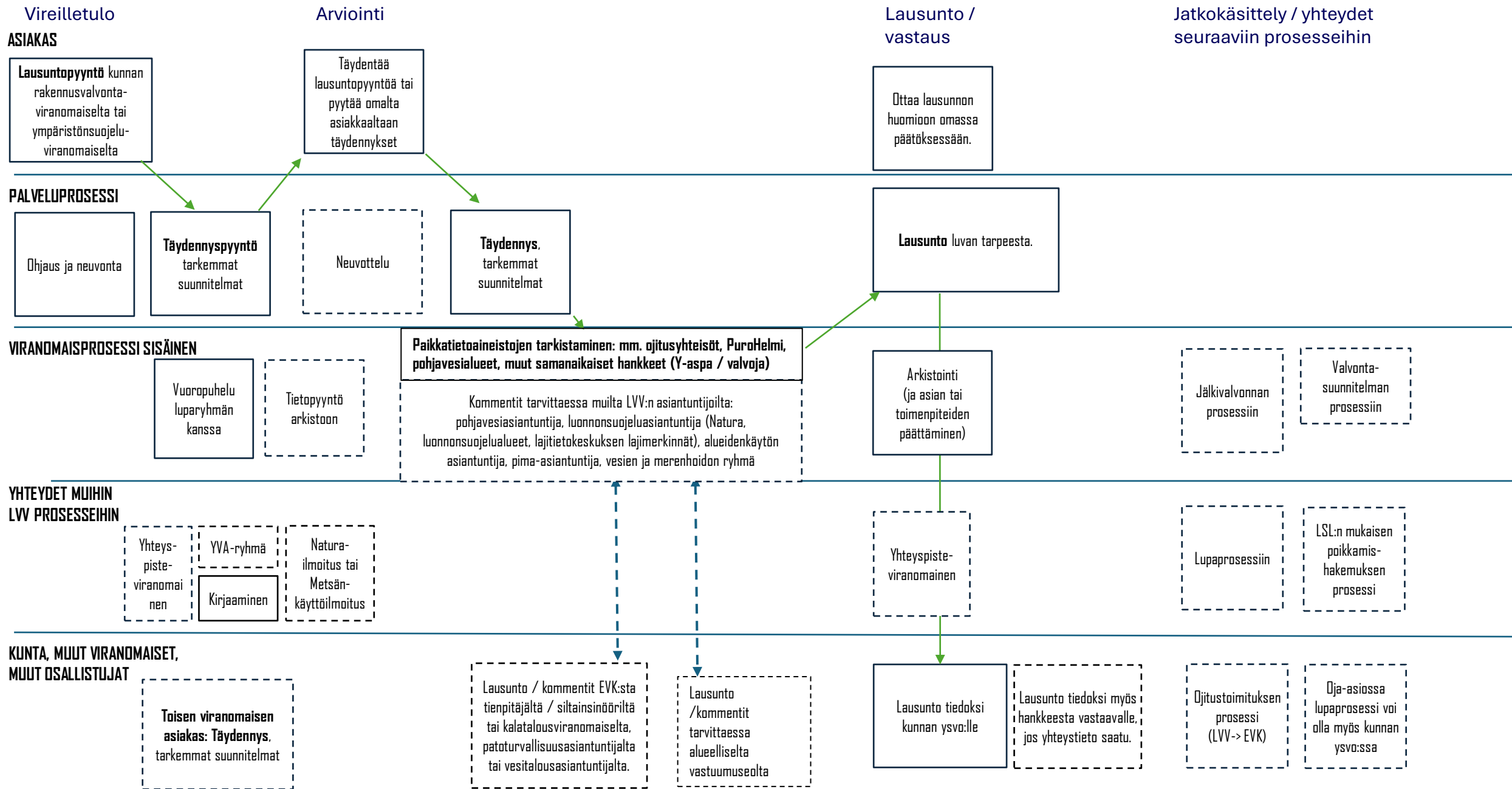
VL luvan tarpeen arviointi, yhdistetty

VL luvan tarpeen arviointi, ilmoitusasiat

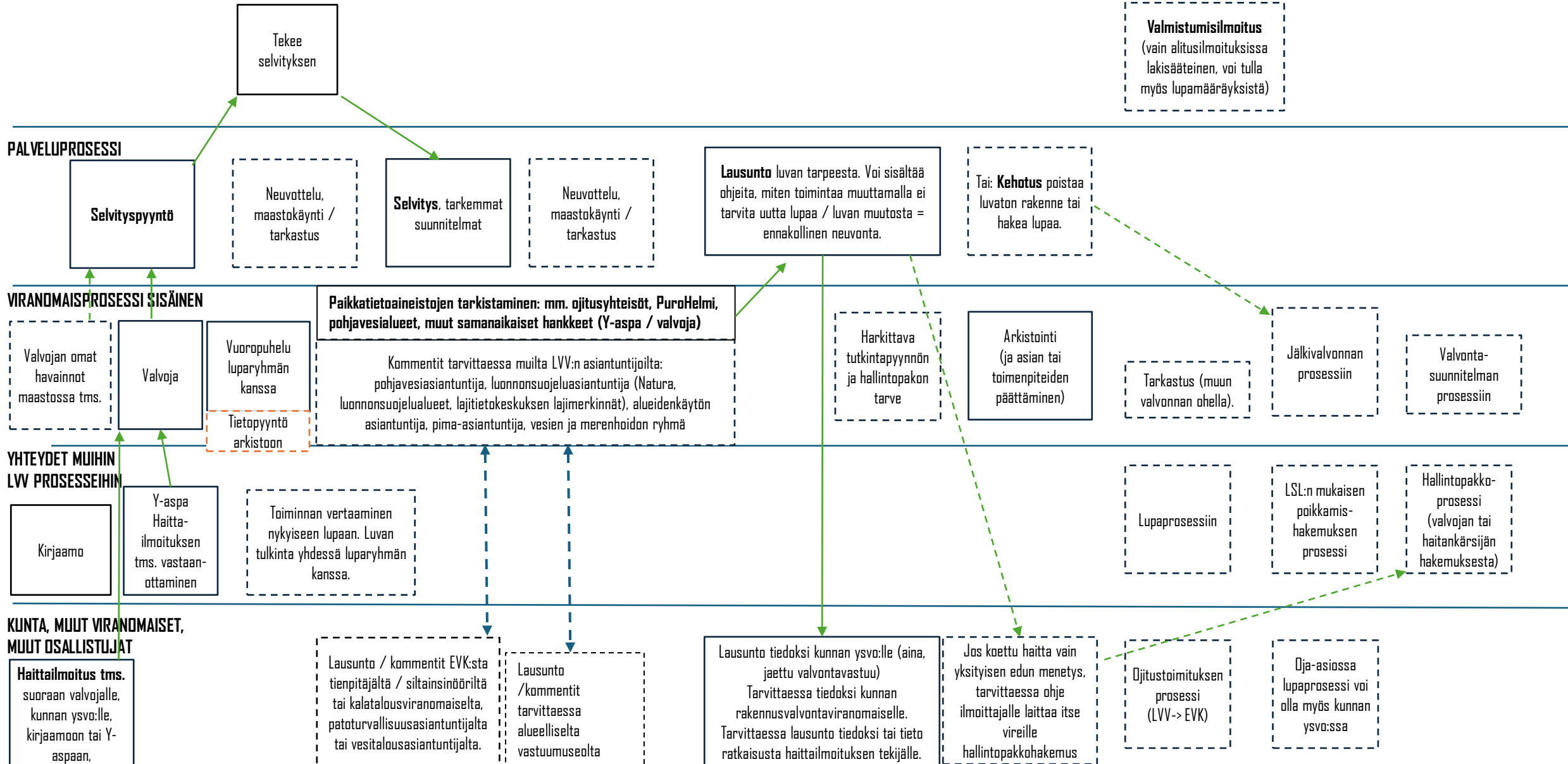

VL luvan tarpeen arviointi, lausunto viranomaiselle

= hallintopakko-
prosessin esivaihe

Seuranta / jälkivalvonta

Jätehuoltorekisteröinti

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Jätehuoltorekisteröinti

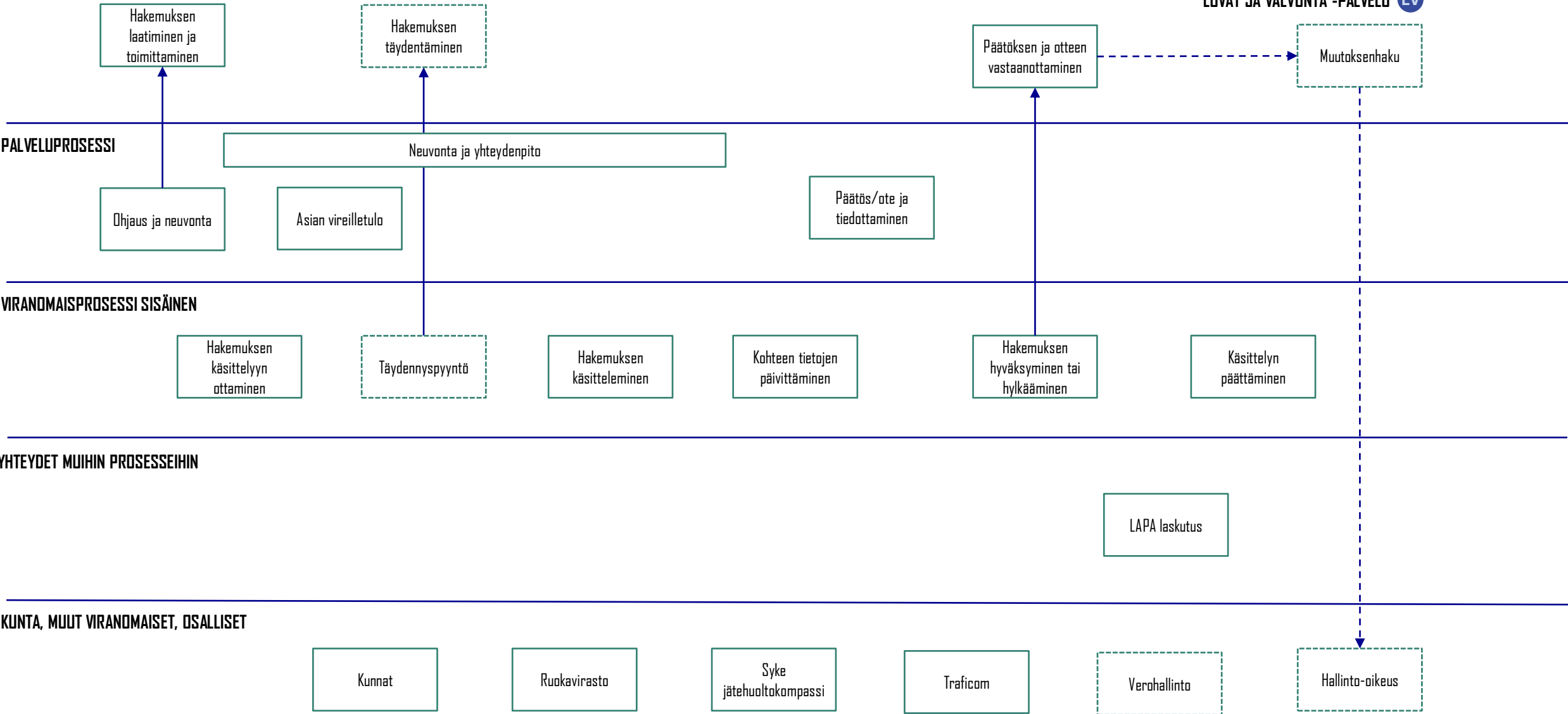
1	Prosessin nimi	Jätehuoltorekisteröinti
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Jätteen kuljettajien ja välittäjien hyväksyminen rekisteriin.
4	Prosessin säädöspohja	Jätelain (646/2011) 94 §.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	Jätteen kuljettajat ja välittäjät
7	Prosessin syöte	Toiminnanharjoittajan hakemus ja liitteet. Liitteitä ovat mm. liikennelupatieto.
8	Prosessin tuotos	Päätös jätehuoltorekisteriin hyväksymisestä ja ote jätehuoltorekisteristä.
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnat, Poliisi, Tulli, Ruokavirasto, Suomen ympäristökeskus, Traficom, Verohallinto, Patentti- ja rekisterihallitus
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Valvontaohjelma, hallintopakko, vuosiraportin tarkistaminen, laskutus Jätehuoltorekisteröinnin prosessi on jo nyt yhden luukun takana. Kuvaus voi olla vapaamuotoinen, jos muita prosesseja ei ole vielä kuvattu valmiiksi. Tärkeintä on tunnistaa liittymäpinnat muihin prosesseihin.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Alueellisuuden poistuminen, yksi valtakunnallinen valvontasuunnitelma, YLP

Uimaratakaavio Jätehuoltorekisterihakemuksen käsittely

ASIAKAS

LW ASIAKAS TUNTIJUUDEN HYÖDYNTÄMINEN ●

LUVAT JA VALVONTA -PALVELU LV

Ilmoitusmenettely jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA)

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Ilmoitusmenettely jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA)

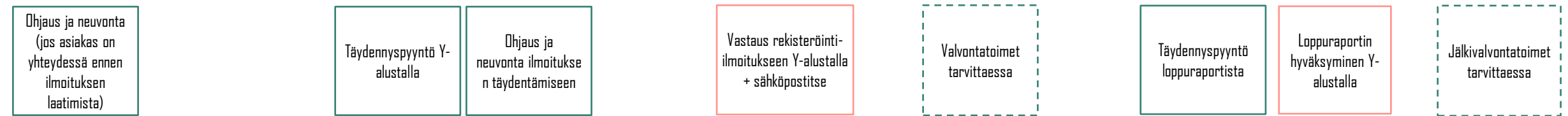
1	Prosessin nimi	<i>Ilmoitusmenettely jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA)</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Edistetään ja sujuvoitetaan eräiden jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>Ympäristönsuojelulain (527/2014) 32 §, 116 ja 117 §, VNA 843/2017</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	<i>Jätteen hyödyntäjä (yksityishenkilö tai yritys)</i>
7	Prosessin syöte	<i>Asiakkaan ilmoitus jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Vastaus ilmoitukseen jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (rekisteriote tai ilmoitus hylkäämisestä/raukeamisesta)</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Kiinteistön omistaja, jätteen luovuttaja, kunnan rakennus- ja ympäristönsuojeluviranomaiset, maaperän suojelutoimia valvovat viranomaiset, vesilain valvontaviranomaiset, luonnonsuojelun valvontaviranomaiset.</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Ilmoituksen käsittelyssä hyödynnetään toisen yksikön tai ryhmän asiantuntija-apua hyödyntämiskohteen ympäristöolosuhteiden perusteella, mm. pohjaveden suojelu, maaperän suojelu, vesilain valvonta, luonnonsuojelu sekä kuntien rakennus- ja ympäristönsuojeluviranomaiset. Tietoja käytetään tarvittavien täydennysten pyytämiseksi ja muun lainsäädännön vaatimusten täyttymisen varmistamiseksi.</i> <i>Prosessin johdosta voivat käynnistyä esim. seuraavat LVV:n prosessit: tarkastuskäynnit, hallintopakko, tutkintapyyntö.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Osassa ELY-keskuksia ilmoitukset on tähän mennessä ratkaistu esittelystä, LVV:ssä ilmoitukset ratkaisee käsittelijä.</i>

Ilmoitusmenettely jätteen hyödyntämisestä maarakentamisessa (MARA)

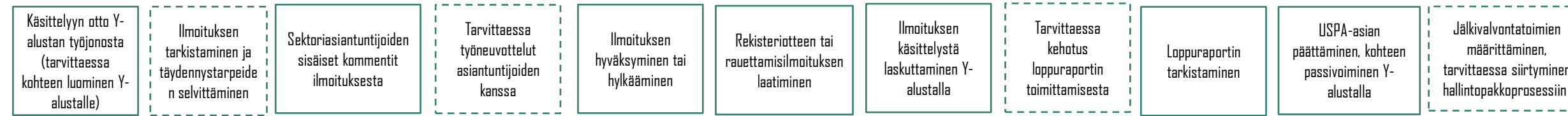
ASIAKAS

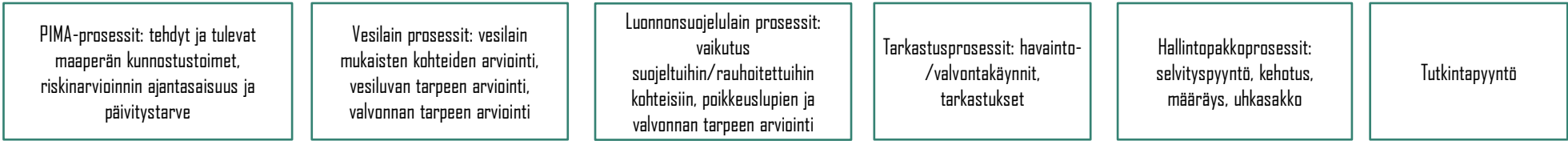
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Tutkintapyyntö: Rikkomuksen, laiminlyönnin tai lainvastaisen tilan saattaminen esitutkintaviranomaisen tutkittavaksi

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Tutkintapyyntö

1	Prosessin nimi	<i>Tutkintapyyntö</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Rikosprosessin vireillepano esitutkintaviranomaisessa</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>Viranomaisen valvontatoimivaltaan kuuluvan säännöksen rikkominen</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	<i>Valvonta, 11.4.2025</i>
6	Prosessin asiakas	<i>Ympäristön pilaamisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja</i>
7	Prosessin syöte	<i>Valvontaviranomaisen tietoon tuleva lainrikkomus tai laiton tila</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Esitutkintapyyntö</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Esimerkiksi esitutkintaviranomainen, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, pelastuslaitos, syyttäjälaitos</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Lainvastainen toiminta saattaa edellyttää valvontakäyntejä, näytteenoton tilauksia sekä rinnakkaista hallintopakkoprosessia. Lisäksi saatetaan tarvita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoita vaikutusten sekä ennallistamisen arvioimiseksi.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Ratkaisuvalta nostettu yksikön päälliköille. Laajan asiantuntemuksen kerääminen eri yksiköistä.</i>

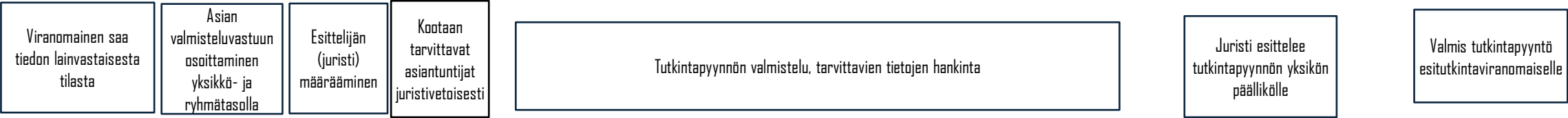
Tutkintapyyntö

ASIAKAS

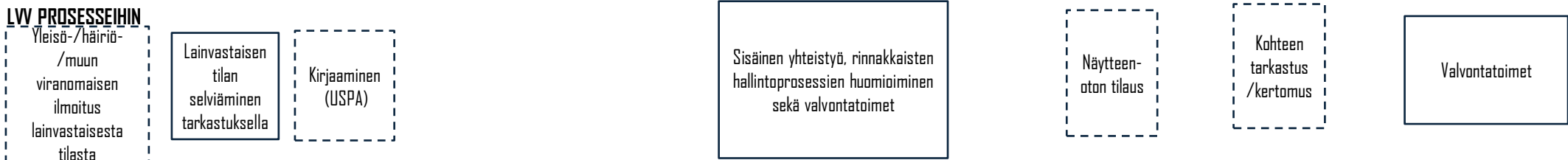
Säädöksen tai määräyksen vastainen menettely/lainvastainen tilanne

PALVELUPROSESSI

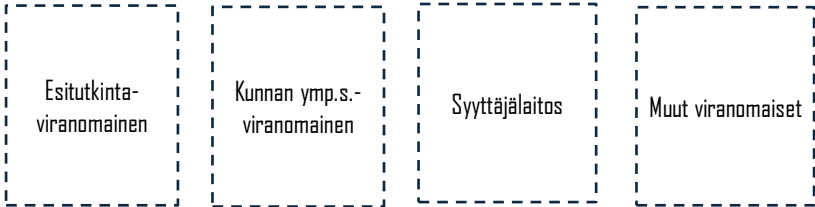
VIRANOMAISESSA SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

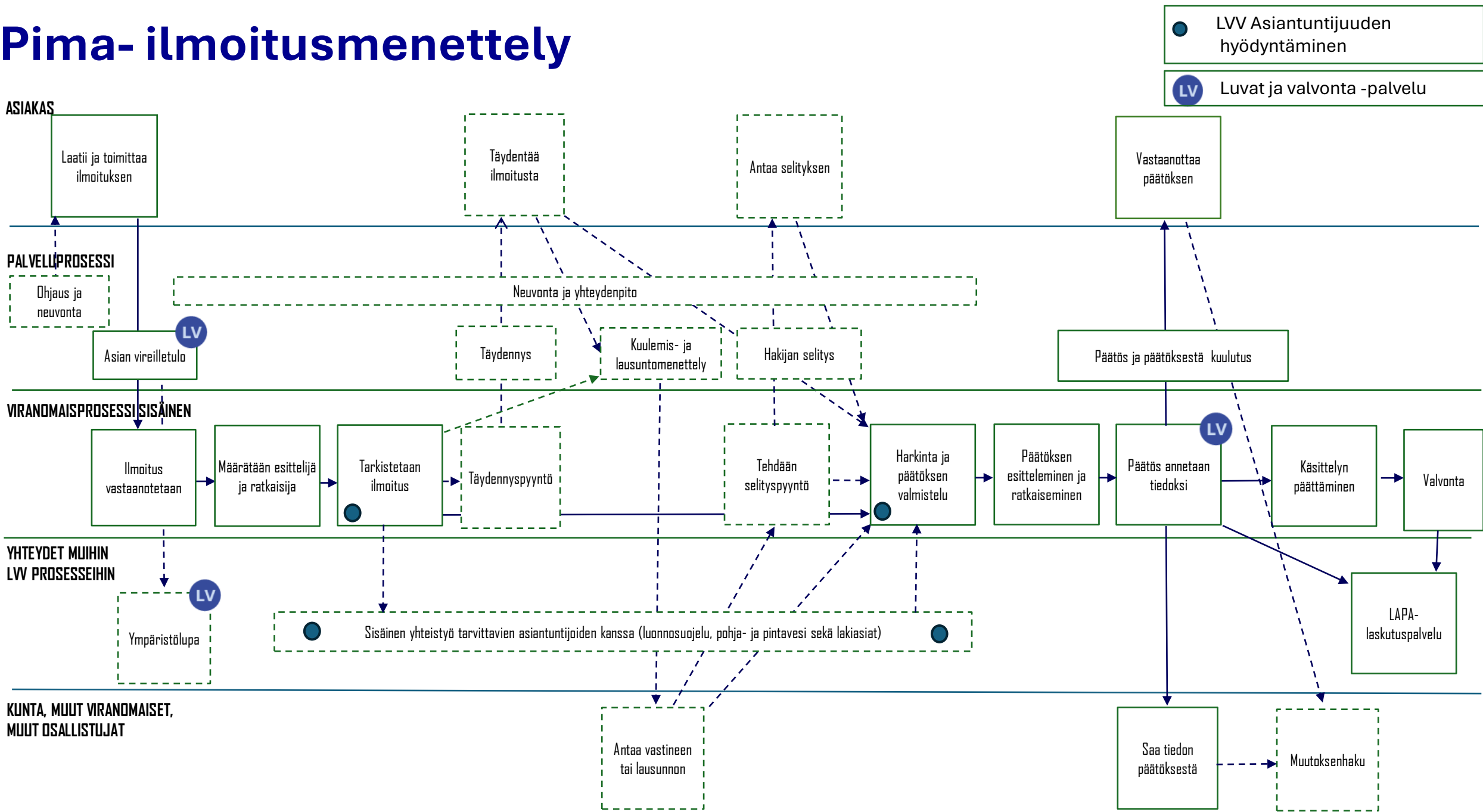
PIMA-ilmoituksen käsittely

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: PIMA-ilmoituksen käsittely

1	Prosessin nimi	<i>PIMA-ilmoituksen käsittely</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Pima-ilmoituksen käsittely ja päätöksen antaminen.</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>YSL §136, § 138, YSA § 24-26, Vna 214/2007 (pima-asetus)</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	<i>Yksityishenkilö, yritys, valtio, kunta tai yhteisö</i>
7	Prosessin syöte	<i>Pima-ilmoitus</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Pima-päätös</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Toiminnanharjoittajat, ympäristökonsultit, kuntien ympäristöviranomaiset , rakennusvalvonta- ja ympäristöterveysviranomaiset</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Prosessin syöte voi tulla ympäristölupapäätösten valvonnan tai lupamääräysten kautta, lausuntojen valmistelun yhteydessä.</i> <i>Asiantuntemusta ilmoituksen käsittelyyn saadaan myös luonnosuojeluyksiköstä, pohja- ja pintavesiasiantuntijoilta sekä lakimieheltä.</i> <i>Yhdenluukun periaatetta voitaisiin mahdollisesti soveltaa tapauksissa, joissa vaaditaan YVA-tarpeen harkintaa tai hanke vaatisi pima-päätöksen sijaan ympäristöluvan.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Ilmoituksen käsittelyyn ei muutosta. Valtakunnallinen ryhmä käsittelee ilmoitukset.</i>

Pima- ilmoitusmenettely

Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen (päätös)

1	Prosessin nimi	Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen (päätös)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaan annetussa lupapäätöksessä veloitettun tarkkailun suunnitelmallinen toteutus ja sujuva valvonta
4	Prosessin säädöspohja	Vesilaki (587/2011) 3. luku 11-12 §, 11. luku 22 §, 15. luku 1 §; Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 62-65 ja 96 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta-pienryhmä; 28.11.2025
6	Prosessin asiakas	Luvanvaraisesta toiminnasta vastaava toiminnanharjoittaja
7	Prosessin syöte	Tarkkailusuunnitelma tai tarkkailusuunnitelman muutosesitys
8	Prosessin tuotos	Tarkkailusuunnitelman hyväksymispäätös, jossa voidaan tehdä tarkennuksia ja/tai antaa lisämääräyksiä tarkkailua koskien
9	Prosessin sidosryhmät	Lupaviranomaiset, substanssiasiantuntijat (LVV), kalatalousviranomainen (EVK), kunnan ympäristönsuojeluviranomaiset, kansalaiset ja rekisteröidyt yhdistykset/säätiöt
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaan annetussa lupapäätöksessä annetaan tarpeelliset määräykset toiminnan, päästöjen ja vaikutusten tarkkailusta. Luvassa voidaan määrätä toiminnanharjoittaja esittämään seurannan ja tarkkailun järjestämisestä erillinen suunnitelma lupa- ja valvontaviranomaisen (LVV) ja/tai kalatalousviranomaisen (EVK) hyväksyttäväksi. Tarkkailusuunnitelman hyväksymisprosessissa laitoksen vastuuvälvoja toimii yhteyshenkilönä asiakkaan suuntaan, sekä antaa ohjausta ja neuvontaa. Asian käsittely voi vaatia asiantuntija-apua muista Ympäristöosaston ryhmistä ja yksiköistä. Vastuuvälvoja tunnistaa asian käsittelyssä vaaditun asiantuntemuksen ja pyytää tarvittavilta LVV-asiantuntijoilta kommentit tarkkailusuunnitelmasta. Vastuuvälvoja tunnistaa asian käsittelyssä tarvittavat muut asianomaiset viranomaiset ja pyytää heiltä lausunnot tarkkailusuunnitelmasta. Vastuuvälvoja vastaa päätöksen valmistelusta ja esittelee päätöksen tai hyväksyy suunnitelman työjärjestyksen mukaisesti. Päätökseen voidaan hakea oikaisua, jolloin oikaisuvaatimus käynnistää muutoksen haku –prosessin. Tarkkailusuunnitelman mukaisesti tehdyn tarkkailun tuloksia hyödynnetään esimerkiksi valvonnassa, ympäristön tilan seurannassa (esim. vesien tila) ja ympäristön hoidollisissa suunnitelmissa (esim. vesien ja meren hoito).
11	Muutokset nykytilanteeseen	Yhden luukun periaatteen soveltaminen ja asiantuntemuksen hyödyntäminen edellyttää asian käsittelyn organisoimista uudessa virastossa. Jatkossa tarkkailusuunnitelmat olisi hyvä ratkaista jo osana lupapäätöstä, ainakin uusissa hankkeissa. Tarkkailusuunnitelman ja erityisesti tarkkailusuunnitelman muutosten hyväksymisen menettelyiden yhtenäistäminen. Jatkossa osassa tapauksista LVV-asiantuntijoiden antamat kommentit tarkkailusuunnitelmasta on tarpeen kirjata erilliseen asiakirjaan ”kirjallinen näkemys”, joka kirjataan USPAan. Ratkaisukäytäntöihin liittyen muutoksia työjärjestyksen mukaisesti (Ympäristöjaoston Liite 5 Ratkaisuvallta).

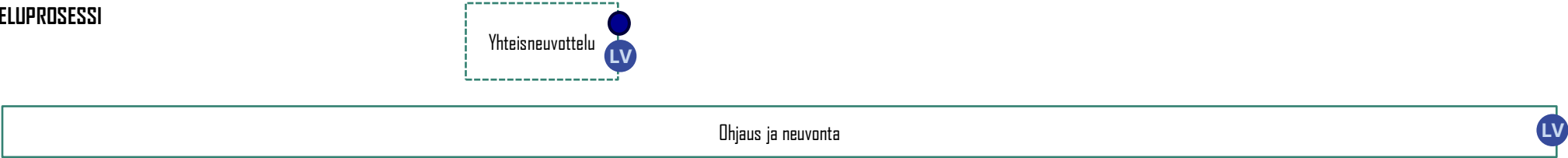

Tarkkailusuunnitelman hyväksyminen

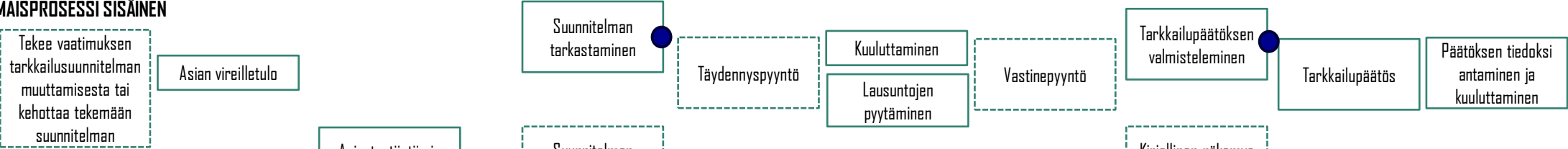
ASIAKAS

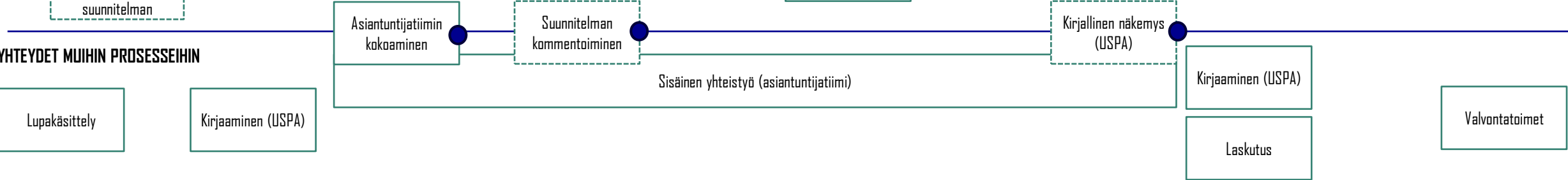
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, OSALLISET

Vuosiraporttien tarkastaminen

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Vuosiraporttien tarkastaminen

1	Prosessin nimi	Vuosiraporttien tarkastaminen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Ympäristönsuojelun vuositietojen kerääminen toiminnanharjoittajilta
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014 105 § Valtioneuvoston päätöksessä tarkoitetun laitoksen toiminnasta toimitettavat tiedot ja päätöksen noudattamisen seuranta
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	3.4.2025
6	Prosessin asiakas	Toiminnanharjoittaja
7	Prosessin syöte	Ympäristölupa
8	Prosessin tuotos	Vuosiraportti + liitteet
9	Prosessin sidosryhmät	Toiminnanharjoittaja
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Kirjaa tähän prosessin liittymäpinnat, esim. prosessin syöte tulee toisesta prosessista tai prosessi saa tietoa toisesta prosessista tai prosessi käynnistää toisen prosessin tai tuottaa tietoa toiseen prosessiin. Ympäristölupaan on kirjattu kaikki raportointivelvoitteet. Vuosiraportoinnissa raportoidaan myös reaktiiviseen valvontaan raportointivuoden aikana liittyneet tapahtumat/toimenpiteet (Häiriötilanteet ja Yleisöilmoitukset). Ilmoitus toiminnan muutoksista-lomake tarkistettava vuosiraportoinnin yhteydessä (Ympäristövahinkorahasto). Miten tuotetaan yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu (sisäinen yhteistyö, asiakkaan palveleminen yhdeltä luukulta)? Laitoksen vastuuvälvoja vastaa määräaikaissraportointiprosessin (vuosi- ja osavuosisraportoinnin) toteutumisesta koko toimintaketjun ajan herätteestä raportoinnin päättämiseen sekä laskutukseen. Vastuuvälvoja konsultoi tarvittaessa LVV:n substanssiasiantuntijoita ja/tai luvittajia, mutta yhteydenpito toiminnanharjoittajaan raportoinnin tarkastusprosessissa hoidetaan pelkästään kohteen vastuuvälvojan kautta.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Kohteen lupakäsittelijän konsultointi tarvittaessa. Kemidigiin raportoidut kemikaalien vuosittaisen käyttömäärätiedot siirtyvät suoraan YLVAan tarkastettaviksi. SIIRTO-rekisteriin tallennetut tiedot siirtyvät toiminnanharjoittajan kemikaalilomakkeille esiteäytettynä.

Vuosiraporttien tarkastaminen

NYKYINEN TOIMINTATAPA

ASIAKAS

1. Herätteet ja tunnistautuminen	2. Raportointi	3. Raporttien tarkastaminen	4. Raportoinnin hyväksyminen	5. Raportoinnin päättäminen	6. Laskutus
Saa muistutuskirjeen/herätteen	Avaa raportointityökalut sähköisessä asiainnissa	Näkee raporttien muuttuneet tilatiedot	Näkee raporttien muuttuneet tilatiedot	Saa määrämuotoisen yhteenvetoraportin	Vastaa laskun
Tunnistautuu raportointijärjestelmään	Täyttää lomakkeet sähköisessä asiainnissa	Saa täydennyspyynnöt		Saa tiedot jatkotoimenpiteistä	
Kirjautuu raportointijärjestelmään	Lähetää lomakkeet ja saa kuittaukset	Tekee ja lähettää täydennykset			

PALVELUPROSESSI/TAUSTAJÄRJESTELMÄT

Neuvonta puhelimella/sähköpostilla tai TEAMS-palavereilla	Käyttöliittymä tukee raportin täyttämistä ja tarkistaa muodollisen oikeellisuuden. Järjestelmä ei validoi puutteellisia lomakkeita	Lomakkeiden status muuttuu valvojan toimenpiteiden mukaisesti (odottaa käsittelyä/odottaa täydennystä/valmis/mitätöity)		Yhteenvetoraportti päättää asiainnin	Laskutus laskutuspalvelun kautta (LAPA)
	Järjestelmä listaa valvojalle merkittyjen kohteiden uudet raportit		Asianhallintajärjestelmä arkistoi hyväksytyt lomakkeet		

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Valvoja muotoilee muistutussähköpostin/raportointiohjeistuksen ja toimittaa ne toiminnanharjoittajalle sähköpostilla	Valvoja näkee YLV:stä saapuneet lomakkeet	Valvoja tarkastaa lomakkeet	Valvoja hyväksyy lomakkeet	Valvoja tekee yhteenvetoraportin	Valvoja tekee laskutuspyynnön YLV:n laskutusvälilehdellä
	Valvoja tarkastaa kaikkien lomakkeiden saapuneen	Valvoja tekee täydennyspyynnöt			
				Valvoja päättää jatkotoimenpiteistä	

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Ympäristölupa	Muistutus	Määräaikaistarkastus		Ympäristöluvan muuttaminen
Tarkkailusuunnitelmat	Kehotus	Ilmoitus toiminnan muutoksesta		
Velvoitetarkkailu				

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

YM: Ympäristönsuojelun vuositietojen kerääminen toiminnanharjoittajilta toiminnasta ja toimenpiteet E-PRTR-asetuksen toimeenpanemiseksi	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen näkee vuosiraportoinnin YLV:ssä	TUKES/Kemidigi	Ympäristöministeriö Suomen ympäristökeskus Tilastokeskus
		Ympäristövahinkorahasto	E-PRTR ja IED yhteisraportointi EEA:lle

Vuosiraporttien tarkastaminen

ASIAKAS

1. Herätteet ja tunnistautuminen	2. Raportointi	3. Raporttien tarkastaminen	4. Raportoinnin hyväksyminen	5. Raportoinnin päättäminen	6. Laskutus
Saa muistutuskirjeen/ herätteen	Avaa raportointityökalut sähköisessä asioinnissa	Näkee raporttien muuttuneet tilatiedot	Näkee raporttien muuttuneet tilatiedot	Saa määrämuotoisen yhteenvetoraportin	Vastaa laskun
Tunnistautuu raportointijärjestelmään	Täyttää lomakkeet sähköisessä asioinnissa	Saa täydennyspyynnöt		Saa tiedot jatkotoimenpiteistä	
Kirjautuu raportointijärjestelmään	Lähetää lomakkeet ja saa kuittaukset	Tekee ja lähettää täydennykset			

PALVELUPROSESSI/
TAUSTAJÄRJESTELMÄT

Neuvonta puhelimella/sähköpostilla tai TEAMS-palavereilla	Käyttöliittymä tukee raportin täyttämistä ja tarkistaa mahdollisen oikeellisuuden. Järjestelmä ei validoi puutteellisia lomakkeita	Lomakkeiden status muuttuu valvojan toimenpiteiden mukaisesti (odottaa käsittelyä/odottaa täydennystä/valmis/mitätöity)		Yhteenvetoraportti päättää asioinnin	Laskutus laskutuspalvelun kautta (LAPA)
Raportointiin tehdyt muutokset selkeänä koontodokumenttina valvojan käyttöliittymään + YM:n pyyntökirje	Järjestelmä listaa valvojalle merkittyjen kohteiden uudet raportit		Asianhallintajärjestelmä arkistoi hyväksytyt lomakkeet		

VIRANOMAISPROSESSI
SISÄINEN

Valvoja muotoilee muistutussähköpostin/ raportointiohjeistuksen ja toimittaa ne toiminnanharjoittajalle sähköpostilla	Valvoja näkee YLV:stä saapuneet lomakkeet	Valvoja tarkastaa lomakkeet	Valvoja hyväksyy lomakkeet	Valvoja tekee yhteenvetoraportin	Valvoja tekee laskutuspyynnön YLV:n laskutusvälilehdellä
Valvoja tekee vuosiraportointiherätteen suoraan YLV:ään ja lähettää sen YLVA:sta ensisijaiselle yhteyshenkilölle	Valvoja tarkastaa kaikkien lomakkeiden saapuneen	Valvoja tekee täydennyspyynnöt			Järjestelmä tekee laskutuspyynnön yhteenvetoraportin viimeistelyn yhteydessä
Valvoja seuraa YLV:stä mille kohteella vuosiraportointiheräte mennyt		Valvoja saa käyttöliittymään herätteen saapuneesta täydennyksestä		Valvoja päättää jatkotoimenpiteistä	

YHTEYDET MUIHIN
LVV PROSESSEIHIN

Ympäristölupa	Muistutus	Määräaikaistarkastus	Ympäristöluvan muuttaminen
Tarkkailusuunnitelmat	Kehotus	Ilmoitus toiminnan muutoksesta	
Velvoitetarkkailu			

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET,
MUUT OSALLISTUJAT

YM: Ympäristönsuojelun vuositietojen kerääminen toiminnanharjoittajilta toiminnasta ja toimenpiteet E-PRTR- asetuksen toimeenpanemiseksi	Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen näkee vuosiraportoinnin YLV:ään	TUKES/Kemidigi	Ympäristöministeriö Suomen ympäristökeskus Tilastokeskus
		Ympäristövahinkorahasto	E-PRTR ja IED yhteisraportointi EEA:lle

NYKYINEN TOIMINTATAPA

KEHITYSEHDOTUS/TAHTOTILA

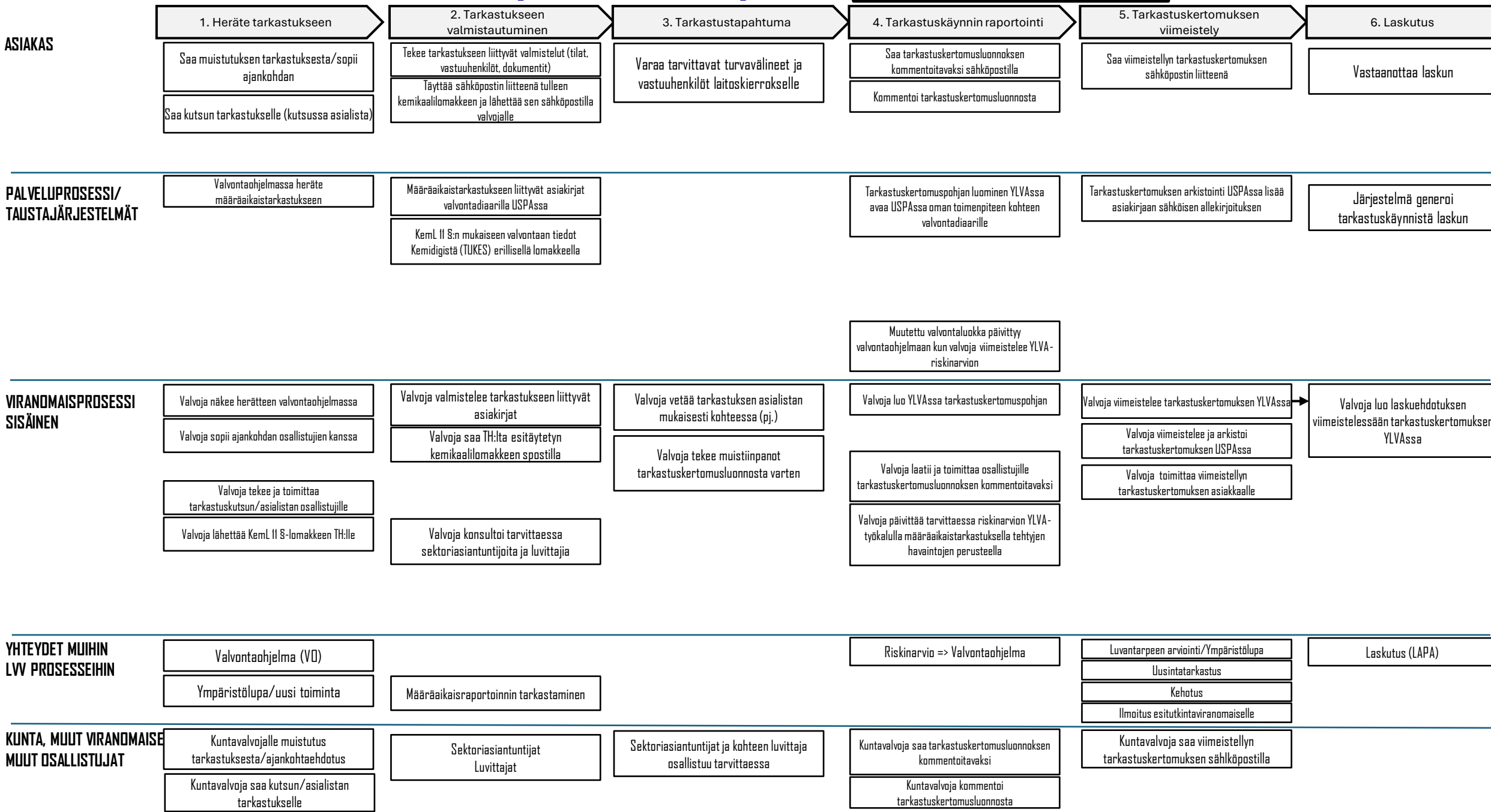
Määräaikaistarkastus (YSL 168 §)

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Määräaikaistarkastus

1	Prosessin nimi	Määräaikaistarkastus
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	YSL 168 §:n mukaisen ympäristönsuojelun määräaikaistarkastuksen yhdenmukainen ja sujuva läpivienti
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014 168 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapvm	12.2.2025
6	Prosessin asiakas	Toiminnanharjoittaja/Yritysassiakas
7	Prosessin syöte	Valvontaohjelma. Ympäristövalvonnan ohje. Ympäristönsuojelulainsäädännön laillisuusvalvontaopas
8	Prosessin tuotos	Tarkastuskertomus
9	Prosessin sidosryhmät	Luvittajat, LVV/substanssiasiantuntijat, TUKES, Ruokavirasto, Pelastuslaitos, Poliisi, YM, asiantuntijaorganisaatiot
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	LIITTYMÄPINNAT: Määräaikaistarkastusprosessin käynnistää valvontaviranomainen valvontaohjelman mukaisesti. Määräaikaistarkastuksen lopputulos on USPA-järjestelmään laadittava tarkastuskertomus-asiakirja, johon on kirjattu tarkastuksen syy/syyt, kuvaus tarkastuksen kulusta, tarkastuksessa ilmitulleet asiat sekä tarkastuksen perusteella määritetyt valvontatoimet. Valvontaohjelmassa määritetään vuoden aikana toteutettavat luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastukset. Määräaikaistarkastusten taajuus määritetään kaksiosaisella ympäristöriskien arvioinnilla (toimialakohtainen ja kohdekohtainen riskinarvio). Kohdekohtainen riskinarvio tarkistetaan määräaikaistarkastusprosessissa, jonka lopputulema voi muuttaa valvontaluokkaa ja toimii syötteenä valvontaohjelmaan päin. Vuosiraportoinnin tarkastaminen (määräaikaisraportoinnin) tarkkailu- ja seurantaraportteineen, häiriöilmoitusten käsittely ja yleisöilmoitusten käsittely toimivat syöteinä määräaikaistarkastuksen asiasisältöön. Määräaikaistarkastuksella tarkastetaan myös tarkkailusuunnitelmien ajantasaisuus ja vakuuksien voimassaolo. Määräaikaistarkastuksella käydään läpi voimassa olevien ympäristölupien lupamääräysten toteuma, ympäristölupien ajantasaisuus ja mahdolliset luvan muuttamistarpeet eli määräaikaistarkastuksen lopputulema voi toimia syötteenä ympäristölupaprosessiin. Kemikaalilain 599/2013 11 §:n mukaisen olosuhdevalvonnan visuaalinen todennus toteutetaan määräaikaistarkastuksella ja siihen liittyvien lomakkeiden tarkastus joko määräaikaistarkastuksella tai etätarkastuksena. Jos määräaikaistarkastuksessa ilmenee sellaisia puutteita, jotka laitoksen toiminnassa aiheuttavat ristiriidan lainsäädännön, laitokselle myönnetyn luvan tai toimintaa koskevien määräysten kanssa, on valvontaviranomaisen ryhdyttävä tarvittaviin valvontatoimiin. Heti tarkastuksen jälkeen annetaan tarvittaessa kirjallinen kehoitus, ja mikäli kehotusta ei noudateta, käynnistetään hallintopakkomenettely toiminnanharjoittajan kuulemisella. Luvan muuttamista ja peruuttamista käsitellään YSL:n erityisosan luvussa 6. Jos valvonnassa havaitaan, että direktiivilaitos on huomattavasti rikkonut YSL:n tai sen nojalla säädettyjä tai määrättyjä vaatimuksia, on valvontaviranomaisen tehtävä kuuden kuukauden kuluessa laitokselle uusintatarkastus varmistuakseen siitä, että laitos noudattaa velvoitteitaan (YSL 168 §:n 3 momentti). YHDEN LUUKUN PERIATE: Valvoja koordinoi ja toteuttaa koko määräaikaistarkastusprosessin yhdessä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Määräaikaistarkastuksella tehtävät lupamääräysten tulkinta, luvan muuttamisen tarpeen arviointi, BAT-päätelmien soveltamisen tulkinta sekä tarkkailun muuttamisen tarpeen arviointi käsitellään määräaikaistarkastusprosessissa lupakäsittelyn ja valvonnan yhteistyönä. Tarvittaessa käsittelijä saa käsittelyyn asiantuntija-apua konsulttoimalla kollegoitaan vapaamuotoisesti. Kohteelle määrätty valvoja toimii vastuuhenkilönä toimijaan päin ja käsittelijänä määräaikaistarkastukseen liittyvien asioiden käsittelyssä toimijan yhteyshenkilön kanssa sekä määräaikaistarkastusprosessin päätyttyä tekee laskutuspyynnön asiakkaalle.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Valvoja kutsuu lupakäsittelijän mukaan määräaikaistarkastuksille tarpeen mukaan. Lupakäsittelijän osallistuminen on tarpeen ensi kädessä monimutkaisissa hankkeissa silloin, kun on vireillä tai tulossa vireille luvan muuttamisen tarpeen arviointi tai toiminnan olennainen muuttaminen. Tarkastuskäynneille osallistumista voidaan hyödyntää myös uusien lupakäsittelijöiden perehdytyksen apuna. Yhteistyötä tiivistetään myös luvan muuttamisen tarpeen arvioinnissa. Valvoja keskustelee lupakäsittelijän kanssa luvan muuttamisen tarpeesta (Vain selkeästi sellaisissa tapauksissa, joissa muutostarpeen arvioinnissa ei ole epävarmuuksia, keskustelua ei olisi tarpeen käydä. KemL 11 §:n mukainen tarkastuslomake kytkettävissä YSL-tarkastuskertomukselle.

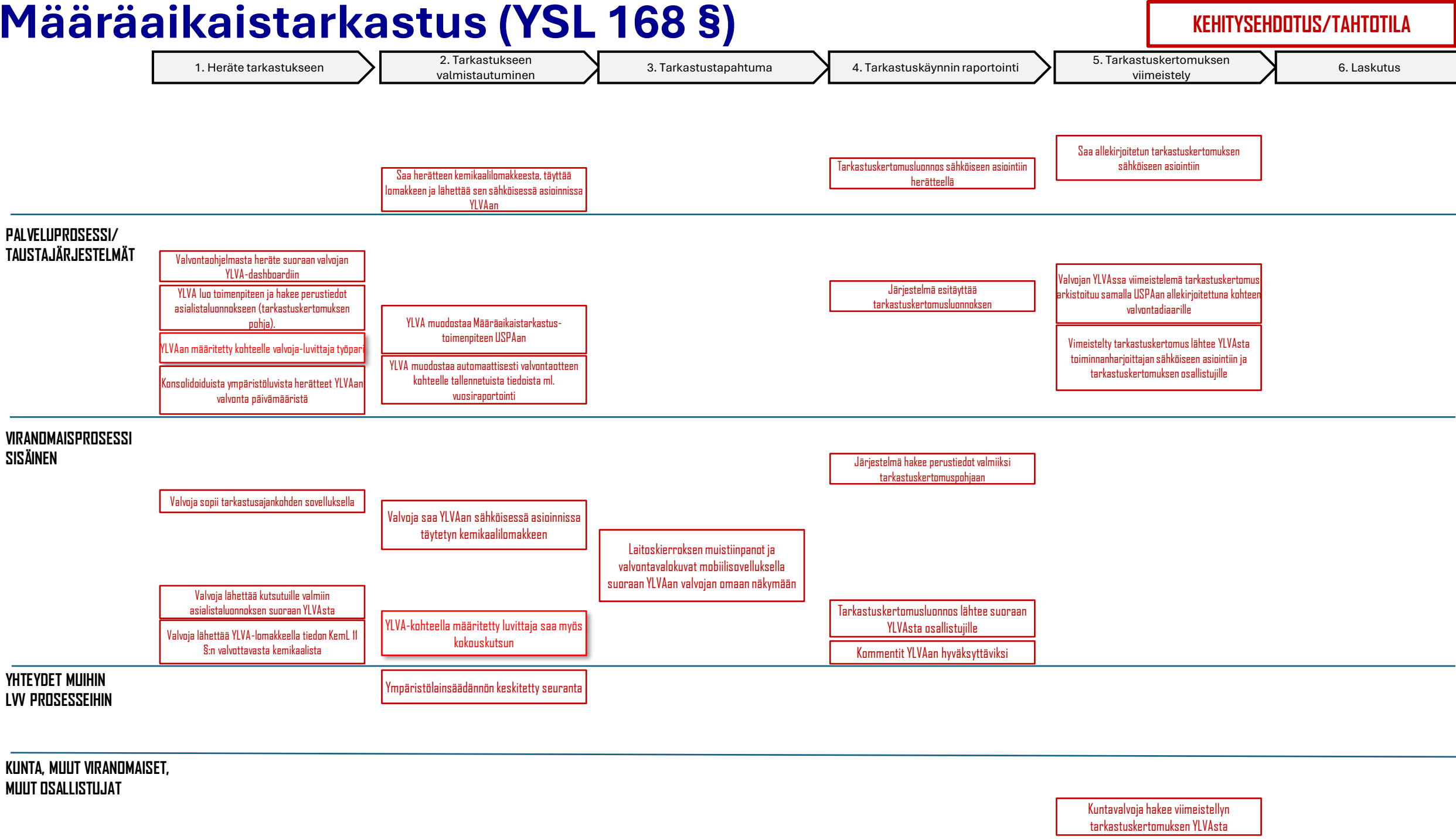
Määräaikaistarkastus (YSL 168 §)

Määräaikaistarkastus (YSL 168 §)

	NYKYINEN TOIMINTATAPA			KEHITYSEHDOTUS/TAHTOTILA		
ASIAKAS	1. Heräte tarkastukseen	2. Tarkastukseen valmistautuminen	3. Tarkastustapahtuma	4. Tarkastuskäynnin raportointi	5. Tarkastuskertomuksen viimeistely	6. Laskutus
	Saa muistutuksen tarkastuksesta/sopii ajankohdan Saa kutsun tarkastukselle (kutsussa asialista)	Tekee tarkastukseen liittyvät valmistelut (tilat, vastuuhenkilöt, dokumentit) Täyttää sähköpostin liitteenä tulleen kemikaalilomakkeen ja lähettää sen sähköpostilla valvojalle Saa herätteen kemikaalilomakkeesta, täyttää lomakkeen ja lähettää sen sähköisessä asiointissa YLVAan	Varaa tarvittavat turvavälineet ja vastuuhenkilöt laitospöytäkirjalle	Saa tarkastuskertomusluonnoksen kommentoitavaksi sähköpostilla Kommentoi tarkastuskertomusluonnosta Tarkastuskertomusluonnos sähköiseen asiointiin herätteellä	Saa viimeistellyn tarkastuskertomuksen sähköpostin liitteenä Saa allekirjoitetun tarkastuskertomuksen sähköiseen asiointiin	Vastaa laskun
PALVELUPROSESSI/TAUSTAJÄRJESTELMÄT	Valvontaohjelmassa heräte määräaikaistarkastukseen Valvontaohjelmasta heräte suoraan valvojan YLVA-dashboardiin YLVA luo toimenpiteen ja hakee perustiedot asialistaluonnokseen (tarkastuskertomuksen pohja). YLVAan määritetty kohteelle valvoja-luvittaja työpari Konsolidoiduista ympäristöluvista herätteet YLVAan valvonta päivämääristä	Määräaikaistarkastukseen liittyvät asiakirjat valvontatietojärjestelmässä KemL II §:n mukaiseen valvontaan tiedot Kemidigistä (TUKES) erillisellä lomakkeella YLVA muodostaa Määräaikaistarkastus-toimenpiteen USP:aan YLVA muodostaa automaattisesti valvontatietojärjestelmään kohteelle tallennetuista tiedoista ml. vuosiraportointi		Tarkastuskertomusluonnoksen luominen YLVA:ssa avaa USP:aan oman toimenpiteen kohteelle valvontatietojärjestelmällä Järjestelmä esittää tarkastuskertomusluonnoksen Muutettu valvontatietojärjestelmä päivittyy valvontatietojärjestelmään kun valvoja viimeistelee YLVA-riskinarvion	Tarkastuskertomuksen arkistointi USP:aan lisää asiakirjaan sähköisen allekirjoituksen Valvojan YLVA:ssa viimeistelemä tarkastuskertomus arkistoidaan samalla USP:aan allekirjoitettuna kohteelle valvontatietojärjestelmällä Viimeistely tarkastuskertomus lähtee YLVA:sta toiminnanharjoittajan sähköiseen asiointiin ja tarkastuskertomuksen osallistujille	Järjestelmä generoi tarkastuskäynnistä laskun
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN	Valvoja näkee herätteen valvontaohjelmassa Valvoja sopii ajankohdan osallistujien kanssa Valvoja sopii tarkastusajankohden sovelluksella Valvoja tekee ja toimittaa tarkastuskutsun/asialistan osallistujille Valvoja lähettää KemL II §-lomakkeen TH:lle Valvoja lähettää kutsuun valmiin asialistaluonnoksen suoraan YLVA:sta Valvoja lähettää YLVA-lomakkeella tiedon KemL II §:n valvottavasta kemikaalista	Valvoja valmistee tarkastukseen liittyvät asiakirjat Valvoja saa TH:ltä esitetyt kemikaalilomakkeen sähköpostilla Valvoja saa YLVAan sähköisessä asiointissa täytetyn kemikaalilomakkeen Valvoja konsultoi tarvittaessa sektoriasiantuntijoita ja luvittajia YLVA-kohteella määritetty luvittaja saa myös kokouskutsun	Valvoja vetää tarkastuksen asialistan mukaisesti kohteesta (pj.) Valvoja tekee muistiinpanot tarkastuskertomusluonnosta varten Laitospöytäkirjan muistiinpanot ja valvontatietojärjestelmän kuvakkeet mobiilisovelluksella suoraan YLVAan valvojan omaan näkymään	Valvoja luo YLVA:ssa tarkastuskertomusluonnoksen Järjestelmä hakee perustiedot valmiiksi tarkastuskertomusluonnokseen Valvoja laatii ja toimittaa osallistujille tarkastuskertomusluonnoksen kommentoitavaksi Valvoja päivittää tarvittaessa riskinarvion YLVA-työkalulla määräaikaistarkastuksella tehtyjen havaintojen perusteella Tarkastuskertomusluonnos lähtee suoraan YLVA:sta osallistujille Kommentit YLVAan hyväksyttäväksi	Valvoja viimeistelee tarkastuskertomuksen YLVA:ssa Valvoja viimeistelee ja arkistoi tarkastuskertomuksen USP:aan Valvoja toimittaa viimeistellyn tarkastuskertomuksen asiakkaalle	Valvoja luo laskuehdotuksen viimeistelemässään tarkastuskertomuksen YLVA:ssa
YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN	Valvontaohjelma (VO) Ympäristölupa/uusi toiminta	Ympäristölainsäädännön keskitetty seuranta Määräaikaistarkastuksen tarkastaminen		Riskinarvio => Valvontaohjelma	Luvantarpeen arviointi/Ympäristölupa Uusintatarkastus Kehotus Ilmoitus esitutkintaviranomaiselle	Laskutus (LAPA)
KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT	Kuntavalvojalle muistutus tarkastuksesta/ajankohtaehdotus Kuntavalvoja saa kutsun/asialistan tarkastukselle	Sektoriasiantuntijat luvittajat	Sektoriasiantuntijat ja kohteelle luvittaja osallistuu tarvittaessa	Kuntavalvoja saa tarkastuskertomusluonnoksen kommentoitavaksi Kuntavalvoja kommentoi tarkastuskertomusluonnosta	Kuntavalvoja saa viimeistellyn tarkastuskertomuksen sähköpostilla Kuntavalvoja hakee viimeistellyn tarkastuskertomuksen YLVA:sta	

Määräaikaistarkastus (YSL 168 §)

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Valvontasuunnitelma

1	Prosessin nimi	Valvontasuunnitelma
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Tavoitteena on, että valvonta on suunnitelmallista ja keskittyy ympäristövaikutuksiltaan merkittäviin toimintoihin ja tehtäviin.
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulain (527/2014) 168 §:n mukaan valtion valvontaviranomaisen eli ELY-keskuksen on laadittava alueelleen valvontasuunnitelma ympäristönsuojelulain mukaista säännöllistä valvontaa varten sekä valvontaohjelma luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muuta säännöllistä valvontaa varten. Valvontasuunnitelma antaa kokonaiskuvan valvontaviranomaisen tehtävistä. Valvontasuunnitelma tulee tarkistaa säännöllisesti ja siinä on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytettävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista (YSL 168 §). Suunnitelmassa on myös kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet sekä valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Ympäristönsuojelulain lisäksi valvontasuunnitelman sisältövaatimuksista on säädetty ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 28 §:ssä. Ympäristönsuojelulain lisäksi myös jätelaki (646/2011) sisältää velvoitteen suunnitelmallisen valvonnan järjestämiselle.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonnan pienryhmä 20.2.2025
6	Prosessin asiakas	Ympäristöluvan haltijat, rekisteröinti- ja ilmoituksenvaraiset toiminnot
7	Prosessin syöte	Ympäristölupa, rekisteröinti ja ilmoituspäätös
8	Prosessin tuotos	Viraston yhteinen valvontasuunnitelma, julkinen tuotos, joka julkaistaan vuosittain viraston internet-sivuilla
9	Prosessin sidosryhmät	Muut valvonnasta vastaavat viranomaiset, asiakkaat, kansalaiset
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessi tuottaa tietoa ja käynnistää vuosittaisen valvontaohjelman laadinnan. Valvontaohjelma ja sen riskinarviointityökalu taas tuottaa kohteiden määräaikaistarkastusten tarpeen. Määräaikaistarkastuksille asetetaan tavoitteet ja niitä seurataan ja raportoidaan ohjaavalle taholle. Valvontasuunnitelman sisältämät tiedot ympäristöoloista tuotetaan muissa prosesseissa (vesien tilan seuranta jne.). Osittain liittymäpintaa esim. EVK:n vesienhoidon toimintaan. Valvontasuunnitelma laaditaan LVV:ssä yksikköjen yhteistyönä ja sen hyväksyy viraston johto.
11	Muutokset nykytilanteeseen	ELY-keskusten valvontasuunnitelmasta tulee valtakunnallisesti yhtenäinen valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

ASIAKAS

Toiminnanharjoittajat
Luvan haltijat
Ilmoitus- ja rekisteröintipäätösten
haltijat

Jätteenkuljettajat ja
kansainväliset
jätesiirrot?

PALVELUPROSESSI

Vuosittain laadittava
kertaluonteinen prosessi

Julkinen suunnitelma, joka
tuottaa tietoa mm. muille
viranomaisille ja kansalaisille

Sisältää ympäristönsuojelulain,
jätelain ja kemikaalilain
mukaisen valvonnan.
Vesilaki?

Suunnitelman
perusteella laaditaan
valvontaohjelma

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Viraston yhteisen
valvontasuunnitelman
käynnistäminen

Valvontasuunnitelman
tiedon keruu ja
tavoitteet

Työryhmä
valmistelee
luonnoksen
suunnitelmasta

Yksikkökohtainen/toimiala
kohtainen
suunnitelma

Johtoryhmän
hyväksyntä

Seuranta ja
mahdolliset
muutokset

Toteutumisen
arviointi

Suunnitelma
julkaistaan netissä

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Valvontaohjelma

Lupa- ja YVA-
prosessit

Muut valvontaprosessit,
vesilaki, luonnonsuojelulaki

Viestintä

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Valvontaohjelma

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Valvontaohjelma

1	Prosessin nimi	Valvontaohjelma
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Tavoitteena on suunnitelmallisen valvonnan käytännön järjestäminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelun valvontaohjelma on käsittää ympäristönsuojelulain mukaisen suunnitelmallisen valvonnan. Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelman sisältövaatimuksista on säädetty lisäksi ympäristönsuojeluasetuksessa (YSA 30 §).
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonnan pienryhmä 20.2.2025
6	Prosessin asiakas	Ympäristöluvan haltijat, rekisteröinti- ja ilmoituksenvaraiset toiminnot
7	Prosessin syöte	Valvontasuunnitelma
8	Prosessin tuotos	Valvontaohjelma
9	Prosessin sidosryhmät	Muut valvonnasta vastaavat viranomaiset, asiakkaat, kansalaiset
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Laitosten riskinarviointi Määräaikaistarkastukset ja muut niihin rinnastettavat tarkastukset Hallintopakko
11	Muutokset nykytilanteeseen	Valvontaohjelma on jatkossa valtakunnallinen Ohjelma voi jakautua tarkempaan toimialakohtaiseen ohjelmaan

Valvontaohjelma

ASIAKAS

Toiminnanharjoittajat
Luvan haltijat
Ilmoitus- ja rekisteröintipäätösten haltijat

Jätteenkuljettajat ja kansainväliset jätesiirrot?

PALVELUPROSESSI

Vuosittain laadittava kertaluonteinen prosessi (Ohjelmakausi)

Ohjaa valvontasuunnitelman toteutumista ja käytännön valvontatyötä

Sisältää ympäristönsuojelulain, jätelain ja kemikaalilain mukaisen valvonnan.

Sisältää laitos/kohdekohtaisen valvontatoimet/määräaikaisten kustukset

Osittain julkinen ohjelma, joka tuottaa tietoa mm. muille viranomaisille ja kansalaisille

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Riskinarviointityökalun ajantasaistaminen

Valvontaohjelman käynnistäminen

Toimialakohtainen riskinarviointi ja harkinta

Laitoskohtainen riskinarviointi ja harkinta

Valvontaohjelma

Johtoryhmän hyväksyntä

Seuranta ja mahdolliset muutokset

Toteutumisen arviointi

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Määräaikaisten ja muut tarkastukset

Lupa- ja YVA-prosessit

Hallintopakko-prosessi

Vesilain valvontaprosessi

Luonnonsuojelulain valvontaprosessi

Yleisen edun valvontayksikkö

Viestintä

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

SYKE, kansainväliset jätesiirrot

Palo- ja pelastusviranomainen

Eläinsuojeluviranomaiset /ruokavirasto

Kalatalousviranomainen

TUKES

Trafi

Tulli

Poliisi

Hallintopakko: Rikkomuksen, laiminlyönnin tai lainvastaisen tilan oikaisemista toimijaa velvoittavalla hallintopakkopäätöksellä

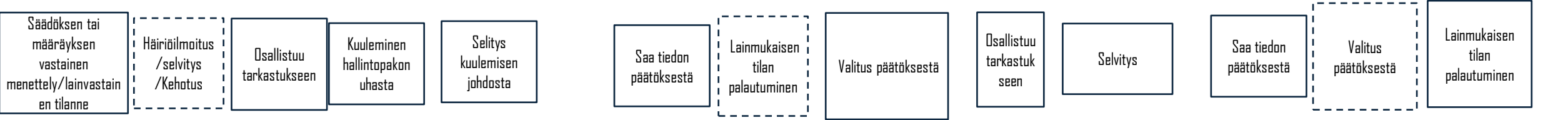
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Hallintopakko

1	Prosessin nimi	Hallintopakkoprosessi
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Lainmukaisen tilan palautuminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 175 § ja 184 §, jätelaki 646/2011, 126§ ja 129 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta, 11.4.2025
6	Prosessin asiakas	Ympäristön pilaamisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja
7	Prosessin syöte	Valvontaviranomaisen antama kehoitus lainvastaisen/lupamääräysten tilan korjaamiseksi
8	Prosessin tuotos	Hallintopakkopäätös
9	Prosessin sidosryhmät	Esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, esitutkintaviranomainen
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Saatetaan tarvita tietoja ja asiantuntija-arvioita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoilta ympäristövaikutusten arvioimiseksi. Prosessin johdosta voidaan joutua käynnistämään esim. seuraavat prosessit: tarkastuskäynti, tutkintapyyntö, näytteenotot, laskutus, valitusprosessi.
11	Muutokset nykytilanteeseen	YSL hallintopakko ollaan säätämässä kokoonpanossa ratkaistavaksi

Hallintopakko (YSL, JL)

ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Reaktiivinen valvonta: Häiriöilmoituksen käsittely luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Häiriöilmoituksen käsittely

1	Prosessin nimi	Poikkeuksellista tilannetta luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa koskevan häiriöilmoituksen käsittely
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Häiriötilanteen sujuva käsittely ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 123 §: Poikkeuksellinen tilanne luvanvaraisessa, ilmoituksenvaraisessa ja rekisteröitävässä toiminnassa
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta-pienryhmä 23.6.2025
6	Prosessin asiakas	Luvan- tai ilmoituksenvaraisesta tai rekisteröitävästä toiminnasta vastaava toiminnanharjoittaja tai jätteen haltija (yleensä yritys)
7	Prosessin syöte	Ilmoitus toiminnanharjoittajalta YLVA-järjestelmän kautta tai muutoin kuten puhelimitse tai sähköpostitse
8	Prosessin tuotos	Päätös , jossa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan palauttamiseksi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan ja vaaran poistamiseksi ja asetettava niille määräaika.
9	Prosessin sidosryhmät	Ilmoituksen luonteesta riippuen esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, pelastusviranomainen, esitutkintaviranomainen
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Ilmoituksen johdosta saatetaan tarvita tietoja ja asiantuntija-arvioita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoilta ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja tarvittavien selvityspyyntöjen ja määräysten laatimiseksi. Prosessin johdosta voivat käynnistyä esim. seuraavat LVV:n prosessit: hallintopakko, tarkastuskäynti (ja tarkastuskertomus), tutkintapyyntö, näytteenotot, laskutus, muutoksenhaku.
11	Muutokset nykytilanteeseen	YLVA-järjestelmään tarvittavat muutokset: häiriöilmoitus ohjautuu vastuuvälvojan lisäksi muille tarkoituksenmukaisille henkilöille (työnohjaus ei kaikissa ryhmissä alueellista). Asiantuntijatiimin kokoaminen valtakunnallisessa virastossa ympäristövaikutusten ja jatkotoimien arviointia varten. Toimintatapojen yhtenäistäminen valtakunnallisesti.

Poikkeuksellista tilannetta luvanvaraisessa toiminnassa koskevan häiriöilmoituksen käsittely

ASIAKAS (TOIMINNANHARJOITAJA)

Reaktiivinen valvonta: Yleisöilmoituksen käsittely

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Yleisöilmoituksen käsittely

1	Prosessin nimi	Yleisöilmoituksen käsitteleminen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Yleisöilmoituksen sujuva käsittely ja (poikkeus)tilanteen mahdollisten ympäristöhaittojen ehkäiseminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta, 23.6.2025
6	Prosessin asiakas	Yksityishenkilö, järjestö, toiminnanharjoittaja
7	Prosessin syöte	Ilmoitus yksityishenkilöltä/järjestöltä tms. havaitusta ympäristön pilaantumisesta tai sen vaarasta (esim. melu, haju, vesistö päästö, kalakuolema) tai muusta poikkeavasta tilanteesta. Ilmoituksen ohelle voi olla myös vihje, valitus tai muistutus.
8	Prosessin tuotos	Päätös , jossa annettava tarpeelliset määräykset toiminnan palauttamiseksi lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten mukaiseksi sekä tilanteesta aiheutuvan haitan ja vaaran poistamiseksi ja asetettava niille määräaika.
9	Prosessin sidosryhmät	Ilmoituksen luonteesta riippuen esimerkiksi kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, pelastusviranomainen, esitutkintaviranomainen
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Ilmoituksen johdosta saatetaan tarvita tietoja ja asiantuntija-arvioita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoilta ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja tarvittavien selvityspyyntöjen ja määräysten laatimiseksi. Prosessin johdosta voivat käynnistyä esim. seuraavat LVV:n prosessit: hallintopakko, tarkastuskäynti (ja tarkastuskertomus), tutkintapyyntö, näytteenotot, laskutus, muutoksenhaku
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ilmoituksen esitarkastaminen ja asian ohjautuminen tarkoituksenmukaisille henkilöille LVV:ssä (työnohjaus ei kaikissa ryhmissä alueellista).

Yleisöilmoituksen käsittely

ASIAKAS 1: ILMOITTAJA

Yleisöilmoitus häiriöhavainnosta tms.
(Y-aspa/kirjaamo
verkkosivu/puhelin/
sähköposti/sähköinen lomake)

Täydentää
ilmoitusta

Vastaaottaa tiedon
jatkotoimenpiteistä

ASIAKAS 2: TOIMINNAN HARJOITTAJA

Toimittaa
selvityksen

Osallistuu
tarkastukselle

Laatii suunnitelman
ja toimittaa sen
LVV:hen
(YSL 123 §)

Vastaaottaa
päättöksen

Valittaa
päättöksestä

PALVELUPROSESSI

Ohjeistaa yleisöilmoituksen
tekemisessä

Neuvoo suunnitelman laatisemisessä
(YSL 123 §)

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Ilmoituksen
käsittely Y-
aspassa

Asian
vireilletulo
- USPA/
YLVA
tarvittaessa

Asian
esitarkastus,
käsittelijästä
sopiminen (jos ei
kohdennettavissa
valvontakohteese-
en)

Ilmoituksen
tarkastaminen
(aiheeton/aiheell-
inen?) Onko LVV
toimivaltainen
viranomainen?

Täydennys/
selvityspyyn-
tö

VE 1) Asian käsittely päättyy ((jos tilanteesta ei todennäköisesti ole
aiheutunut /aiheudu välitöntä/ilmeistä vaaraa tai
tavanomaisesta poikkeavia toimia
jätehuollossa)

VE 2) Asian käsittely jatkuu (jos tilanteesta todennäköisesti
aiheutunut /aiheutuu välitöntä/ilmeistä vaaraa tai
tavanomaisesta poikkeavia toimia
jätehuollossa)

Suunnitelman
tarkastaminen

Kuulutus ja
lausuntojen
pyytäminen

Päätös

Antaa
lausunnon/vasti-
neen valituksesta

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Merkintä
(YLVA jos
kohdennettavissa
tiettyyn
laitokseen)

Kirjaaminen
(USPA jos ei
kohdennettav-
issa tiettyyn
laitokseen)

Sisäinen
tiedotus

Sisäinen yhteistyö vaikutusten
arvioinnissa > asiantuntijatiedon
kokoaminen (tietojen
tarkastaminen, ilmoituksen
arviointi aiheeton/aiheellinen,
merkityksellisyys)

Näytteen-
oton tilaus

Tarkastuskäynti
kohteessa ja
tarkastuskerto-
mus

Tutkinta-
pyyntö

Sisäinen yhteistyö vaikutusten
arvioinnissa, asiantuntijatiedon
kokoaminen > päätösharkinta

Kirjaaminen
(USPA)
Merkinnät
(YLVA)
Laskutus

Ulkoinen
tiedoksianto ja
mahdollinen muu
tiedottaminen

Valvontatoimet

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Kunnan ymp-
s-viranomainen

Pelastus-
viranomainen

Muut viranomaiset

Esitutkinta-
viranomainen

Kunnan ymp-
s-viranomainen antaa
lausunnon

Kunnan ymp-
s-viranomainen
vastaanottaa tiedon
päättöksestä

Muut mahdolliset
asianosaiset vastaanottavat
tiedon päättöksestä

Valitus
päättöksestä

Kunnan viranhaltijan neuvontapyyntö lupa- ja valvonta-asioissa (YSL, JL, VL)

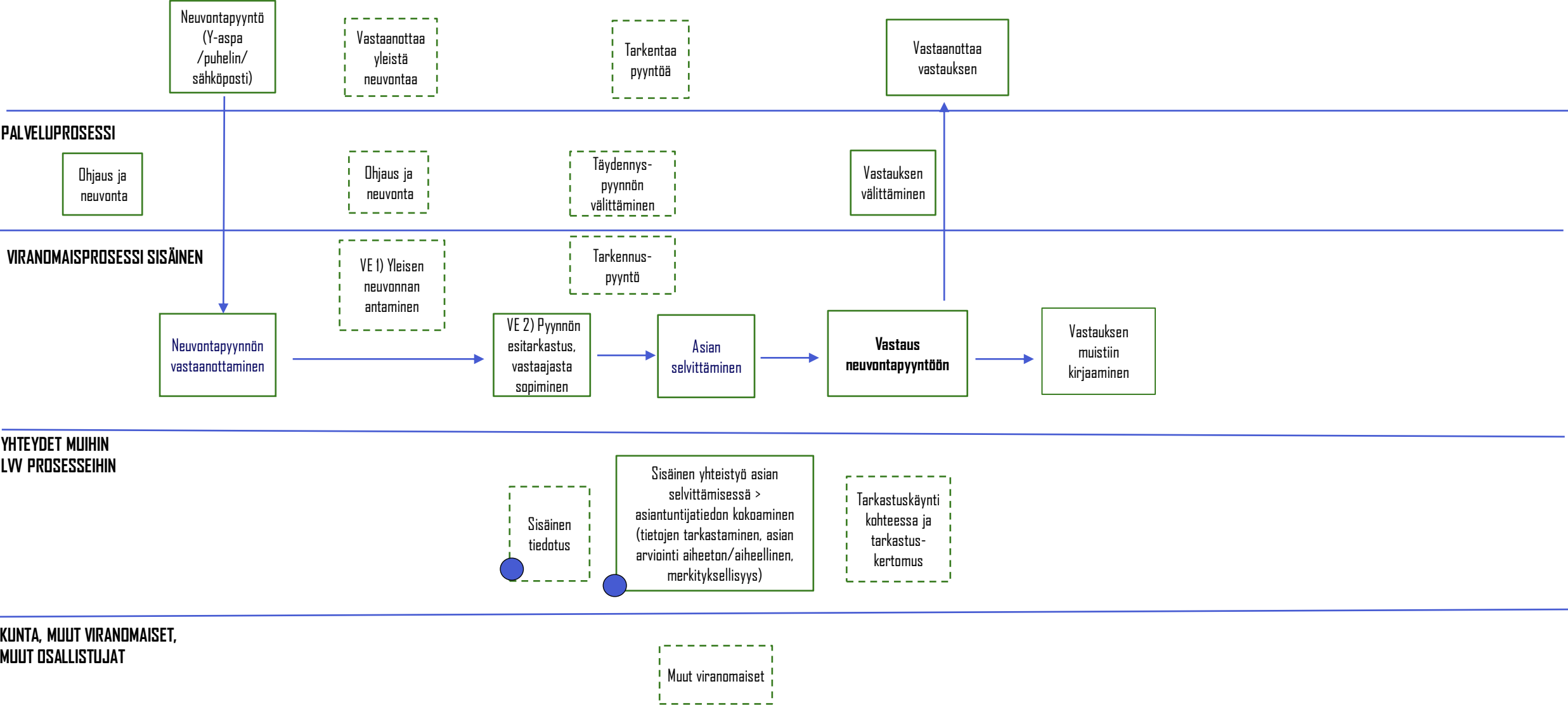
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Kuntayhteistyö – neuvontapyyntö

1	Prosessin nimi	Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen neuvontapyyntö YSL:n, JL:n ja VL:n lupa- ja valvonta-asiassa
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten toiminnan tukeminen ja kuntayhteistyön sujuva hoitaminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 21a §: Lupa- ja valvontavirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta-pienryhmä 11.11.2025
6	Prosessin asiakas	Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen edustaja
7	Prosessin syöte	Yhteydenotto esim. puhelimitse tai sähköpostitse Y-aspaan, puhelinvaihteeseen tai yksittäiselle asiantuntijalle
8	Prosessin tuotos	Neuvot ja vastaukset, yhteistyön kehittyminen, tiedon ja asiantuntemuksen lisääntyminen, yhteiset tulkintalinjaukset
9	Prosessin sidosryhmät	Asian luonteesta riippuen esimerkiksi kunnan rakennusvalvonta, pelastusviranomainen, esitutkintaviranomainen jne.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Yhteydenoton johdosta saatetaan tarvita tietoja ja asiantuntija-arvioita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoilta ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja tulkintalinjausten tekemiseksi. Prosessin johdosta voivat käynnistyä esim. seuraavat LVV:n prosessit: tarkastuskäynti, tutkintapyyntö, näytteenotot.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Kiinteän yhteistyön ylläpitäminen alueen kuntien kanssa ja yhden luukun periaatteen soveltaminen vaatii käsittelyn organisointia valtakunnallisessa virastossa ja toimialoittain toimivissa yksiköissä .

Kuntayhteistyö – kunnan viranhaltijan neuvontapyyntö (YSL, JL, VL)

ASIAKAS (KUNNAN VIRANHALTIJA)

Koulutuksen järjestäminen kunnan viranhaltijoille lupa- ja valvonta-asioissa

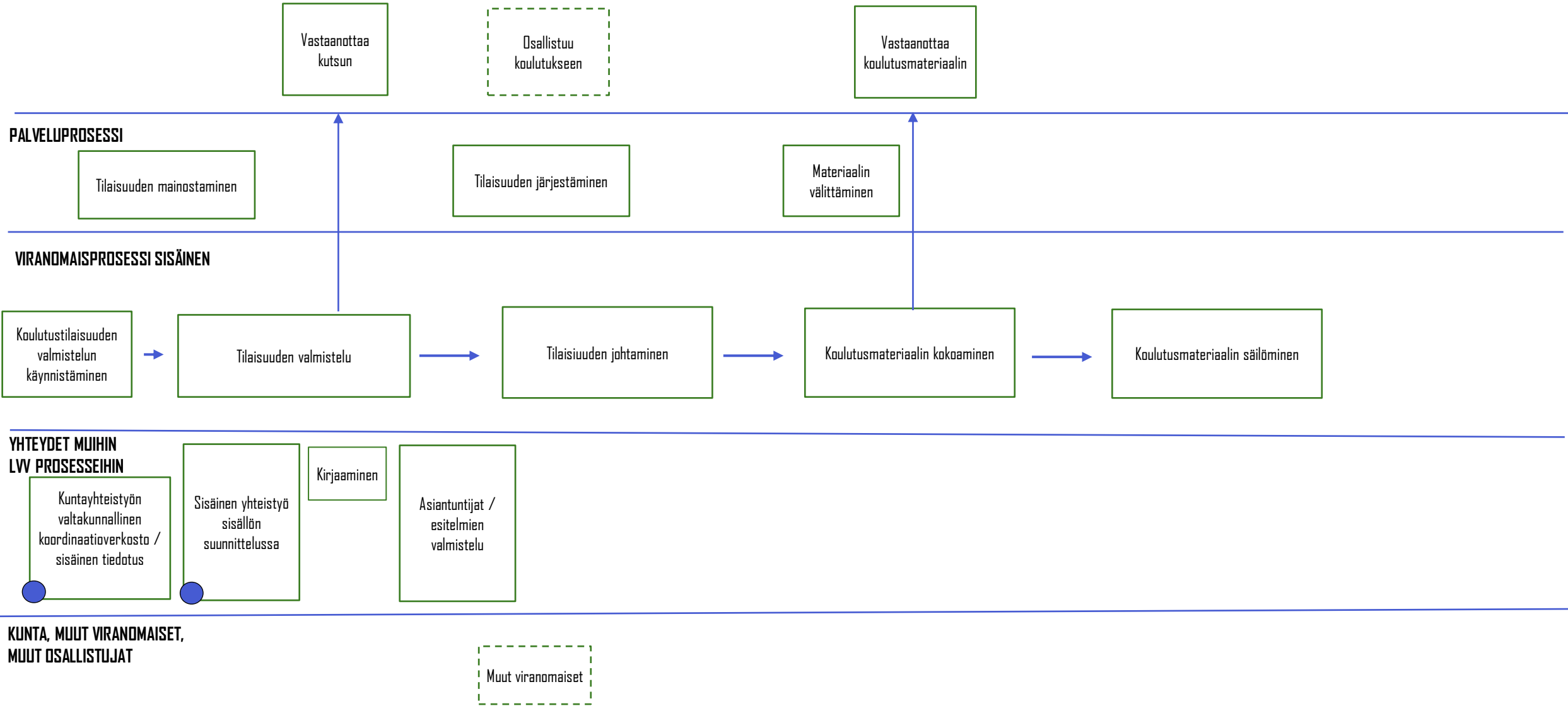
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Kuntayhteistyö – koulutustilaisuuden järjestäminen lupa- ja valvonta-asioissa

1	Prosessin nimi	Koulutustilaisuuksien järjestäminen kunnan ympäristönsuojeluviranhaltijoille lupa- ja valvonta-asioissa
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten asiantuntemuksen ylläpitäminen ja kehittäminen
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 21a §: Lupa- ja valvontavirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta-pienryhmä 11.11.2025
6	Prosessin asiakas	Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen edustajat
7	Prosessin syöte	Koulutustilaisuuden järjestämisen käynnistäminen suunnitelman mukaisesti
8	Prosessin tuotos	Koulutustilaisuus; yhteistyön kehittyminen, tiedon ja asiantuntemuksen lisääntyminen, yhteiset tulkintalinjaukset, koulutusmateriaali
9	Prosessin sidosryhmät	Koulutuksen luonteesta riippuen esimerkiksi kunnan rakennusvalvontaviranomainen, pelastusviranomainen, poliisi, ympäristöterveysviranomainen, jätehuoltoviranomainen
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Kuntakentän kouluttaminen koskee eri toimialojen yksiköiden toimintaa ja edellyttää eri alan asiantuntijoiden kouluttamispanosta
11	Muutokset nykytilanteeseen	Kiinteä yhteistyön ylläpitäminen alueen kuntien kanssa vaatii organisointia valtakunnallisessa virastossa ja toimialoittain toimivissa yksiköissä .

Kuntayhteistyö – koulutustilaisuuden järjestäminen kunnan ympäristöviranhaltijoille

ASIAKAS (KUNNAN VIRANHALTIJA)

Kunnan lausuntopyyntö ympäristölupahakemuksesta

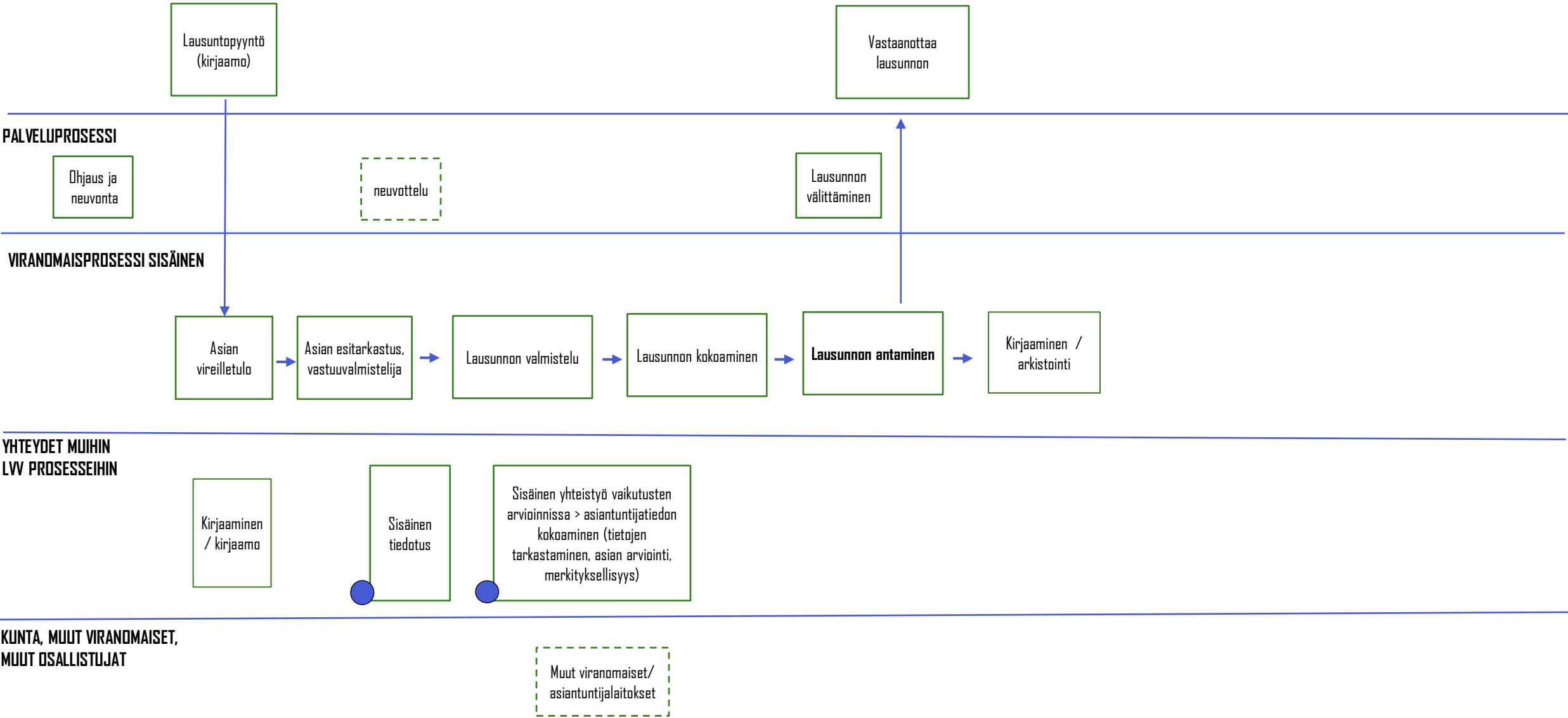
Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Kunnan lausuntopyyntö lupahakemuksesta

1	Prosessin nimi	Kunnan lausuntopyyntö YSL:n ympäristölupahakemuksesta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Lausunnon antaminen kuntien toimivaltaan kuuluvista ympäristölupahakemuksista
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki 527/2014, 21a §: Lupa- ja valvontavirasto tukee kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimintaa toimialaansa kuuluvissa asioissa; 25 § Valtion viranomaiset ja tutkimuslaitokset voivat toimia tämän lain mukaisina asiantuntijaviranomaisina tai -laitoksina antamalla lausuntoja; 42 § Lupaviranomainen voi hankkia myös muita asiaan liittyviä tarpeellisia selvityksiä; YSA 12 § Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä lausunto [elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta] ympäristölupa-asiassa, joka koskee toiminnan sijoittumista tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta-pienryhmä 11.11..2025
6	Prosessin asiakas	Kunnan ympäristölupaviranomaisen edustaja
7	Prosessin syöte	Lausuntopyyntö
8	Prosessin tuotos	Lausunto ympäristölupahakemuksesta
9	Prosessin sidosryhmät	Asian luonteesta riippuen esimerkiksi muut asiantuntijaviranomaiset tai -laitokset
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Lausuntopyynnön johdosta saatetaan tarvita tietoja ja asiantuntija-arvioita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoilta lupatoimivallan tai kaavanmukaisuuden selvittämiseksi, ympäristövaikutusten arvioimiseksi ja tulkintalinjausten tekemiseksi.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Yhden luukun periaatteen soveltaminen vaatii lausuntopyyntöjen käsittelyn organisointia valtakunnallisessa virastossa ja toimialoittain toimivissa yksiköissä. Merkittävin osa lausuntopyynnöistä koskee pohjavesialueelle sijoittuvia toimintoja, joiden asioiden käsittely kuuluu luonnonvarat-yksikön pohjavesien suojelu ja luonnonvarojen oton valvontaryhmälle.

Kunnan lausuntopyyntö ympäristölupahakemuksesta

ASIAKAS (KUNNAN YMPÄRISTÖLUPAVOIMAINEN)

Tutkintapyyntö: Rikkomuksen, laiminlyönnin tai lainvastaisen tilan saattaminen esitutkintaviranomaisen tutkittavaksi

Valvonnan prosessit

Prosessin perustiedot: Tutkintapyyntö

1	Prosessin nimi	Tutkintapyyntö
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Rikosprosessin vireillepano esitutkintaviranomaisessa
4	Prosessin säädöspohja	Viranomaisen valvontatoimivaltaan kuuluvan säännöksen rikkominen
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Valvonta, 11.4.2025
6	Prosessin asiakas	Ympäristön pilaamisen vaaraa aiheuttavan toiminnan harjoittaja
7	Prosessin syöte	Valvontaviranomaisen tietoon tuleva lainrikkomus tai laitton tila
8	Prosessin tuotos	Esitutkintapyyntö
9	Prosessin sidosryhmät	Esimerkiksi esitutkintaviranomainen, kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, pelastuslaitos, syyttäjälaitos
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Lainvastainen toiminta saattaa edellyttää valvontakäyntejä, näytteenoton tilauksia sekä rinnakkaista hallintopakkoprosessia. Lisäksi saatetaan tarvita toisen yksikön tai ryhmän asiantuntijoita vaikutusten sekä ennallistamisen arvioimiseksi.
11	Muutokset nykytilanteeseen	<u>Ratkaisuvalta nostettu yksikön päälliköille. Laajan asiantuntemuksen kerääminen eri yksiköistä.</u>

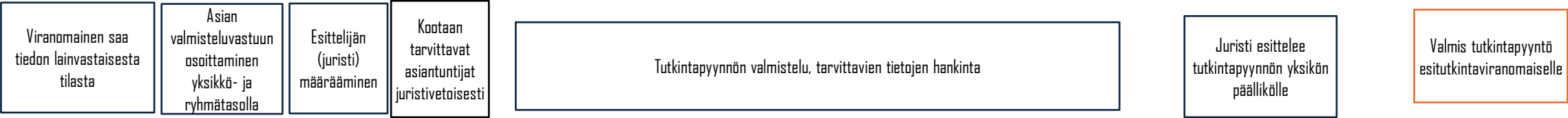
Tutkintapyyntö

ASIAKAS

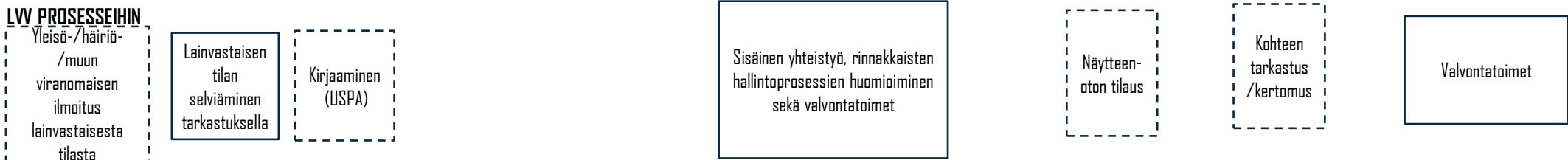
Säädöksen tai määräyksen vastainen menettely/lainvastainen tilanne

PALVELUPROSESSI

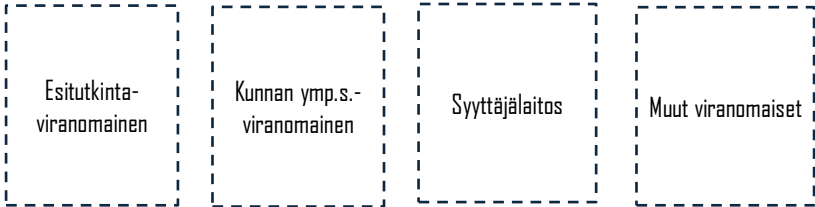
VIRANOMAISESSA SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Alueidenkäytön -prosessit

Alueidenkäytön -prosessit

Kuvatut prosessit:

- Maakuntakaavoitus (nykyinen AKL)
- Maakuntakaavoitus uusi AKL
- Yleis- ja asemakaavoitus
- Muutoksenhaku (yleis- ja asemakaava)
- Kuntien kehittämiskeskustelut/ yhteistyökeskustelut
- Suunnittelun tuki ja valvonta, väyläsuunnitelmaan osallistuminen
- Rakennussuojeluprosessi (Laki rakennusperinnön suojelemisesta)
- Poikkeamiasia (Laki rakennusperinnön suojelemisesta, 4.6.2010/498, RakPL)
- Vaarantamiskielto, RakPL prosessin yhteydessä
- Rakennustoimen järjestämisen edistämisen prosessi
- Puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta lausuminen
- Hallintopakko, RakPL -kohteen valvonnassa

Maakuntakaavoituksen prosessi

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Maakuntakaavoitus (nykyinen AKL)

1	Prosessin nimi	Maakuntakaavoitus (nykyinen AKL)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli ja tehtävät maakuntakaavaprosessissa
4	Prosessin säädöspohja	Alueidenkäyttölaki; 18 §, 62 §, 63 §, 65 §, 66 §, 67 §, 188 §, 195 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö –pienryhmä ja ALU-alatyöryhmä13.5.2025
6	Prosessin asiakas	Maakunnan liitto
7	Prosessin syöte	1) Aloitusvaihe: kaavoituksen vireilletulo, lausuntopyyntö OAS:sta, viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 2) Valmisteluvaihe: lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 3) Viranomais ehdotusvaihe: lausuntopyyntö viranomaisilta kaavaehdotuksesta, viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 4) Julkinen ehdotusvaihe: lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta, mahdollinen viranomaisneuvottelu ja työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 5) Kaavan hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätös tiedoksi.
8	Prosessin tuotos	1) Aloitusvaihe: lausunto OAS:sta, aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut. 2) Valmisteluvaihe: lausunto kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut. 3) Viranomais ehdotusvaihe: lausunto kaavaehdotuksesta ja viranomaisneuvottelu. 4) Julkinen ehdotusvaihe: Viranomais- ja työneuvottelujen muistiot tarkistaminen ja hyväksyminen. 5) Kaava hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuden tarkistaminen (mahdollinen valitusharkinta).
9	Prosessin sidosryhmät	Ympäristöministeriö ja muut ministeriöt, Museovirasto, alueellinen vastuumuseo, EVK, Väylä, Tukes, pelastustoimi, puolustusvoimat, naapurimaakunnat (liitot ja vastaavat viranomaiset), alueen tai kaavan eristyispiirteiden mukaiset viranomaiset (metsähallituksen luontopalvelut, poronhoito, saamelaisuus), naapurivaltiot (kv-kysymykset)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Ympäristölliset luvat/ kaavatilanne, YVA, liikennejärjestelmäsuunnitelmat (LJS valtakunnallinen ja maakunnallinen), tie- ja ratasuunnitelmat, rakennussuojeluprosessi – AKL:n mukainen suojelu, LSL:n mukaiset prosessit (Natura, poikkeamisasiat), vesien ja merenhoidon suunnittelu
11	Muutokset nykytilanteeseen	Liikennettä ja elinkeinoja koskevat lausunnot ja kommentit tulevat EVK:lta, nykyisin asiat koottu ja yhteensovitettu samaan lausuntoon.

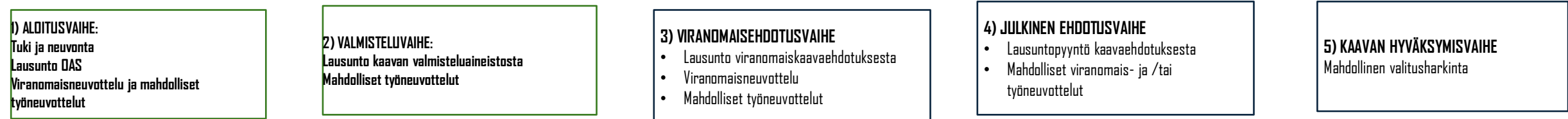

Maakuntakaavoitus (nykyinen AKL)

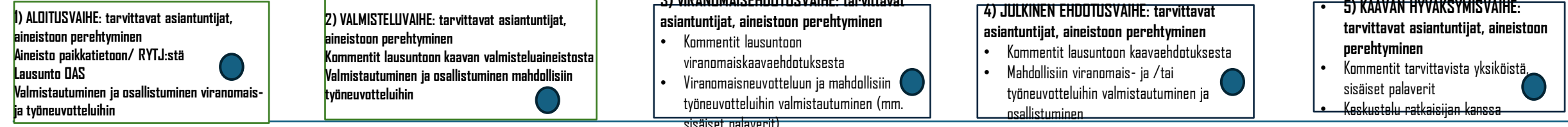
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

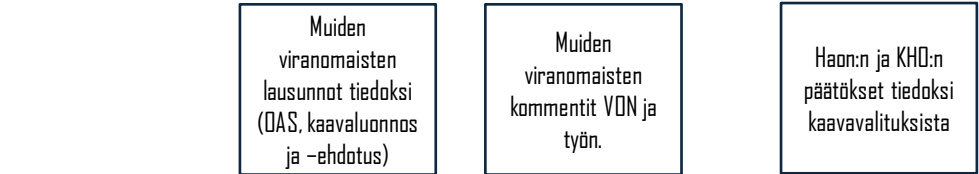
VIRANOMAISSPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Maakuntakaavoituksen toimintamalli, uusi AKL

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Maakuntakaavoitus uusi AKL

1	Prosessin nimi	Maakuntakaavoitus uusi AKL
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli ja tehtävät maakuntakaavaprosessissa
4	Prosessin säädöspohja	Valmisteilla oleva alueidenkäyttölaki
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö -pienryhmä, 12.6.2025
6	Prosessin asiakas	Maakunnan liitto
7	Prosessin syöte	1) Aloitusvaihe: kaavoituksen vireilletulo, lausuntopyyntö OAS:sta, viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 2) Valmisteluvaihe: lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 3) Ehdotusvaihe: lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta, viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 4) Kaavan hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätös tiedoksi.
8	Prosessin tuotos	1) Aloitusvaihe: lausunto OAS:sta, aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut. 2) Valmisteluvaihe: lausunto kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut. 3) Ehdotusvaihe: Viranomais- ja työneuvottelujen muistiot, tarkistaminen ja hyväksyminen. 4) Kaava hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuden tarkistaminen (mahdollinen valitusharkinta).
9	Prosessin sidosryhmät	Ympäristöministeriö ja muut ministeriöt, Museovirasto, alueellinen vastuumuseo, EVK, Väylä, Tukes, pelastustoimi, puolustusvoimat, naapurimaakunnat (liitot ja vastaavat viranomaiset), alueen tai kaavan erityispiirteiden mukaiset viranomaiset (metsähallituksen luontopalvelut, poronhoito, saamelaisuus), naapurivaltiot (kv-kysymykset)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Kaavatilanne, YVA, Liikennejärjestelmäsuunnitelmat (LJS, valtakunnallinen ja maakunnallinen), tie- ja ratasuunnitelmat, LSL:n mukaiset prosessit (Natura, poikkeamisasiat), vesien ja merenhoidon suunnittelu
11	Muutokset nykytilanteeseen	Liikennettä ja elinkeinoja koskevat lausunnot ja kommentit tulevat EVK:lta, nykyisin asiat koottu ja yhteensovitettu samaan lausuntoon. Nykyinen AKL → uusi AKL: Ehdotusvaiheen kuulemista on sujuvoitettu luopumalla viranomaisehdotusvaiheesta.

Maakuntakaavoitus uusi AKL

ASIAKAS

1) ALOITUSVAIHE: - Ilmoitus kaavan vireilletulosta ja lausuntopyyntö DAS:sta - Kutsu ja materiaalit viranomaisneuvotteluun (VDN) ja mahdollisiin työneuvotteluihin (TN)	2) VALMISTELUVAIHE: Lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta Kutsu ja materiaalit työneuvotteluihin	4) EHDOTUSVAIHE Lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta Kutsu ja materiaalit viranomaisneuvotteluun ja tarvittaessa työneuvotteluihin	5) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE Tieto kaavan hyväksymispäätöksestä Tieto kaavan lainvoimaisuudesta
---	--	--	--

PALVELUPROSESSI

1) ALOITUSVAIHE: Tuki ja neuvonta Lausunto DAS Viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut	2) VALMISTELUVAIHE: Lausunto kaavan valmisteluaineistosta Mahdolliset työneuvottelut	4) EHDOTUSVAIHE Lausunto kaavaehdotuksesta Viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut	5) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE Mahdollinen valitusharkinta
--	--	---	--

VIRANOMAIKSEKSI SISÄINEN

1) ALOITUSVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen Aineisto paikkatietoon/ RYT.J:stä Lausunto DAS Valmistautuminen ja osallistuminen viranomais- ja työneuvotteluihin	2) VALMISTELUVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen Kommentit lausuntoon kaavan valmisteluaineistosta Valmistautuminen ja osallistuminen mahdollisiin työneuvotteluihin	4) EHDOTUSVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen Kommentit lausuntoon kaavaehdotuksesta Valmistautuminen ja osallistuminen viranomaisneuvotteluun ja mahdollisiin työneuvotteluihin	5) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen Kommentit tarvittavista yksiköistä, sisäiset palaverit Keskustelu ratkaisijan kanssa
---	--	--	--

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

YVA-prosessi Luonnonsuojelu; Natura-arvioinnit, LSL luvat Vesien- ja merenhoidon suunnittelu Pohjavedet Ympäristönsuojelu

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Muiden viranomaisten lausunnot tiedoksi (DAS, kaavaluonnos ja -ehdotus)	Muiden viranomaisten kommentit VDN ja TN	HAO:n ja KHO:n päätökset tiedoksi kaavavalituksista
---	--	---

Yleis- ja asemakaavoituksen prosessi

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Yleis- ja asemakaavoitus

1	Prosessin nimi	Yleis- ja asemakaavoitus
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli ja tehtävät yleis- ja asemakaavaprosesseissa
4	Prosessin säädöspohja	Alueidenkäyttölaki; 18 §, 62 §, 63 §, 65 §, 66 §, 67 §, 188 §, 195 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö –pienryhmä ja ALU-alatyöryhmä 13.5.2025
6	Prosessin asiakas	Kunta
7	Prosessin syöte	1) Aloitusvaihe: kaavoituksen vireilletulo ja OAS tiedoksi, mahdollinen lausuntopyyntö OAS:sta, mahdollinen viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 2) Valmisteluvaihe: kaavoituksen valmisteluaineisto tiedoksi, mahdollinen lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 3) Ehdotusvaihe: kaavaehdotus tiedoksi, mahdollinen lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta, mahdollinen viranomaisneuvottelu ja työneuvottelut (kutsut ja muistiot). 4) Kaavan hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätös tiedoksi, tieto kaavan lainvoimaisuudesta.
8	Prosessin tuotos	1) Aloitusvaihe: tarvittaessa lausunto OAS:sta, aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu ja mahdolliset työneuvottelut (muistiot). 2) Valmisteluvaihe: tarvittaessa lausunto kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos) ja mahdolliset työneuvottelut (muistiot). 3) Ehdotusvaihe: tarvittaessa lausunto kaavaehdotuksesta ja mahdollinen viranomaisneuvottelu ja työneuvottelut (muistiot). 4) Kaavan hyväksymisvaihe: kaavan hyväksymispäätöksen lainmukaisuuden tarkistaminen (mahdollinen valitusharkinta).
9	Prosessin sidosryhmät	Maakunnan liitto, alueellinen vastuumuseo, Museovirasto, EVK:n liikenne, tulvat, vesihuolto ja elinkeinot, Väylä, Tukes, pelastustoimi, puolustuslaitos, naapurikunnat,
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Yhteensovitetaan YVA- ja kaavaprosessien aikataulut. Alueidenkäytön ja kaavoituksen huomioiminen ympäristö- ja vesilupien menettelyissä, YLP-prosesseissa, tie- ja ratasuunnitelmissa, LSL_n mukaisissa prosesseissa (mm. Natura ja luvat) sekä rakennussuojelussa.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Liikennettä koskevat lausunnot ja kommentit tulevat EVK:lta, nykyisin asiat koottu ja yhteensovitettu samaan lausuntoon; tämä koskee kaikkia yleiskaavoja ja myös osaa asemakaavoista. Samoin EVK:n elinkeino-osaston kommentit sekä tulvaa ja vesihuoltoa koskevat kommentit, koskee osaa kaavoja.

Yleis- ja asemakaavoitus

ASIAKAS

1) ALDITUSVAIHE:

- Ilmoitus kaavan vireilletulosta ja OAS:sta, mahdollinen lausuntopyyntö OAS:sta
- Kutsu mahdollisiin viranomais- ja työneuvotteluihin (aineistot 2 viikkoa ennen, vain erikseen sovittaessa vähemmän)

2) VALMISTELUVAIHE:

- Tieto ja mahdollinen lausuntopyyntö kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos)
- Kutsu mahdollisiin viranomais- ja/tai työneuvotteluihin (aineistot 2 viikkoa ennen, vain erikseen sovittaessa vähemmän)

3) EHDOTUSVAIHE

- Tieto ja mahdollinen lausuntopyyntö kaavaehdotuksesta
- Kutsu mahdollisiin viranomais- ja /tai työneuvotteluihin (aineistot 2 viikkoa ennen, vain erikseen sovittaessa vähemmän)

4) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE

- Tieto kaavan hyväksymispäätöksestä
- Tieto kaavan lainvoimaisuudesta

PALVELUPROSESSI

1) ALDITUSVAIHE:

- Tuki ja neuvonta
- Tarvittaessa lausunto OAS:sta
- Tarvittaessa viranomais- ja työneuvottelut

2) VALMISTELUVAIHE:

- Tarvittaessa lausunto kaavan valmisteluaineistosta
- Tarvittaessa viranomais- ja työneuvottelut

3) EHDOTUSVAIHE

- Tarvittaessa lausunto kaavaehdotuksesta
- Tarvittaessa viranomais- ja /tai työneuvottelut

4) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE

- Mahdollinen valitusharkinta

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

- 1) ALDITUSVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen
- Aineisto paikkatietoon/ RYTJ:stä
 - Kommentit mahdolliseen OAS lausuntoon
 - Valmistautuminen mahdollisiin viranomais- ja/tai työneuvotteluihin

- 2) VALMISTELUVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen
- Kommentit mahdolliseen lausuntoon kaavan valmisteluaineistosta (kaavaluonnos)
 - Valmistautuminen mahdollisiin viranomais- ja/tai työneuvotteluihin

- 3) EHDOTUSVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen
- Kommentit mahdolliseen lausuntoon kaavaehdotuksesta
 - Valmistautuminen mahdollisiin viranomais- ja /tai työneuvotteluihin

- 4) KAAVAN HYVÄKSYMISVAIHE: tarvittavat asiantuntijat, aineistoon perehtyminen
- Kommentit valitusharkintaan tarvittavista yksiköistä, sisäiset palaverit (tarvittaessa myös muissa vaiheissa)
 - Keskustelu ratkaisijan kanssa
 - Kaavan tietojen vieminen seurantaan
 - Tiedottaminen tarpeen mukaan

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

- YVA -prosessin vireillä olo, perustellun päätelmän sisältö
- Ympäristölliset lupaprosessit ja päätökset
- Natura-arviointi (prosessin vireillä olo ja päätös), LSL pl
- Rakennussuojeluprosessin vireillä olo ja päätökset
- Vesien ja merenhoido
- Pohjavedet

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Muiden viranomaisten lausunnot tiedoksi (OAS, kaavaluonnos ja -ehdotus)

Muiden viranomaisten kommentit VON ja työn.

Haon:n ja KHO:n päätökset tiedoksi kaavaavalituksista

Muutoksenhaku kaavapäätöksestä prosessi

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Muutoksenhaku (yleis- ja asemakaava)

1	Prosessin nimi	Muutoksenhaku (yleis- ja asemakaava)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli ja tehtävät kaavavalituksessa
4	Prosessin säädöspohja	Alueidenkäyttölaki 18 §, 39 §, 54 §, 67 §, 188 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö -pienryhmä, 12.6.2025
6	Prosessin asiakas	Kunta
7	Prosessin syöte	Kaavan hyväksymispäätös tiedoksi.
8	Prosessin tuotos	Valitus kaavan hyväksymispäätöksestä
9	Prosessin sidosryhmät	Hallinto-oikeus, KHO (jatkovalitus)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Otetaan valitusharkinnassa ja valituksen perusteluissa huomioon ympäristölliset luvat, YVA, rakennussuojeluprosessi, LSL:n mukaiset prosessit (Natura, poikkeamisasiat)
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ei tehdä liikennettä eikä tulva-asioita koskevaa valitusharkintaa/ kaavavalitusta, mikäli ne eivät liity LVV:n toimialaa sivuaviin seikkoihin, kuten valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaisuus.

Muutoksenhaku (yleis- ja asemakaava)

ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISSPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Kuntien kehittämiskeskustelut/ yhteistyökeskustelut - prosessi

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Kuntien kehittämiskeskustelut/ yhteistyökeskustelut

1	Prosessin nimi	Kuntien kehittämiskeskustelut/ yhteistyökeskustelut
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli ja tehtävät kuntien kehittämiskeskusteluissa/ yhteistyökeskusteluissa (uusi AKL)
4	Prosessin säädöspohja	Alueidenkäyttölaki 8 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö –pienryhmä ja ALU-alatyöryhmä, 13.5.2025
6	Prosessin asiakas	Kunta
7	Prosessin syöte	Kutsu
8	Prosessin tuotos	Yhteistyön kehittäminen, tiedon lisääminen, muistio
9	Prosessin sidosryhmät	Mahdollisia yhteistyökumppaneita, joita kutsutaan tilaisuuteen: esim. maakunnan liitto, alueellinen vastuumuseo, EVK:n substanssit tarpeen/teeman mukaan. EVK:n alueidenkäytön edistäjät mukaan.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Tietoa ja keskustelua esim. seuraavista teemoista: ympäristölliset luvat/ kaavatilanne, YVA-prosessit, tie- ja ratasuunnitelmat, rakennussuojeluprosessit – AKL:n mukainen suojelu, LSL:n mukaiset prosessit (Natura, poikkeamisasiat), vesien ja merenhoito
11	Muutokset nykytilanteeseen	Kiinteä yhteistyö ja ELYn liikennevastuualueen osallistuminen tilaisuuksiin loppuu. Todennäköisesti resurssisyyistä tilaisuuksia ei pystytä järjestämään paikan päällä kunnissa. Riittääkö resurssit kuntakohtaisiin keskusteluihin edes joka toinen vuosi. Esim joka toinen vuosi keväällä valtakunnallinen webinaari – ei kuntakohtaisia, joka toinen vuosi alueellinen seminaari (läsnä) joka aloittaa kuntakohtaiset (teams) kehittämis/yhteistyökeskustelut.

Kuntien kehittämiskeskustelut/ yhteistyökeskustelut

ASIAKAS

KUTSU - kutsun vastaanottaminen - osallistujien nimeäminen - ajankohdasta sopiminen	TILAISUUDEN VALMISTELU - mahdolliset tilaisuuden järjestelyt - valmistautuminen tilaisuuteen	KEHITTÄMISKESKUSTELU/ YHTEISTYÖKESKUSTELU - yhteistyön rakentaminen - tiedon vaihto - Palautekyselyyn vastaaminen	MUISTIO - muistion lähettäminen kommenteille - valmiin muistion toimittaminen LVV:n kirjaamoon
--	---	--	---

PALVELUPROSESSI

KUTSU - kutsukirjeen valmistelemine ja lähettäminen kuntiin - ajankohdasta sopiminen	TILAISUUDEN VALMISTELU - mahdolliset tilaisuuden järjestelyt yhteistyössä kuntien kanssa - valmistautuminen tilaisuuteen	KEHITTÄMISKESKUSTELU/ YHTEISTYÖKESKUSTELU - yhteistyön rakentaminen ja yhteistyömuotojen kehittäminen - tiedon vaihto - PALAUTE KEHITTÄMISKESKUSTELUSTA -	MUISTIO muistion kommentointi
---	---	--	--

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

IDEARIIH - Teeman ja teemojen valinta - Toteutustavan valinta - Seminaarin/webinaarin sisältö - Vastuuhenkilöiden valinta	KUTSU - tieto kutsusta tarvittaville tahoille LVV:ssä - osallistujien varmistaminen - ajankohdasta sopiminen	TILAISUUDEN VALMISTELU - mahdollinen sisäinen valmistelu tilaisuuden järjestelyistä - valmistautuminen tilaisuuteen, mm. esitykset	KEHITTÄMISKESKUSTELU/ YHTEISTYÖKESKUSTELU - Tarvittaessa osallistujia myös muista LVV:n yksiköistä - Palautteen läpikäynti
--	---	---	---

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

TILAISUUS VOIDAAN JÄRJESTÄÄ MONELLA ERI TAVALLA, JOTA VOIDAAN VAIHDELLA ESIM. VUODEN TAI PARIN VÄLEIN

- Osallistujat voivat olla yksittäisiä kuntia tai kuntaryhmiä (jako voi olla esim. alueellinen, kuntien koon mukaan tai tietyn teeman mukaan). Tilaisuus voidaan pitää osin valtakunnallisena tai maakunnallisena webinaarina kaikille kunnille yhtä aikaa ja tiedottaa esim. lakimuutoksista ja uudesta valtakunnallisesta ohjeistuksesta ja oikeuskäytännöstä ja lisäksi järjestää alueellisia tai kuntakohtaisia tilaisuuksia. Esim. joka toinen vuosi keväällä valtakunnallinen webinaari – ei kuntakohtaisia, joka toinen vuosi alueellinen seminaari (läsnä) joka aloittaa kuntakohtaiset (teams) . Aloitusvuonna valtakunnallinen webinaari olisi riittävä.
- Voidaan valita vaihtuva erityisteema esim. valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT) esim. ilmastotavoitteet, kestävä yhdyskuntarakenne ja liikkuminen, luonnon monimuotoisuus, kulttuuriympäristön hoito ja suojelu.
- Keskustelun aiheena voi liittyä myös mm. YVA:aan, ympäristöllisiin lupaprosesseihin, luonnonsuojeluun, vesien ja merenhoitoon

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

MUKAAN VOIDAAN KUTSUA ERI VIRANOMAISTAHOJA JOKO SÄÄNNÖLLISESTI TAI TEEMAN MUKAAN VAIHDELLEN:

- Maakuntien liitot, alueelliset vastuuseurat, Museovirasto, EVK:n liikenne ja elinkeino-osastot ja EVK:n alueidenkäytön edistäjät, ympäristöministeriö,

Väyläsuunnitelmaan osallistuminen, suunnittelun tuki ja valvonta

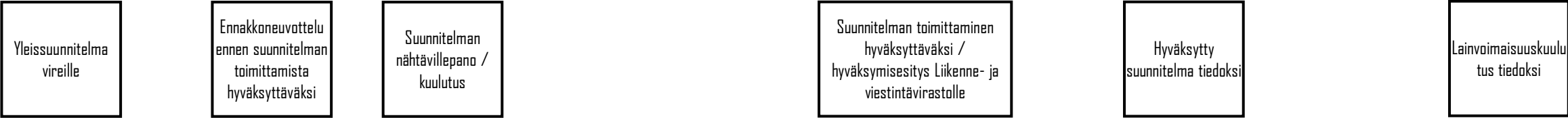
Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Suunnittelun tuki ja valvonta, väyläsuunnitelmaan osallistuminen

1	Prosessin nimi	<i>Suunnittelun tuki ja valvonta, väyläsuunnitelmaan osallistuminen</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Varmistetaan, että alueidenkäytön valtakunnalliset tavoitteet tulevat huomioituksi ja alueidenkäytön asiantuntemus on riittävä erityyppisten suunnitelmien valmistelussa. Maanteiden, ratojen ja muun infrastruktuurin suunnitteluprosesseihin tulee LVV:n asiantuntijanäkemykset.</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 15f§, 17§, 27a§, 27b§, 104§, 105§; Ratalaki (110/2007) 8§, 10§, 22a§, 91§, 92§; Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (252/2017) 5§</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	<i>Alueidenkäyttö –pienryhmä, 12.6.2025</i>
6	Prosessin asiakas	<i>EVK, Väylävirasto, Liikenne- ja viestintävirasto</i>
7	Prosessin syöte	<i>Maantien rakentamista koskevan yleis- tai tiesuunnitelman laatiminen, rautatien rakentamista koskevan yleis- tai ratasuunnitelman laatiminen</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Lausunto, lainmukaisuuden tarkistaminen, mahdollinen muutoksenhaku</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Kunnat, maakunnan liitot, EVK liikenne (ratojen suunnittelussa), EVK Tulva</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Yleissuunnitelma on laadittava aina sellaisissa hankkeissa, joihin sovelletaan YVA:aa.</i> <i>Luonnonsuojelulaki 9/2023, YVA-laki 252/2017, Alueidenkäyttölaki 132/1999, Rakentamislaki 751/2023</i> <i>Yleissuunnitelman ja tie/ratasuunnitelman tulee perustua alueidenkäyttölain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan, jossa maantien/rautatiealueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Maantien rakentamista koskevan yleis- tai tiesuunnitelman laatimisessa on ELY-keskuksissa sovellettu sisäistä kommentointia osana suunnitelmista kuulemista. Tämä käytäntö poistuu.</i>

Suunnittelun tuki ja valvonta, väyläsuunnitelmaan osallistuminen

ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISSPESSEI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Rakennussuojeluasian käsittely

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Rakennussuojeluprosessi (Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498, RakPL))

1	Prosessin nimi	Rakennussuojeluprosessi (Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498, RakPL))
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Erityislain mukainen suojelupäätös – pääsääntöisesti tapauksissa, joissa alueidenkäyttölain mukaista kaavasuojelua ei sovelleta
4	Prosessin säädöspohja	Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäytön pienryhmä / 17.6.2025
6	Prosessin asiakas	Kiinteistön/rakennuksen omistaja (kunta, valtio, yhteisö tai yksityinen henkilö) JA rakennussuojeluesityksen tekijä (omistaja, Museovirasto/valtion viranomainen, alueellinen vastuumuseo, maakuntaliitto, sijaintikunta, yhteisö, saamelaiskäräjät tai kolttien kyläkokous)
7	Prosessin syöte	LVV:n oma aloite TAI omistajan, alueellisen vastuumuseon, Museovirasto/valtion viranomainen, maakuntaliiton, sijaintikunnan, yhteisön, saamelaiskäräjien tai kolttien kyläkokouksen esitys LVV:lle
8	Prosessin tuotos	Myönteinen suojelupäätös suojelumääräyksineen tai kielteinen suojelupäätös tai tutkimattajättämisspätös , mikäli esityksen tekijällä ei ole esityksenteko-oikeutta
9	Prosessin sidosryhmät	Museovirasto, alueellinen vastuumuseo, ao. kunta, omistaja ja mahdolliset haltijat, naapurit (m. valtion tienpitoviranomainen) ja mahdolliset haltijat, MML, ympäristöministeriö, tarvittaessa maakuntaliitto, valtakunnallinen vastuumuseo, saamelaiskäräjät tai kolttien kyläkokous
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Suojeluprosessilla voi olla liittymäpintoja purkuilmoitukseen, kaavoitusprosesseihin ja mahdollisiin hankekohtaisiin prosesseihin. Suojeluprosessin aikana saattaa olla tarpeen asettaa kohteeseen vaarantamiskielto. Mikäli vaarantamiskielto on annettu, on suojeluasia käsiteltävä kahden vuoden kuluessa vaarantamiskiellon antamisesta. Mikäli valtion omistamien rakennusten suojelemisesta annetulla asetuksella (1985/480) suojeltu rakennus poistuu valtion omistuksesta, on LVV:n käynnistettävä RakPL mukainen suojeluprosessi (RakPL 11 §). RakPL suojellun kohteen valvonnasta vastaa LVV yhdessä Museoviraston kanssa; valvonta saattaa edellyttää hallintopakkoprosessia (kehotus, uhkasakko, teettämishukka). Suojelupäätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan kumota; tällöin prosessi on sama kuin uutta suojeluasiaa käsiteltäessä.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Mikäli päätös on myönteinen: Rakennus/aluestatuksen muutos – vaikutukset lupaprosesseihin, kirjaus lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin, kohteen säilyminen on turvattu

Rakennussuojeluprosessi

ASIAKAS

Suojeluesitys LVV:n ulkopuolelta tai suojeluasia vireille LVV:n aloitteesta

Asiakas täydentää asiakirjoja

Viimeisenä asiakas antaa vastineen LVV:n asiassa keräämiin asiakirjoihin

Katselmus, LVV järjestää, pääsääntöisesti kaikki osallistuvat

Mahd. yleisötilaisuus, LVV järjestää

Mahd. neuvottelu suojelumääräyksistä (mikäli harkitaan myönteisen suojelupäätöksen tekemistä) LVV järjestää

Päätös asiakkaalle, viranomaisille ja muille asianosaisille

Mahd. valitus päätöksestä

PALVELUPROSESSI

Esityksentekooikeuden tarkistaminen (mikäli oikeutta ei ole: **tutkimattajättämisspätös**)

Asiakirjojen tarkistus ja mahdollinen täydennyspyyntö asiakkaalle

Vireilletulosta ilmoittaminen (asianosaiset, viranomaiset, MML)

Lausuntojen pyytäminen ja asianosaisten kuuleminen

Päätös rakennussuojelu-asiassa, mahd. tiedote

Päätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen hallinto-oikeudesta

Mahd. lausunto valitukseen

Ilmoitus päätöksen lainvoimaisuudesta MML:lle

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Vireille tullessa paikkatieto: Access ja GISALU

Suojeluasia tiedoksi LVV:n muihin yksiköihin, jos kohde koskee niiden toimialaa

Mahdollinen yleistiedoksianto yhteistyössä viestinnän kanssa

Huom. Mahd. Lepakkoselvitykset suojeltavissa rakennuksissa/luonnonsuojelu

Paikkatieto / päätöksen liitekartta

Mahdollinen yleistiedoksianto ja tiedote yhteistyössä viestinnän kanssa

Paikkatieto, Access ja GISALU, päivittäminen

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Mahd. **vaarantamiskielto**, voidaan antaa prosessin vireillä ollessa, aina kun suojelun turvaaminen sitä välttämättä edellyttää (esim. purkamislupa), vaarantamiskiellosta voi valittaa

Purkamislupa vireillä/myönnetty; tällöin vaarantamiskielto

Poikkeamislupa (AK L) tai rakentamislupa voi olla vireillä

Kaavoitus voi olla vireillä yhtä aikaa: osallistuminen/ kommentointi

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Hallinto-oikeus ja mahd. korkein hallinto-oikeus käsittelee valituksen tutkimattajättämisspätöksestä tai vaarantamiskiellosta

Lausunnot viranomaisilta, kuulemiset asianosaisilta

Katselmus, asianosaiset ja viranomaiset osallistuvat

Mahd. yleisötilaisuus

Mahd. neuvottelu suojelumääräyksistä, asianosaiset ja viranomaiset osallistuvat

Hallinto-oikeus ja mahd. korkein hallinto-oikeus käsittelee valituksen

MML päivittää LKR:iin tiedon suojelun lainvoimaisuudesta/poistaa merkinnän, jos päätös kielteinen

Poikkeaminen suojelupäätöksestä, hakemuksen käsittely

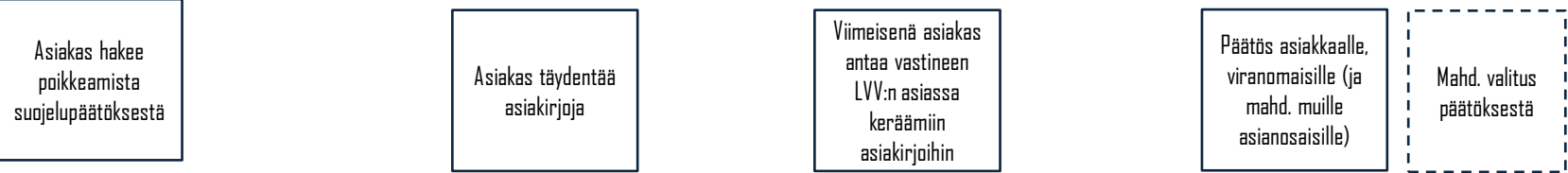
Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Poikkeamisasia (Laki rakennusperinnön suojelemisesta, 4.6.2010/498, RakPL)

1	Prosessin nimi	Poikkeamisasia (Laki rakennusperinnön suojelemisesta, 4.6.2010/498, RakPL)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Poikkeaminen erityislain mukaisesta suojelupäätöksestä
4	Prosessin säädöspohja	Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäytön pienryhmä / 17.6.2025
6	Prosessin asiakas	Kiinteistön/rakennuksen omistaja tai haltija (kunta, valtio, yhteisö tai yksityinen henkilö)
7	Prosessin syöte	Asiakas
8	Prosessin tuotos	Poikkeamispäätös, myönteinen tai kielteinen
9	Prosessin sidosryhmät	Museovirasto, ao. kunta, omistaja ja mahdolliset haltijat, MML, ympäristöministeriö, tarvittaessa muut asianosaiset jotka mainittu rakennussuojeluprosessin yhteydessä, kuten saamelaiskäräjät tai kolttien kyläkokous.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Poikkeamisasialla voi olla liittymäpintoja purkuilmoitukseen, kaavoitusprosesseihin ja mahdollisiin hankekohtaisiin prosesseihin. Hanke saattaa lisäksi edellyttää kunnalta AKLn mukaisen poikkeamispäätöksen sekä rakentamisluvan.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Poikkeamispäätös on voimassa määräajan, eivätkä suojelun edellytykset saa kadota poikkeamisen myötä, kirjaus lainhuuto- ja kiinnitysrekisteriin

Poikkeaminen suojelupäätöksestä, hakemuksen käsittely

ASIAKAS

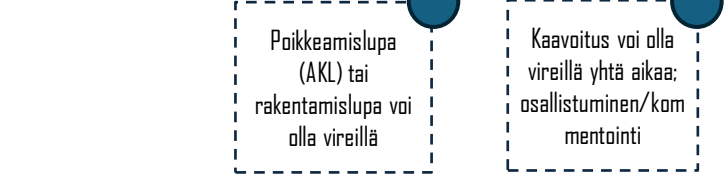
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Vaarantamiskielto, RakPL prosessin yhteydessä

Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Vaarantamiskielto, RakPL prosessin yhteydessä

1	Prosessin nimi	Vaarantamiskielto (Laki rakennusperinnön suojelemisesta, 4.6.2010/498, RakPL)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Vaarantamiskiellon asettaminen RakPL prosessin aikana
4	Prosessin säädöspohja	Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäytön pienryhmä / 17.6.2025
6	Prosessin asiakas	Kiinteistön/rakennuksen omistaja tai haltija (kunta, valtio, yhteisö tai yksityinen henkilö) TAI suojeluesityksen tekijä
7	Prosessin syöte	LVV
8	Prosessin tuotos	Päätös vaarantamiskieltoasiassa
9	Prosessin sidosryhmät	Museovirasto, alueellinen vastuumuseo, ao. kunta, omistaja ja mahdolliset haltijat, MML, ympäristöministeriö, tarvittaessa muut asianosaiset jotka mainittu rakennussuojeluprosessin yhteydessä, kuten saamelaiskäräjät tai kolttien kyläkokous.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Vaarantamiskielto liittyy aina vireillä olevaan RakPL mukaiseen suojeluasiaan ja sillä voi olla liittymäpintoja purkuilmoitukseen, kaavoitusprosesseihin ja mahdollisiin hankekohtaisiin prosesseihin. Tavallisin tilanne, jossa vaarantamiskielto annetaan, liittyy kohteelle myönnettyyn purkamislupa. Tavoitteena on estää suojeluesityksen kohteen kulttuurihistoriallista merkitystä vaarantaviin toimenpiteisiin ryhtymisen suojeluasian ollessa vireillä. Vaarantamiskielto on kuitenkin määrättävä aina, kun suojelun turvaaminen sitä välttämättä edellyttää. ELY-keskus voi lisäksi velvoittaa rakennuksen omistajan tai haltijan ryhtymään tarpeellisiin suojaamistoimenpiteisiin rakennuksen suojelun turvaamiseksi. Kielto tulee voimaan, kun sitä koskeva päätös on annettu tiedoksi. Kielto on voimassa, kunnes suojelua koskeva asia on lainvoimaisesti ratkaistu, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Mikäli vaarantamiskielto on annettu, on suojeluasia käsiteltävä kahden vuoden kuluessa.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Kohteen ja sen arvojen säilyminen turvataan vireillä olevan suojeluasian käsittelyn ajaksi.

Vaarantamiskielto, RakPL prosessin yhteydessä

ASIAKAS

Kohteen säilyminen vaarantuu (m. esityksen tekijä voi esittää vaarantamiskiellon asettamista suojeluesityksen yhteydessä)

Mahdollinen omistajan ja haltijan mielipide vaarantamiskieltoon

Päätös omistajalle ja haltijalle

Mahd. valitus päätöksestä

PALVELUPROSESSI

Vaarantamiskiellon tarpeen harkinta (kulttuuriympäristöasiantuntijan kanssa)

Mahdollinen omistajan ja haltijan kuuleminen, mikäli siihen on aikaa (yleensä ei ole, jos purkamislupa myönnetty)

Vaarantamiskielto-päätös
(myönteinen tai kielteinen)

Päätöksen lainvoimaisuuden tarkistaminen hallinto-oikeudesta

Lausunto mahd. valitukseen

Ilmoitus päätöksen lainvoimaisuudesta MML:lle

VIRANOMAIKSEKSI SISÄINEN

Vaarantamiskielto tiedoksi LVV:n muihin yksiköihin, jos kohde koskee niiden toimialaa

Paikkatieto, Access ja GISALU, päivittäminen

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Poikkeamislupa (AKL), rakentamislupa tai **purkamislupa** voi olla vireillä

Kaavoitus voi olla vireillä yhtä aikaa; osallistuminen/kommentointi

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Tarvittaessa yhteys Museovirastoon, alueelliseen vastuumuseoon tai rakennusvalvontaan

Päätös tiedoksi viranomaisille

Hallinto-oikeus ja mahd. korkein hallinto-oikeus käsittelee valituksen

MML päivittää LKR:iin tiedon vaarantamiskiellosta

Rakennustoimen järjestämisen edistämisen prosessi

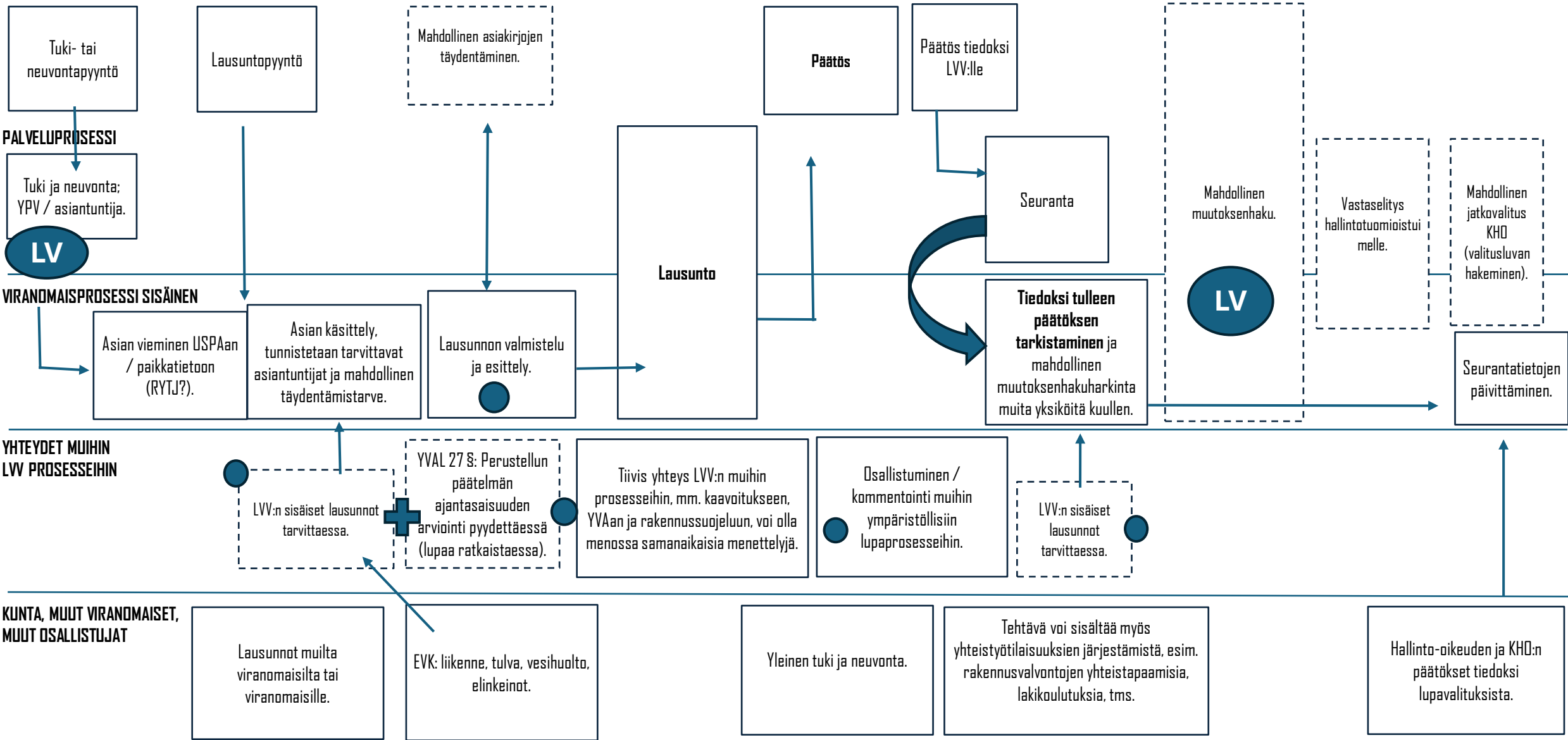
Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Rakennustoimen järjestämisen edistämisen prosessi

1	Prosessin nimi	Rakennustoimen järjestämisen edistäminen.
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Kuvata LVV:n rooli rakennustoimen järjestämisen edistämässä ja valvomisessa. Lupa-asioiden neuvonta, lausunnot ja valvonta.
4	Prosessin säädöspohja	Rakentamislain 4 §, 66 §, 67 §, 67 a §, 75 §, 179 §, 179 a §, 180 §, 182 §, 183 §, 185 §, 188 §. Rakentamislaki on tullut voimaan 1.1.2025. Tiivis liittymäpinta alueidenkäyttölakiin.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäyttö –pienryhmä 13.6.2025.
6	Prosessin asiakas	Pääasiallinen asiakas on kunta. Asiakas voi olla myös toinen viranomainen, yksityishenkilö, yhdistys tai yritys.
7	Prosessin syöte	Tiedustelu. Lausuntopyyntö. Lupapäätös tiedoksi.
8	Prosessin tuotos	Tuki ja neuvonta. Lausunto. Mahdollinen muutoksenhaku. Muu edistämistehtävä, kuten esimerkiksi lakineuvonta rakennusvalvonnoille, yhteistyötilaisuuksien ja esim. rakennustarkastajatapaamisten järjestäminen.
9	Prosessin sidosryhmät	Kunta, lausuntoa pyytänyt asiakas, asukkaat ja muut yksityiset, muut sidosryhmät, kuten Elinvoimakeskus (erityisesti liikenne- ja vesiasiat), alueellinen vastuumuseo, hallintotuomioistuimet.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Asiantuntijanäkemystä tarvitaan tapauskohtaisesti kaikilta palvelualueilta. Kaavoitus (kaavatilanne), alueidenkäytön seuranta, YVA, rakennussuojeluprosessi, LSL:n mukaiset prosessit (ml. Natura ja maisema), pohjavesi, ympäristönsuojelu. Pyydetään tarvittavat sisäiset kommentit (tätä ollaan valmistelemassa keskitetysti) ja yhteensovitetään ne lausuntoon, tai mahdolliseen muutoksenhakuun.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Uusi lainsäädäntö; rakentamislaki voimaan 1.1.2025, menettelyt muuttuneet, rakennusjärjestyksiä ollaan uusimassa, korjaussarjan korjaussarjaa tulossa. Myös alueidenkäyttölakiin tulossa muutoksia. Kuten kaavoituksessakin, liikennettä ja tulvaa koskevat lausunnot ja kommentit tarvitaan todennäköisesti EVK:lta, nykyisin asiat koottu ja yhteensovitettu samaan lausuntoon.

Rakennustoimen järjestämisen edistämisen prosessi

ASIAKAS

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta lausumisen prosessikuvaus

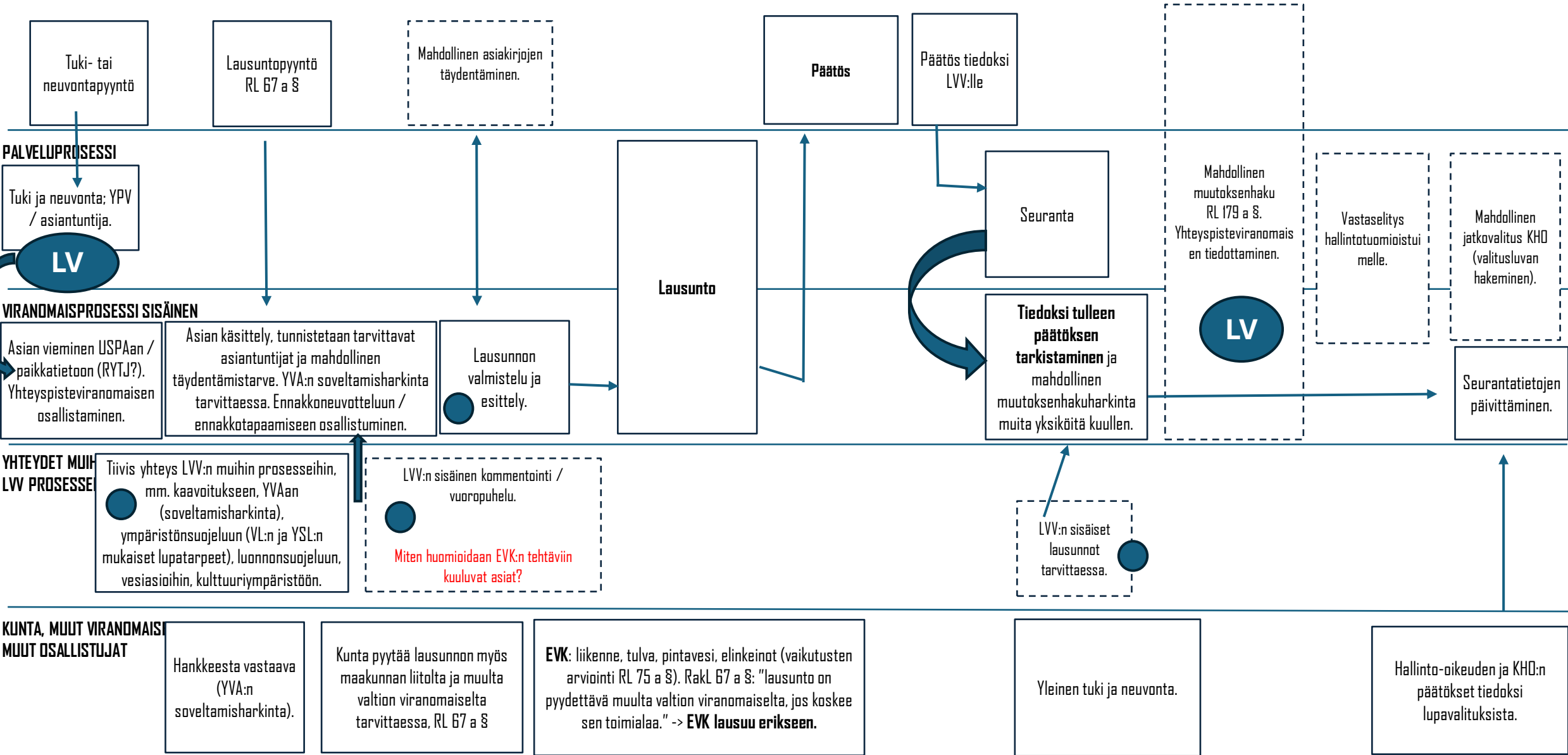
Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta lausuminen

1	Prosessin nimi	<i>Puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta lausuminen.</i>
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	<i>Kuvata lausuntomenettely puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta LVV:ssa.</i>
4	Prosessin säädöspohja	<i>Rakentamislain (voimaan 1.1.2026) 4 §, 43 a §, 46 a §, 62 §, 63 a §, 67 a §, 75 a §, 179 a §, 188 §. Puhtaan siirtymän teollisuushankkeen määritelmä pohjautuu lakiin, joka säätelee ympäristönsuojelu- ja vesiasioiden käsittelemistä aluehallintovirastossa (1144/2022, 2 a §). Tiivis liittymäpinta alueidenkäyttölakiin.</i>
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	<i>Alueidenkäyttö –pienryhmä 28.5.2025.</i>
6	Prosessin asiakas	<i>Kunta.</i>
7	Prosessin syöte	<i>Lausuntopyyntö. Lupapäätös tiedoksi. Tiedustelu.</i>
8	Prosessin tuotos	<i>Tuki ja neuvonta. Lausunto. Seuranta ja valvonta, mahdollinen muutoksenhaku. Voi johtaa myös YVA-menettelyyn.</i>
9	Prosessin sidosryhmät	<i>Lausuntoa pyytänyt kunta, Elinvoimakeskus (erityisesti liikenne- ja vesiasiat), muut viranomaiset, hallintotuomioistuimet, hankkeesta vastaava.</i>
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	<i>Hyvin tiivis yhteys LVV:n prosesseihin, koska “mini-YVA”. Kaavoitus, alueidenkäytön seuranta, yhteyspisteviranomainen, YVA, LSL:n mukaiset prosessit (ml. Natura ja maisema), pohjavesi, ympäristönsuojelu.</i> <i>Tarvitaan aktiivista vuoropuhelua LVV:n sisällä. Mahdollinen YVA-tarpeen arviointi. Osallistutaan ennakkoneuvotteluun (YVA) tai ennakkotapaamiseen (YSL). Pyydetään tarvittavat sisäiset LVV:n yksiköiden kommentit ja yhteensovitetään ne lausuntoon ja mahdolliseen muutoksenhakuun. Yhteyspisteviranomaisen osallistaminen; neuvonta ja lupakokonaisuuden koordinointi.</i>
11	Muutokset nykytilanteeseen	<i>Uusi lupamuoto ja lainsäädäntö; rakentamislaki voimaan 1.1.2025 ja käytännössä kokonaan uusi lupamuoto ja –menettely. Kuten kaavoituksessakin, mm. liikennettä ja tulvaa koskevat lausunnot ja kommentit tarvitaan todennäköisesti EVK:lta, nykyisin asiat koottu ja yhteensovitettu samaan lausuntoon.</i>

Puhtaan siirtymän sijoittamisluvasta lausuminen

ASIAKAS

Hallintopakko, RakPL –kohteen valvonnassa

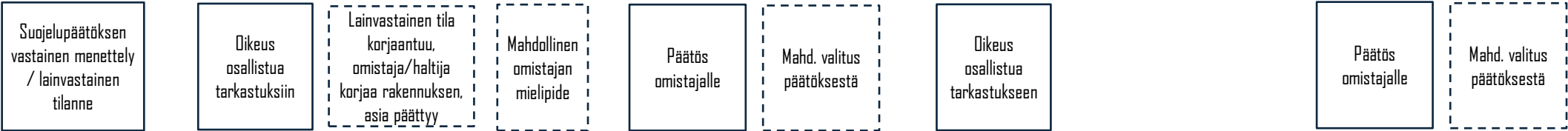
Alueidenkäytön -prosessit

Prosessin perustiedot: Hallintopakko, RakPL –kohteen valvonnassa

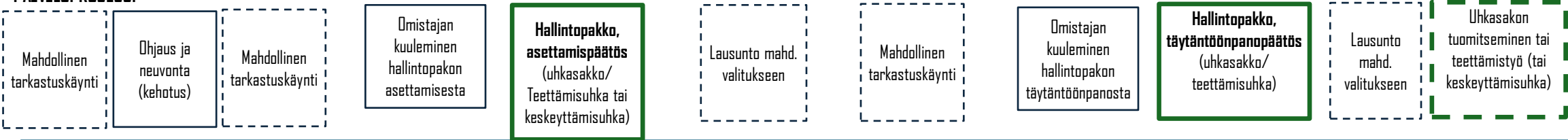
1	Prosessin nimi	Hallintopakko rakennusperintölain mukaan (Laki rakennusperinnön suojelemisesta, 4.6.2010/498, RakPL)
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Lainmukaisen tilan palautuminen
4	Prosessin säädöspohja	Laki rakennusperinnön suojelemisesta (4.6.2010/498)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Alueidenkäytön pienryhmä / 20.10.2025
6	Prosessin asiakas	Kiinteistön/rakennuksen omistaja (kunta, valtio, yhteisö tai yksityinen henkilö)
7	Prosessin syöte	Valvonta tai ulkopuolisen ilmoitus
8	Prosessin tuotos	Päätös hallintopakkoasiassa
9	Prosessin sidosryhmät	Museovirasto, alueellinen vastuumuseo, ao. kunta, omistaja ja mahdolliset haltijat, ympäristöministeriö, tarvittaessa muut asianosaiset jotka mainittu rakennussuojeluprosessin yhteydessä.
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Liittyy RakPL nojalla suojeltujen kohteiden tilan seurantaan. Tarve hallintopakolle saattaa tulla katselmuksen tai tarkastuskäynnin myötä ilmi tai taustalla saattaa olla ulkopuolisen ilmoitus. Usein ennen hallintopakkoa annetaan kehoitus. Saatetaan joutua tekemään tutkintapyyntö. Laskutus ja perintä. Voi olla liittymäpintoja purkuilmoitukseen, kaavoitusprosesseihin ja mahdollisiin hankekohtaisiin prosesseihin. HUOM. Osa kohteista kotirauhan piirissä.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ei muutosta nykyisiin käytäntöihin.

Hallintopakko, RakPL –kohteen valvonnassa

ASIAKAS

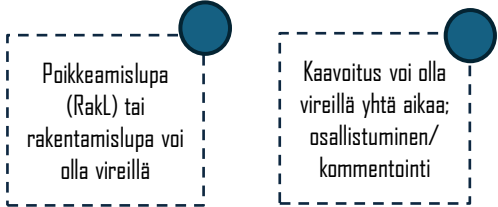
PALVELUPROSESSI

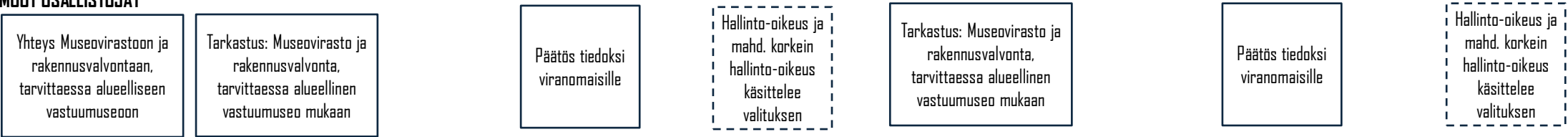
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Kuvatut prosessit:

- Vesien tilan seuranta ja muu tiedonhankinta
- Vesistövaikutustarkkailujen hallinta
- Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu
- Merenhoidon toimenpideohjelman suunnittelu

Prosessin nimi: Vesien tilan seuranta ja muu tiedonhankinta

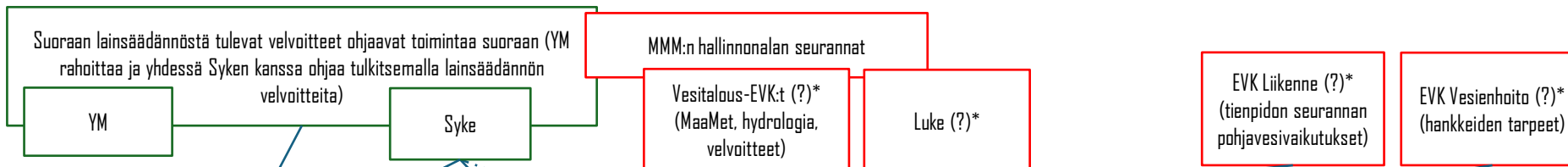
Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Prosessin perustiedot: Vesien tilan seuranta ja muu tiedonhankinta

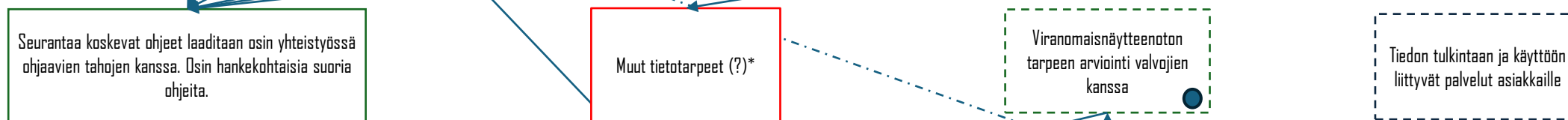
1	Prosessin nimi	Vesien tilan seuranta ja muu tiedonhankinta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Hankkia tietoa pinta- ja pohjavesien tilasta niin, että niiden tilasta saadaan yhtenäinen ja monipuolinen kokonaiskuva vesienhoitoalueella (seuranta) sekä järjestää valvonnan tarvitsema vesitutkimustiedon hankinta
4	Prosessin säädöspohja	Vesien tilan seuranta: Laki vesienhoidon järjestämisestä 1299/2004: 2 luku (9 §) Muu tiedonhankinta (reaktiivinen tai suunnitelmallinen valvonta): ympäristönsuojelulaki
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Vesien- ja merenhoidon pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Lainsäädännöstä tulevan suoran järjestämisvelvoitteen voi ajatella oleva ”asiakas” seurannan osalta. Mutta jos ajatellaan prosessia palveluna, asiakkaiksi voidaan katsoa ainakin YM, Syke, joiden kanssa yhteistyössä seurantaa tehdään ja riippuen päätöksistä tulevan virastojen välisen yhteistyön laajuudesta, myös MMM, Luke ja EVK:t. Kaikki tiedon käyttäjät voidaan tietenkin myös ajatella asiakkaiksi.
7	Prosessin syöte	Seurantahankkeet (tai muu tietotarve)
8	Prosessin tuotos	Laadunvarmistettu vesien tilaa koskeva tieto ympäristötietojärjestelmissä
9	Prosessin sidosryhmät	Vesienhoidon sidosryhmät
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Seurannan osalta olennaisin liittymäpinta LVV:n muihin prosesseihin on velvoitetarkkailujen (vaikutustarkkailut) järjestäminen, koska ne muodostavat käytännössä toisen ja yhtä merkittävän osan vesien tila koskevan tiedon tuottamisesta LVV:n itse järjestämän seurannan rinnalla. Kyse on seurannan ja tarkkailujen alueellisesta, ajallisesta ja menetelmällisestä yhteensovittamisesta. Vaikutustarkkailujen ja seurannan yhteensovittamisesta on oma prosessikuvaus. Valvonnallinen näytteenotto on mukana tässä
11	Muutokset nykytilanteeseen	ELY-keskuksilla on ollut paljon omia käytäntöjä vesien tilaa koskevan tiedon tuottamisen periaatteissa, joten yhteen virastoon siirryttäessä seurantaohjelmia tulee yhdenmukaistaa. ELY-keskuksissa on seurantaprosessissa toteutettu myös sellaisia . ELY-keskusten aluejako on ollut tärkeä teknisen toteutuksen reunaehto seurantojen toteutuksessa, joten valtakunnallisuus tuo

Vesien tilan seuranta ja muu tiedonhankinta

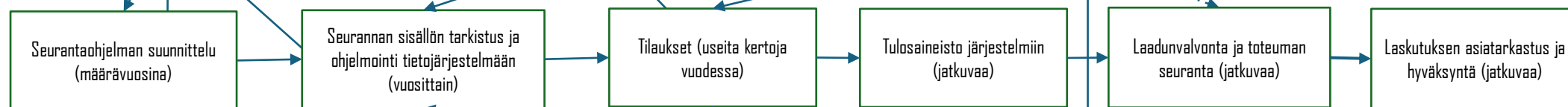
ASIAKAS

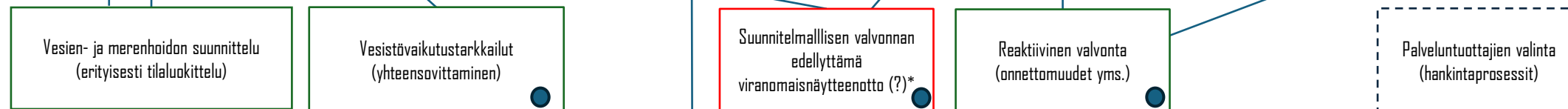
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISEPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

(?)* = kaikkiin näihin liittyy ratkaistavia linjauksia LVV:n tekemisen laajuudesta

Prosessin nimi: Vesistövaikutustarkkailujen hallinta

Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Prosessin perustiedot: Vesistövaikutustarkkailujen hallinta

1	Prosessin nimi	Vesistövaikutustarkkailujen hallinta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Prosessissa yhteensovitetään vesistövaikutusten velvoitetarkkailut ja LVV:n itse järjestämä vesien tilan seuranta sekä hallinnoidaan vesistövaikutustarkkailujen kokonaisuutta koskevaa tietoa
4	Prosessin säädöspohja	Ympäristönsuojelulaki, vesienhoitolaki
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Vesien ja merenhoidon pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Tarkkailuvelvolliset ja heidän vesistötutkimuskonsulttinsa
7	Prosessin syöte	Vireille tullut tarkkailuohjelman muutosehdotus tarkkailuvelvolliselta tai lupapäätöksessä valvontaviranomaisen päätettäväksi delegoitu tarkkailu Prosessikuvaus sisältää myös vakiintuneiden tarkkailujen tiedonhallinnan, johon tulee jatkuvia syötteitä tarkkailutulosten ja raporttien muodossa
8	Prosessin tuotos	Laadukas ja monipuolisesti käyttökelpoinen tieto lupavelvollisten toiminnanharjoittajien vesistövaikutuksista
9	Prosessin sidosryhmät	Tarkkailuvelvollinen, vesistötutkimuskonsultti, muut asianosaiset
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessi liittyy luvitukseen, valvontaan sekä vesien tilan seurantaan ja vesien- ja merenhoidon suunnitteluun
11	Muutokset nykytilanteeseen	Yhteistyötä organisaatioyksiköiden välillä vesistövaikutusten tarkkailuihin liittyen tehdään nykyisinkin, mutta toimintatavat ja työn organisointi vaihtelevat huomattavasti ELY-keskusten välillä, joten on tarve yhtenäistää toimintaa uudessa organisaatiossa. On myös tarve kehittää tarkkailuihin liittyvää tiedonhallintaa.

Vesistövaikutustarkkailujen hallinta

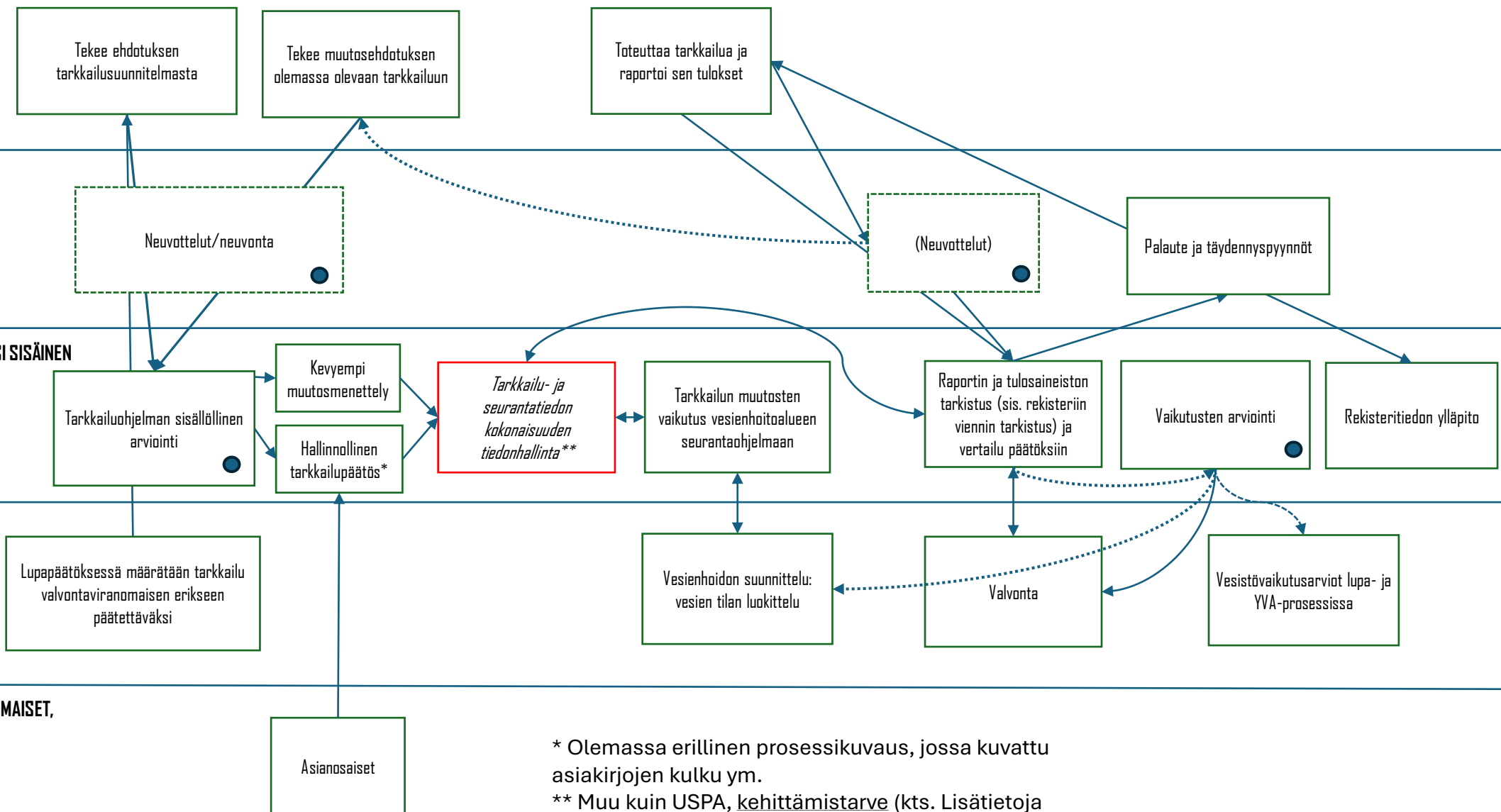
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN
LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANMAISET,
MUUT OSALLISTUJAT

* Olemassa erillinen prosessikuvaus, jossa kuvattu asiakirjojen kulku ym.

** Muu kuin USPA, kehittämistarve (kts. Lisätietoja selostusosasta)

Prosessin nimi: Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu

Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Prosessin perustiedot: Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu

1	Prosessin nimi	Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Vesienhoidon suunnittelussa tarvittavien toimenpidetietojen tuottaminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa
4	Prosessin säädöspohja	Laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) 12§
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Vesienhoidon suunnittelun pienryhmä 2025
6	Prosessin asiakas	Toimenpideohjelman käyttäjinä on suuri joukko sidosryhmiä. (toiminnanharjoittajat, viranomaiset, konsultit, järjestöt jne.)
7	Prosessin syöte	Lainsäädäntö
8	Prosessin tuotos	Vesienhoidon toimenpideohjelma. Vesienhoitosuunnitelma (yhteenveto toimenpiteistä)
9	Prosessin sidosryhmät	Hyvin laaja joukko viranomaisia, toiminnanharjoittajia, järjestöjä ja kansalaisia
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	• Toimenpiteiden suunnitteluun osallistuu sektoriasiantuntijoita eri LVV:n eri yksiköistä. (asiantuntijaryhmät?) • Valvojat eri yksiköistä, luonnonsuojelu, alueidenkäyttö • Paikkatieto • Viestintä ja käännökset • Valmis toimenpideohjelma ohjaa toimintaa LVV:n eri yksiköissä. (luvitus, valvonta, alueidenkäyttö, luonnonsuojelu)
	Muutokset nykytilanteeseen	• Toimenpideohjelmat kootaan nykyistä laajemmille alueille. • Osa asiantuntemuksesta siirtyy elinvoimakkeskuksiin, mikä tulee ottaa huomioon toimenpiteiden suunnittelussa. • Toimenpiteet kootaan uuteen PISARA-järjestelmään.

Vesienhoidon suunnittelu (työvaiheet, joissa erityisesti yksiköiden välistä yhteistyötä)

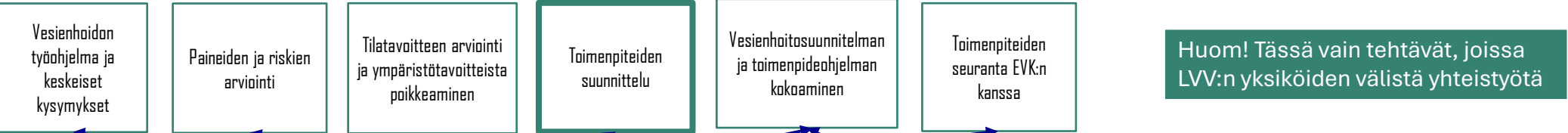
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANMAISPROSESSI SISÄINEN, Vesien- ja merenhoitoyksikkö

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

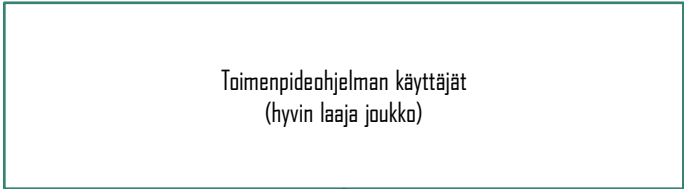

KUNTA, MUUT VIRANMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Vesienhoidon toimenpiteiden suunnittelu

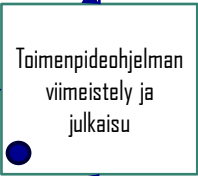
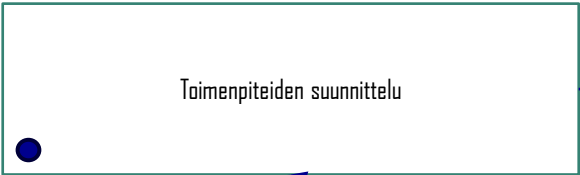
ASIAKAS

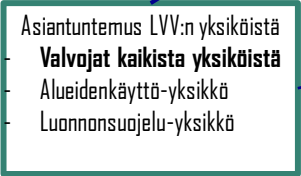
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN,
Vesien- ja merenhoitoyksikkö

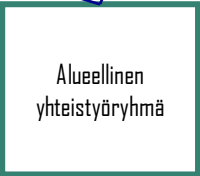
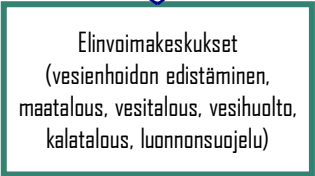

YHTEYDET MUIHIN
LVV PROSESSEIHIN

Suunnittelua varten
perustetaan yksiköiden
välisiä asiantuntijatiimejä

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET,
MUUT OSALLISTUJAT

Prosessin nimi: **Merenhoidon toimenpideohjelman suunnittelu**

Vesien- ja merenhoidon -prosessit

Prosessin perustiedot: Merenhoidon toimenpideohjelman suunnittelu

1	Prosessin nimi	Merenhoidon toimenpideohjelman suunnittelu
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Tuottaa merenhoitosuunnitelman (tila-arvio, seurantaohjelma ja toimenpideohjelman)
4	Prosessin säädöspohja	Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004), Valtioneuvoston asetus merenhoidon järjestämisestä (980/2011)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	Kansalaiset, toiminnanharjoittajat, ympäristö, viranomaiset
7	Prosessin syöte	EU:n meristrategiapuitedirektiivi
8	Prosessin tuotos	Merenhoitosuunnitelma (meriympäristön tila-raportti sisältäen hyvän tilan määrittelyn ja ympäristötavoitteet, seurantaohjelma ja toimenpideohjelman) ja tarkemmin toimenpideohjelman
9	Prosessin sidosryhmät	Vastuuministeriöt, muut viranomaiset, tutkimuslaitokset, kansalaisjärjestöt, etujärjestöt
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Merenhoidossa on kuuden vuoden välein toistuva sykli. Meriympäristön tila-arvio ja ympäristötavoitteet (merenhoitosuunnitelman 1. osa) toimivat pohjana merenhoidon toimenpideohjelmalle. Toimenpiteiden toteutuminen vaikuttaa puolestaan tulevien ympäristötavoitteiden suunnitteluun. Toimenpideohjelmalla on liittymäpintoja erityisesti vesienhoidon toimenpideohjelmaan sekä mm. merialuesuunnitteluun, lupaprosesseihin, YVA-vaikutusten arviointeihin, elinvoimakkeuksiin. • Toimenpiteiden suunnitteluun osallistuu sektoriasiantuntijoita eri LVV:n eri yksiköistä. (asiantuntijaryhmät?) • Valvojat eri yksiköistä, luonnonsuojelu, alueidenkäyttö • Paikkatieto • Viestintä ja käännökset • Valmis toimenpideohjelman ohjaa toimintaa LVV:n eri yksiköissä. (luvitus, valvonta, alueidenkäyttö, luonnonsuojelu)
11	Muutokset nykytilanteeseen	Suunnittelu siirtyy Lupa- ja valvontavirastoon (LVV). Toimenpiteiden toteutuksen edistäminen siirtyy elinvoimakkeuksiin (EVK)

Merenhoidon suunnittelu

Tällä dialla kuvataan koko merenhoitosuunnitelman prosessi eli tila-arvio, seurantaohjelma ja toimenpideohjelma. Seuraavilla dioilla keskitytään toimenpideohjelman suunnitteluun.

ASIAKAS

Lainsäädännön
velvoitteet

EU

Merenhoitosuunnitelman käyttäjät (tila-arvio, seurantaohjelma ja toimenpideohjelma)

Kerääkö LVV vai
EVK
toteutustietoja?

PALVELUPROSESSI

Kuuleminen

Kuuleminen

Kuuleminen

Raportointi

VIRANOMAIKSISSÄ

MERIMÄKÖRÖN TILA-ARVIO
-Syke on todennäköisesti päävastuullinen tila-arvion laatimisessa, samoin muilla tutkimuslaitoksilla vastuullaan olevien kuvaajien osalta
-LVV osallistuu tila-arvion laatimiseen (tietojen kerääminen, tuottaminen)

SEURANTA-OHJELMA
-Syke päävastuussa
- LVV osallistuu tietojen keräämiseen ja tuottamiseen ja ohjelman laatimiseen

**TOIMENPIDE-OHJELMA (tarkemmin
dialla 5)**
-LVV keskeinen rooli ohjelman
laatimisessa

Valtioneuvoston päätös
merenhoitosuunnitelmasta
(yhteistyössä YM ja Syke
kanssa)

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Asiantuntemus LVV:n yksiköistä
-valvojat kaikista yksiköistä
-luonnonsuojeluyksikkö
-alueidenkäyttöyksikkö

VHS-suunnittelu

Paikkatieto

Viestintä ja käännökset
erityisesti kuulemisten
yhteydessä

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

YM, Syke	MMM, LVM,	EVK	Muut tutkimuslaitokset
----------	-----------	-----	---------------------------

Meren- ja rannikkovesien koordinaatioryhmä,
Toimenpideohjelmien koordinaatioryhmä,
Vesien- ja merenhoidon ohjausryhmä,
Valtakunnallinen yhteistyöryhmä

Alueelliset yhteistyöryhmät	Sidosryhmät
--------------------------------	-------------

Merenhoidon toimenpideohjelman suunnittelu (merenhoitosuunnitelman 3. osa)

ASIAKAS

Lainsäädännön
velvoitteet

TP toteuttajat

EVK

EU

Merenhoitosuunnitelman 1. ja 2. osa,
jotka toimivat pohjana
toimenpideohjelmalle

Kerääkö LVV vai
EVK
toteutustietoja?
Syke raportoi

PALVELUPROSESSI

Kuuleminen

Raportointi

VIRANOMAISEKSI SISÄINEN

Seurantaohjelma

Meren tila-arvio ja
tavoitteiden
määrittäminen

Toimenpiteiden suunnittelu ja kokoaminen yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa

Toimenpideohjelman viimeistely ja
julkaisu

YHTEYDET MUIHIN
LVV PROSESSEIHIN

VHS-suunnittelu

Asiantuntemus LVV:n
yksiköistä
-valvojat kaikista yksiköistä
-luonnonsuojeluyksikkö
-alueidenkäyttöyksikkö

viestintä

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET,
MUUT OSALLISTUJAT

YM, Syke

MMM, LVM,

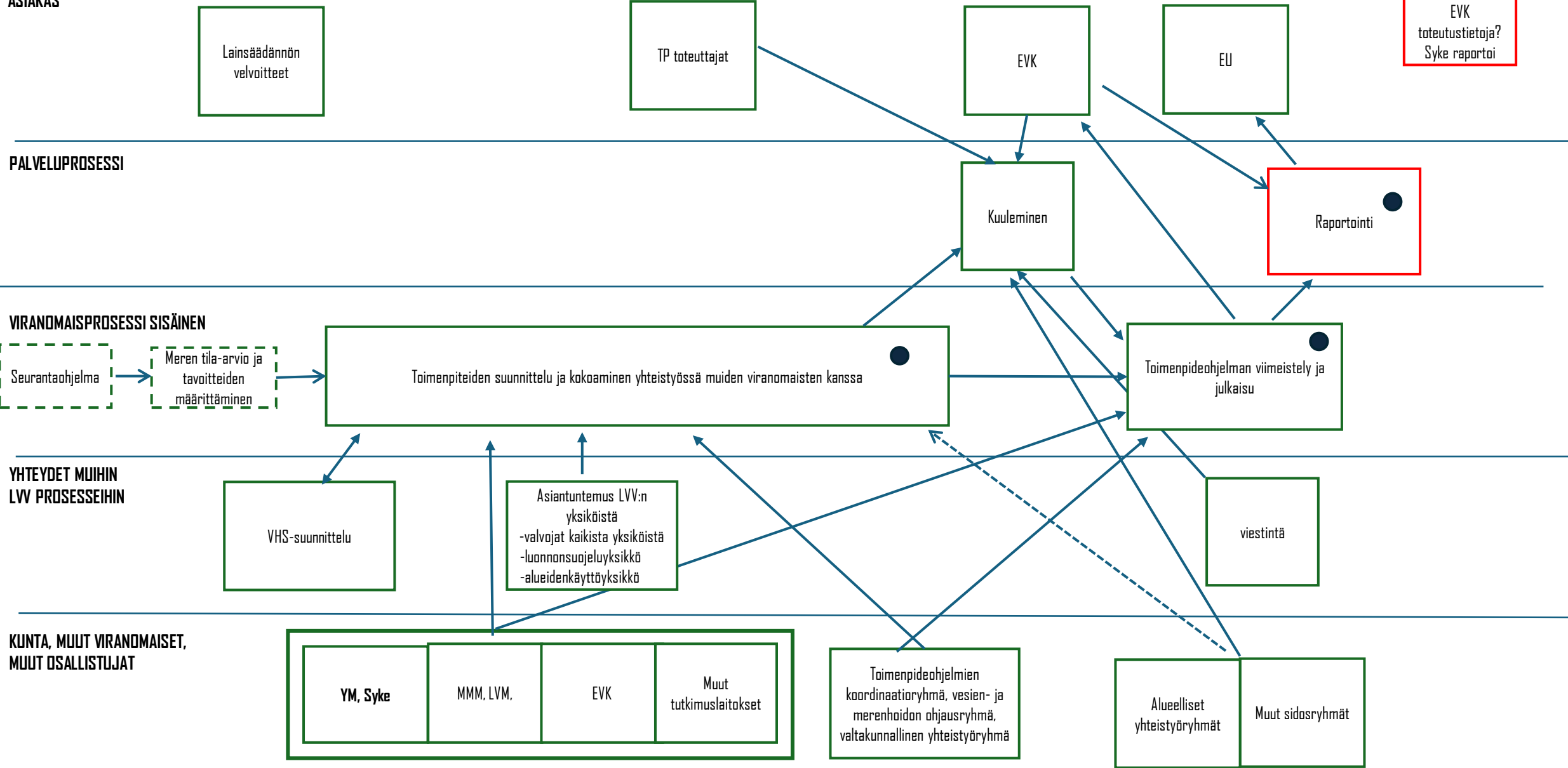
EVK

Muut
tutkimuslaitokset

Toimenpideohjelmien
koordinaatioryhmä, vesien- ja
merenhoidon ohjausryhmä,
valtakunnallinen yhteistyöryhmä

Alueelliset
yhteistyöryhmät

Muut sidosryhmät

Luonnonsuojelun -prosessit

Luonnonsuojelun -prosessit

Kuvatut prosessit:

- Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen
- Rajauspääöksellä suojeltava esiintymä tai esiintymispaikka
- Luonnonsuojelun poikkeuslupakäsittely
- Natura-alueita koskeva arviointi- ja lausuntomenettely
- Lunastuslupalain valvonta
- Metsänkäyttöilmoitusten valvonta
- Hallintopakko luonnonsuojelulain mukaan

Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot:

Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen

1	Prosessin nimi	Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Perustetaan uusia luonnonsuojelualueita suojeluohjelmien, Naturen ja kaavojen suojeluvarauksien perusteella
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki mm. 47, 48, 108-117 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	Maanomistajat: yksityiset, yhteismetsät, metsäyhtiöt- ja rahastot, kunnat, seurakunnat
7	Prosessin syöte	Aloite pääsääntöisesti viranomaisella, harvoin maanomistajilla
8	Prosessin tuotos	Päätös tai saantoasiakirja
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnat ja maakuntaliitto, käyttöoikeuksien haltijat kuten voimayhtiöt, tienpitäjät yms, ympäristöministeriö, maanmittauslaitos, verottaja, luontojärjestöt, Suomen metsäkeskus, Metsähallitus
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	EVK-LVV yhteistyö vapaaehtoisen ja velvoittavan suojelun kesken. Yhteistyö alueidenkäytön prosessiin on tärkeää. Ympäristöministeriö myöntää rahoituksen ja antaa valtuutuksen. Kirjaa tähän prosessin liittymäpinnat, esim. prosessin syöte tulee toisesta prosessista tai prosessi saa tietoa toisesta prosessista tai prosessi käynnistää toisen prosessin tai tuottaa tietoa toiseen prosessiin. Yhden luukun palvelujen toimintamallin mukainen kokonaispalvelu on haasteellista. Vapaaehtoinen suojelu ja velvoittava suojelu voi kohdistua samaan kiinteistöön. Prosessin pitää toimia sujuvasti EVK:n ja LVV:n välillä yhteisessä tietojärjestelmässä. Asiakkaalle pitää tulla kontaktia vain yhdeltä virastolta ja yhdeltä virkahenkilöltä.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Jatkossa vapaaehtoinen ja velvoittava suojelu eriytyy, mikä vaikuttaa prosessiin merkittävästi. Riski kasvavasta lisätyömäärästä konkretisoituu, ellei sujuvia yhteistyötapoja, päätöksenteko- ja maksatusprosesseja sekä tietojärjestelmiä luoda virastojen välille.

Luonnonsuojelualueiden toteuttaminen

ASIAKAS

Ottaa yhteyttä viranomaiseen

Hyväksyy ehdot, rajauksen ja korvauksen

PALVELUPROSESSI

Mahd. tapaamisen sopiminen

Saa tarjouksen

Saa päätöksen tai kauppakirjan

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

Kirjaamo kirjaa

Ostoneuvottelija selvittää lähtötiedot ja tekee maastossa hinta-arvion

Tarjouksen anto ja siitä neuvottelu

YM:n valtuutus tarvittaessa

YSA/hankintapäätös

Jälkityöt

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

Merkitseminen kiinteistörekisteriin

Korvauksen maksatus

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Elinvoimakeskus
Asian siirto, jos kyse ei Natura- tai ohjelmakohteesta.

Pyydetään tarvittaessa kunnan ja käyttöoikeuden haltijan lausunto

Maanmittauslaitos

Rajauspäättöksellä suojeltavat esiintymät tai esiintymispaikat

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot: Rajauspäätöksellä suojeltavat esiintymät tai esiintymispaikat

1	Prosessin nimi	Rajauspäätöksellä suojeltavat esiintymät tai esiintymispaikat
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Saatetaan voimaan suojeltujen luontotyyppien esiintymiä tai lajien esiintymispaikkoja koskeva hävittämis- ja heikentämiskielto.
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki 64, 77, 79 ja 818
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	
6	Prosessin asiakas	Maanomistajat: yksityiset, yhteismetsät, metsäyhtiöt- ja rahastot, kunnat, seurakunnat
7	Prosessin syöte	Aloite pääsääntöisesti viranomaisella, harvoin maanomistajilla
8	Prosessin tuotos	Päätös
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnat ja maakuntaliitto, käyttöoikeuksien haltijat kuten voimayhtiöt, tienpitäjät yms, ympäristöministeriö, maanmittauslaitos, verottaja, luontojärjestöt, Suomen metsäkeskus, Metsähallitus
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	LVV-EVK työnjako tarpeen määrittellä lajien ja luontotyyppien kartoitusten ja seurannan osalta. Yhteistyö virastojen kesken tärkeää kohteiden hoidon priorisoinnissa ja järjestämisessä. Ympäristöministeriö myöntää rahoituksen rajauspäätösten valmistelun kannalta tärkeisiin lajien ja luontotyyppien esiintymien maastokartoituksiin. Kirjaa tähän prosessin liittymäpinnat, esim. prosessin syöte tulee toisesta prosessista tai prosessi saa tietoa toisesta prosessista tai prosessi käynnistää toisen prosessin tai tuottaa tietoa toiseen prosessiin.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Työnjako laji- ja luontotyyppikartoitusten ja seurantojen vastuissa epäselvä LVV:n ja EVK:n välillä. Kohteiden suojelupäätökset ja hoidon suunnittelu sekä toteutus jakautuvat kahdelle viranomaiselle.

Rajauspäätöksellä suojeltavat esiintymät tai esiintymispaikat

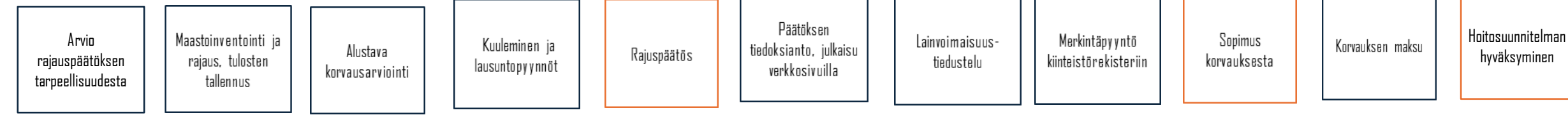
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Luonnonsuojelun poikkeusluvut

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot: Luonnonsuojelun poikkeusluvut

1/2

1	Prosessin nimi	Luonnonsuojelun poikkeusluvut
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Ratkaista luonnonsuojelulaissa tai sen nojalla annetussa päätöksessä säädetystä kiellosta tai rajoituksesta poikkeamista koskeva hakemus
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki 9/2023 - Lsl 16 §: poikkeaminen luonnonsuojeluohjelmaa koskevasta toimenpiderajoituksesta - Lsl 54 §: poikkeaminen yksityisen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä - Lsl 61 §: yksityisen luonnonsuojelualueen lakkauttaminen (myös osittainen) tai rauhoitusmääräysten lieventäminen (61 §) - Lsl 66 §: poikkeus luontotyyppin hävittämis- ja heikentämiskiellosta - Lsl 77 §: erityisesti suojeltavan lajin esiintymispaikan suojelun lakkauttaminen - Lsl 83 §: poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä (rauhoitus (70 §), suurten petolintujen pesäpuiden suojelu (73 §), kasvilajien rauhoitus (74 §), erityisesti suojeltavien lajien rajaamispäätökset (77 §), EU:n tiukkaa suojelua edellyttävien lajien lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelu (78 §), EU:n tärkeinä pitämien lajien rajaamispäätökset (79 §)) - Lsl 84 §: alueellinen poikkeus eliölajin suojelua koskevista säännöksistä - Lsl 85 §: erityisesti suojeltavan eliölajin avustettu leviäminen - Lsl 89 §: poikkeukset eliölajin hallussapidon, vaihdannan, maahantuonnin ja maastaviennin kiellosta - Lsl 93 §: poikkeaminen maisemanhoitoaluetta koskevista määräyksistä - Lsl 94 §: maakunnallisen maisemanhoitoalueen lakkauttaminen - Lsl 105 §: poikkeus hyvitysalueen suojelusta Lihavoitu teksti: kytkeytyvät useimmiten muihin hankkeisiin Kirjaa tähän säädös ja jos mahdollista pykälät, jossa tehtävästä säädetään.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luonnonsuojelun pienryhmä (alatyöryhmä) 25.4.2025

Prosessin perustiedot: Luonnonsuojelun poikkeusluvut 2/2

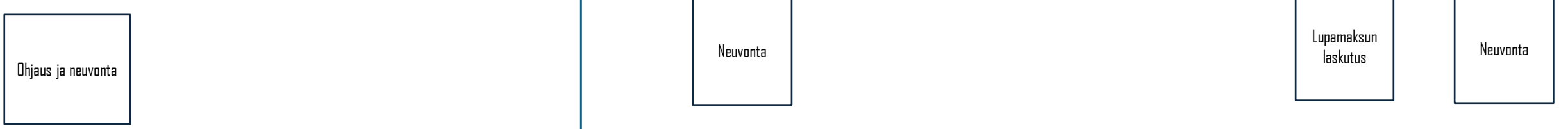
6	Prosessin asiakas	Yksityishenkilö (esim. maanomistaja), yritys, yhteisö tai viranomainen
7	Prosessin syöte	Asiakas (hakemus suoraan tai muun prosessin yhteydessä)
8	Prosessin tuotos	Päätös
9	Prosessin sidosryhmät	Asianosaiset (maanomistajat, erityisten oikeuksien haltijat), ympäristöministeriö, kunta, Maanmittauslaitos, asiantuntijataho, muutoksenhakuun oikeutetut paikalliset tai alueelliset yhteisöt, Saamelaiskäräjät
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Syöte: muu lupaprosessi (YSL, VL), kaavan toteuttaminen, (muuhun hankkeeseen liittyvän) tutkimuksen toteuttaminen, suojelualueen hoito ja käyttö. Päätös voi edellyttää Natura-arviointia Jos osana muuta lupaprosessia, YVA-menettelyä tai kaavahanketta, tunnistettava ajoissa luvan myöntämisen kriteereistä tulevat vaatimukset hanketyypille, selvityksille ja vaihtoehtojen käsittelylle.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Erillinen prosessi: ei suurta muutosta. Alueellisten erityispiirteiden ja aikaisemman lupatilanteen tunnistaminen perustuu tietojärjestelmiin ennemmin kuin asiantuntijoiden paikallistuntemukseen. Osana muita prosesseja: Ennakollisen ohjauksen ja ennakoneuvottelun merkitys kasvaa lupatarpeen ja tarvittavien selvitysten tunnistamisessa.

Luonnonsuojelun poikkeusluvut erillisenä asiana

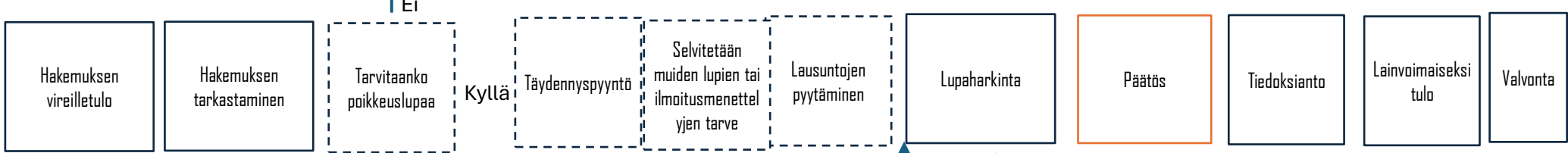
ASIAKAS

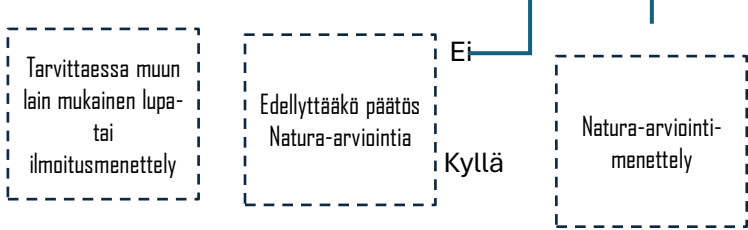
PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISEPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

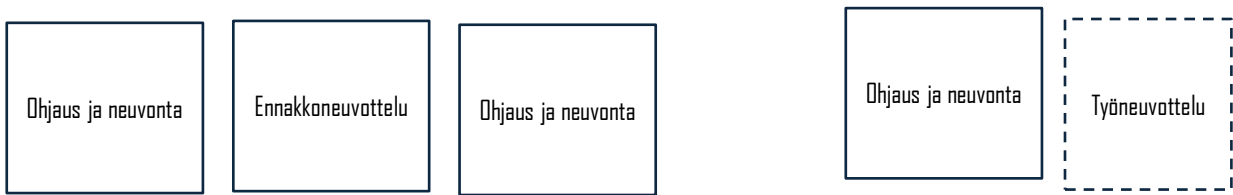

Luonnonsuojelun poikkeusluvut osana muuta prosessia

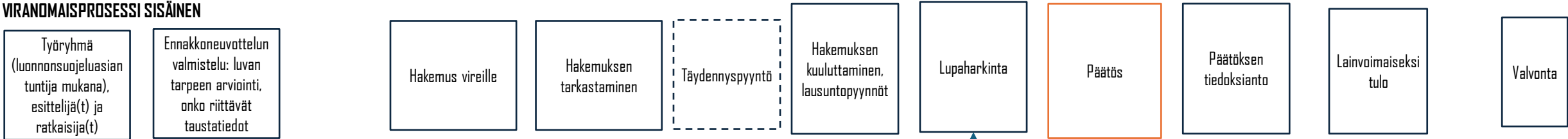
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

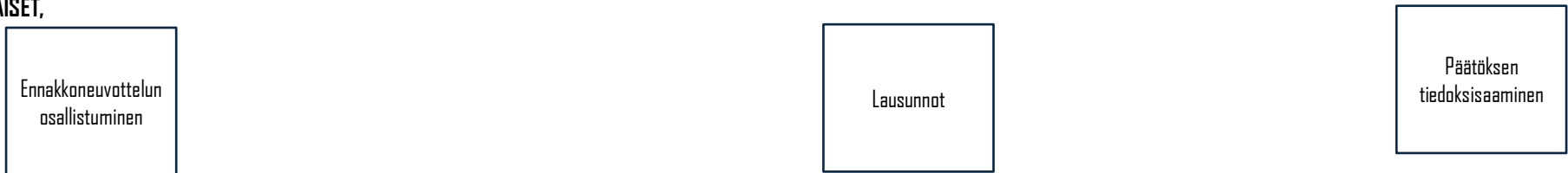
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

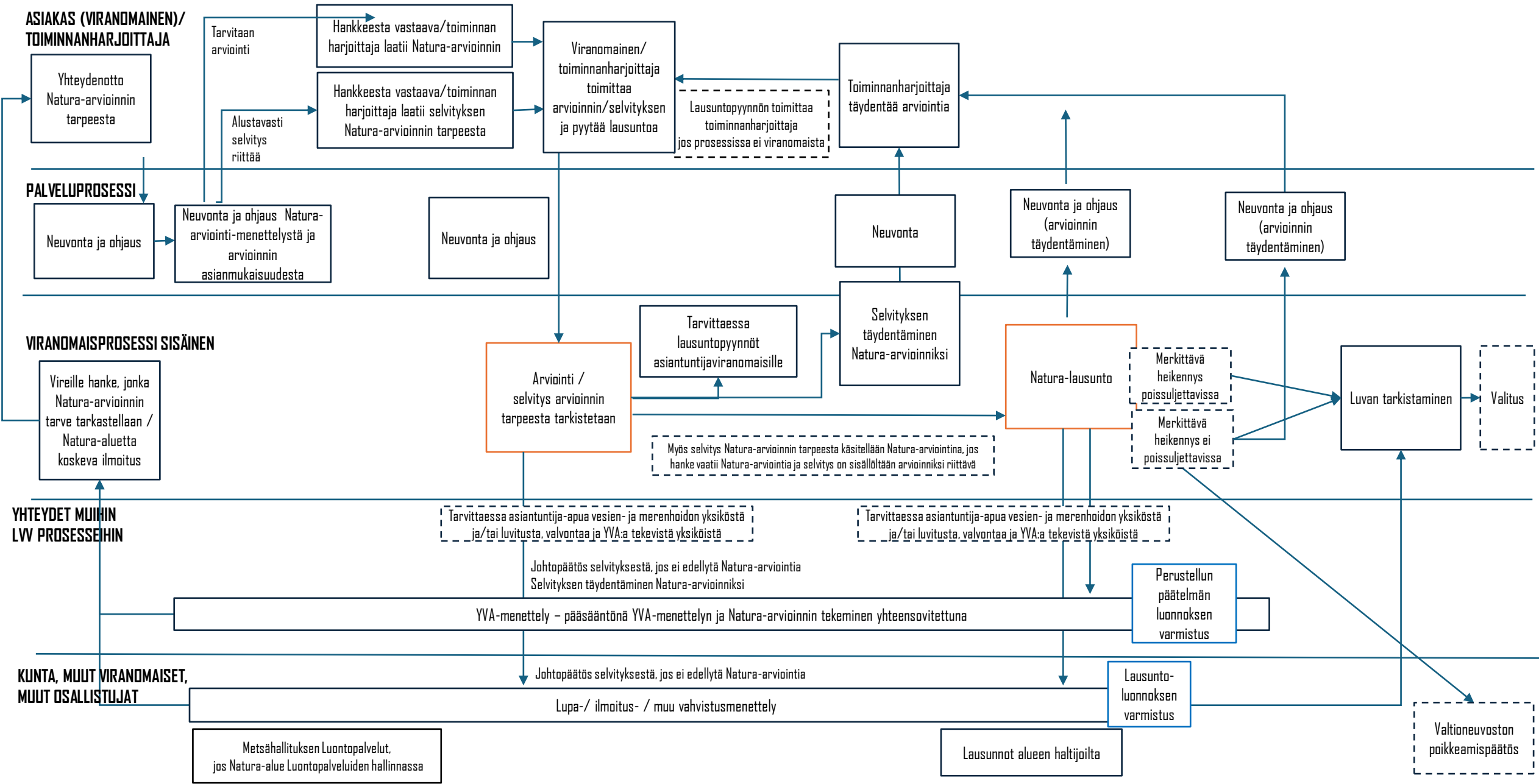
Natura-arviointi

Luonnonsuojelun -prosessit

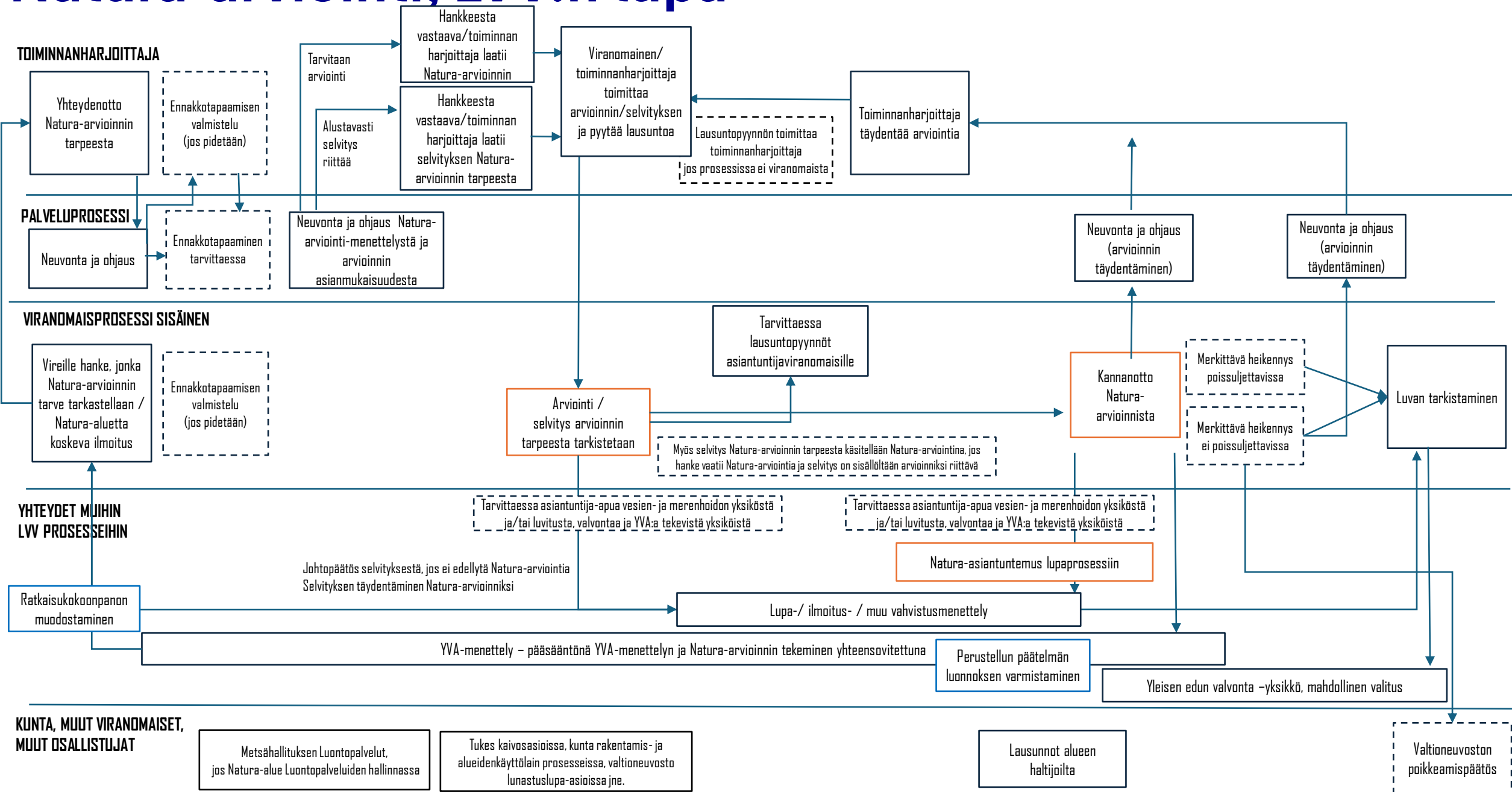
Prosessin perustiedot: Natura-arviointi

1	Prosessin nimi	Natura-arviointi
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Natura-arviointien laadinnan ohjaus, laadittujen Natura-arviointien tarkistaminen ja sen valvonta, miten Natura-arviointia koskevat lausunnot huomioidaan luvissa
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki 34 §, 35 §, 39 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luonnonsuojelun pienryhmä
6	Prosessin asiakas	Hankkeesta vastaava/toiminnanharjoittaja, luvan myöntävä tai suunnitelman hyväksyvä viranomainen
7	Prosessin syöte	Ennakkoneuvottelupyyntö, lupahakemus, lausuntopyyntö muulta viranomaiselta, Natura-ilmoitus tai ilmoitus muun lainsäädännön nojalla
8	Prosessin tuotos	Lausunto/kannanotto Natura-arvioinnista, lausunto/kannanotto, ettei Natura-arvioinnille ole tarvetta tai lausunto/kannanotto koskien selvitystä Natura-arvioinnin tarpeesta, valitus päätöksestä
9	Prosessin sidosryhmät	Natura-alueen haltijat, erityisesti Metsähallituksen luontopalvelut, mahdolliset asiantuntijaviranomaiset, lupaviranomainen (LVV:n sisäinen tai muu viranomainen), YVA-yhteysviranomainen (LVV:n sisäinen)
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	- Prosessin syöte tulee YVA-, lupa- tai valvontaprosessista, Natura-arviointiprosessi tuottaa tietoa ko. prosesseihin - Prosessi voi liittyä yleisen edun yksikön prosesseihin (prosesseja tai sisäistä yhteistyötä ei ole vielä kuvattu) - Prosessi voi liittyä mm. luonnonsuojelulain poikkeamislupaprosessiin tai metsänkäyttöilmoitusprosessiin - Prosessi voi liittyä ojitus-, ruoppaus- tai niittoilmoituksen prosessiin (sisäinen kannanotto Natura-arvioinnin tarpeesta) - Runsaasti liittymäpintoja myös muiden viranomaisten prosesseihin (mm. kaavoitus, malminetsintä- ja kaivosasiat)
11	Muutokset nykytilanteeseen	Natura-arvioinnista ei anneta enää erillistä lausuntoa LVV:n sisäissä lupa- ja YVA-menetelyissä, muutoksenhaku yleisen edun yksikössä jos LVV:n sisäinen

Natura-arviointi, menettelyssä ei LVV:n lupaa

Natura-arviointi, LVV:n lupa

Lunastuslupalain valvonta

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot: Lunastuslupalain valvonta

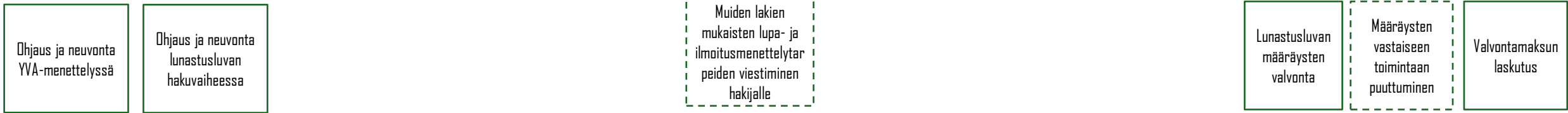
1	Prosessin nimi	Lunastuslupalain valvonta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Hoitaa lunastuslupalaissa Lupa- ja valvontavirastolle osoitettu valvontatehtävä ja lunastuslain 9 §:ssä tarkoitetun lausunnon antaminen
4	Prosessin säädöspohja	Laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta 768/2004 (lunastuslupalaki) Laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastamisesta 603/1977 (lunastuslaki)
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Lunastuslupalain valvojat 4.12.2025
6	Prosessin asiakas	Lunastusluvan hakija, lunastusluvan saaja
7	Prosessin syöte	Lausuntopyyntö lunastuslupahakemuksesta, myönnetty lunastuslupa
8	Prosessin tuotos	Lausunto lupaviranomaiselle, valitus lunastusluvasta, valvontasuunnitelma, lunastusluvan valvonta, määräysten vastaiseen toimintaan puuttuminen ja hallintopakko
9	Prosessin sidosryhmät	Lupaviranomainen MML/TEM, Museovirasto ja alueelliset museot
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	YVA-menettely Natura-arviointi Luonnonsuojelulain ja vesilain mukaisten lupien valvonta Ulkoiseen lausuntopyyntöön vastaamisen malli
11	Muutokset nykytilanteeseen	Valvonta on LVV:n maksuasetusluonnoksen mukaan maksullista. Ei muita muutoksia.

Lunastuslupalain valvonta

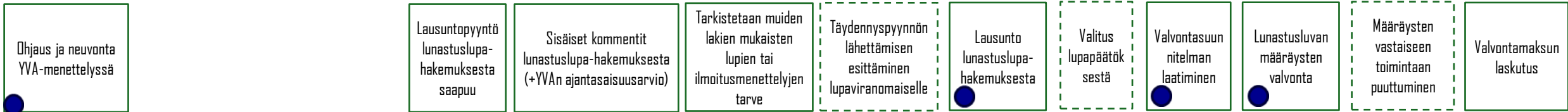
ASIAKAS

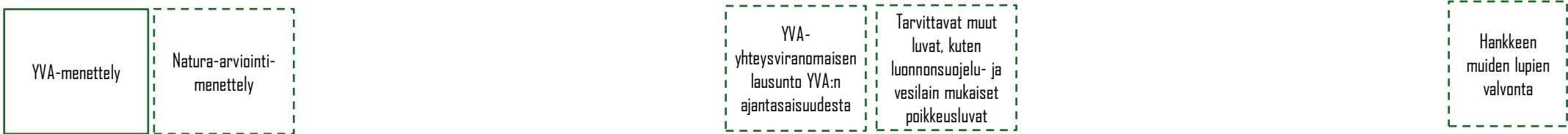
PALVELUPROSESSI

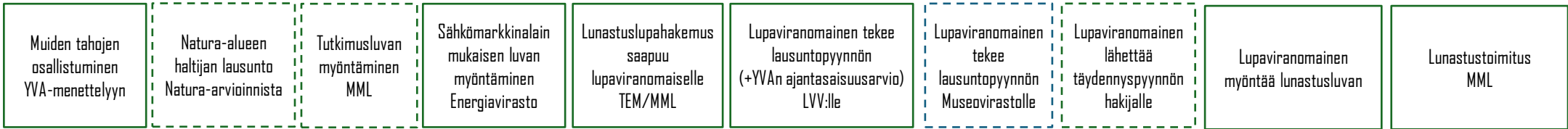
VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Metsänkäyttöilmoitusten valvonta

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot: Metsänkäyttöilmoitusten valvonta 1/2

1	Prosessin nimi	Metsänkäyttöilmoitusten valvonta
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Valvoa metsänkäyttöilmoitusten lainmukaisuutta
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki 9/2023 34-39 § Natura 2000-alueen heikentämiskielto 44-49, 52-53 § Luonnonsuojelualueita koskevat rauhoitussäännökset 64-65 § Luontotyyppien suojelu 69-79, 81 § Eliölajien suojelu 93 § Maisemanhoitoaluetta koskevat määräykset 104 § Ekologisen kompensaation hyvitysalueet 122 § Valvonnan järjestäminen Vesilaki 2 § Pohjavettä pilaavan vesitaloushankkeen luvanvaraisuus 11 § Vedenottamon suoja-alue Kirjaa tähän säädös ja jos mahdollista pykälät, jossa tehtävästä säädetään.
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luonnonsuojelun pienryhmä (alatyöryhmä) 25.4.2025

Prosessin perustiedot: Metsänkätöilmoitusten valvonta 2/2

6	Prosessin asiakas	Yksityishenkilö (esim. maanomistaja), yritys, yhteisö tai viranomainen
7	Prosessin syöte	Metsäkeskuksen rajapinta, asiakas
8	Prosessin tuotos	Lausunto
9	Prosessin sidosryhmät	Asianosaiset (maanomistajat, erityisten oikeuksien haltijat), Metsäkeskus
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Prosessi voi jatkua muihin prosesseihin seuraavasti: voi edellyttää Natura-arviointia, voi edellyttää luonnonsuojelulain poikkeuslupaa, voi edellyttää vesilain mukaista poikkeuslupaa, voi edellyttää luonnonsuojelulain mukaisia pakkokeinoja. Voi olla liitoksia aiemmissa menettelyissä (esim. YVA, vihreän siirtymän hankkeet) olleisiin prosesseihin, joissa metsänkäsittely on yksi toimenpiteistä. Voi liittyä suojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien toteuttamiseen.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Erillinen prosessi: Ei muutosta Kytkeytyminen muihin prosesseihin: Ei muutosta

Metsänkäyttöilmoitusten valvonta

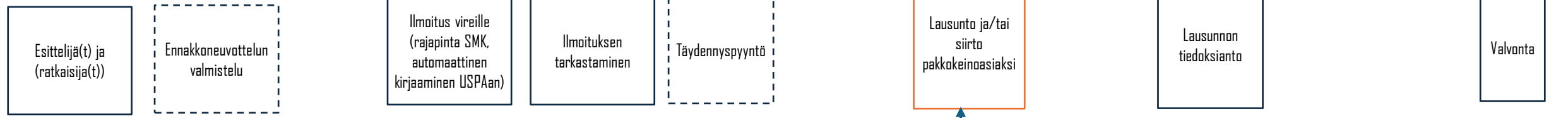
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

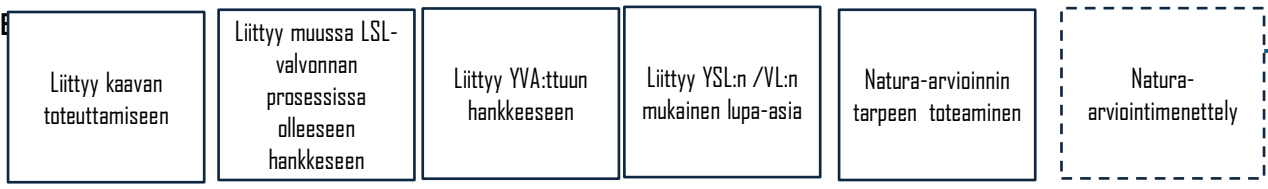

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

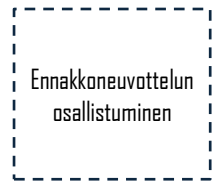

YHTEYDET MUIHIN

LVV PROSESSI

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

Hallintopakko

Luonnonsuojelun -prosessit

Prosessin perustiedot:

Hallintopakko luonnonsuojelulain mukaan

1	Prosessin nimi	Hallintopakko luonnonsuojelulain mukaan
2	Prosessin yhteyshenkilö	
3	Prosessin tarkoitus	Hallintopakkoprosessissa korjataan lainvastainen tilanne velvoittamalla toiminnanharjoittaja korjaamaan toimintaansa
4	Prosessin säädöspohja	Luonnonsuojelulaki 126 §
5	Kuvauksen laatija ja laadintapäivämäärä	Luonnonsuojelu 24.4.
6	Prosessin asiakas	Toiminnanharjoittaja ja asian vireillepanija
7	Prosessin syöte	Valvonta, yleisöilmoitus tai vireillepanohakemus
8	Prosessin tuotos	Päätös tai lainvastaisen tilan korjaututtua todetaan että päätökselle ei ole tarvetta.
9	Prosessin sidosryhmät	Kunnan ympäristönsuojelu, esitutkintaviranomainen
10	Liittymäpinnat muihin prosesseihin	Hallintopakko on lain valvontaa, joten syöte tulee joko omasta valvonnasta tai muusta ilmoituksesta.
11	Muutokset nykytilanteeseen	Ei muutoksia

Hallintopakko luonnonsuojelulain mukaan

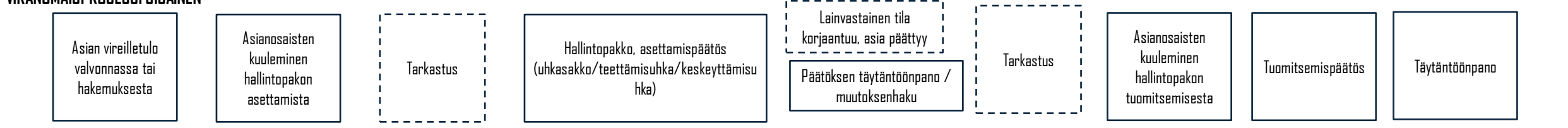
ASIAKAS

PALVELUPROSESSI

VIRANOMAISPROSESSI SISÄINEN

YHTEYDET MUIHIN LVV PROSESSEIHIN

KUNTA, MUUT VIRANOMAISET, MUUT OSALLISTUJAT

